

Analýza a snižování kriminality v obci Velké Karlovice

Bc. Barbora Křenková

Diplomová práce
2021

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta aplikované informatiky

Ústav elektroniky a měření

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Barbora Křenková**
Osobní číslo: **A19498**
Studijní program: **N3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Analýza a snižování kriminality v obci Velké Karlovice**
Téma práce anglicky: **An Analysis and Reduction of Crime in the Village of Velké Karlovice**

Zásady pro vypracování

1. Vypracujte literární rešerši na téma kriminality a pojmů s ní souvisejících.
2. Charakterizujte obec Velké Karlovice a její prevenci v boji proti kriminalitě.
3. Analyzujte současný stav kriminality v obci.
4. Popište vnímání kriminality v obci jejími obyvateli.
5. Navrhněte opatření ke snížení kriminality v obci, popřípadě jejich částech.

Forma zpracování diplomové práce: **Tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. BOUŘA, Václav. *Vybraná témata z kriminologie*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Pedagogická fakulta, 2007. ISBN 978-807-3683-092.
2. LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management*. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBuM, 2015. ISBN 978-80-87500-57-6.
3. NOVOTNÝ, Oto. *Kriminologie*. 2., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2004. ISBN 80-735-7026-2.
4. SVATOŠ, Roman. *Kriminologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. Vysokoškolské učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-389-6.
5. ZELINKA, Stanislav. *Kriminologie* [online]. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2014 [cit. 2020-11-22]. ISBN 978-80-7454-418-7.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Martin Hromada, Ph.D.**
Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání diplomové práce: **15. ledna 2021**

Termín odevzdání diplomové práce: **17. května 2021**

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D. v.r.
děkan

Ing. Milan Navrátil, Ph.D. v.r.
ředitel ústavu

Ve Zlíně dne 15. ledna 2021

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byla jsem seznámena s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracovala samostatně a použitou literaturu jsem citovala. V případě publikace výsledků budu uvedena jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne 18.5.2021

Barbora Křenková v.r.
podpis studenta

ABSTRAKT

Diplomová práce se zaměřuje na analýzu kriminality v obci Velké Karlovice a navržení opatření k jejímu snížení. V teoretické části je kriminalita zařazena do vědních oborů a následně charakterizována. Poté jsou uvedeny analýzy rizik, které lze použít k jejímu hodnocení, a bezpečnostní opatření, která rizika redukuje. Nakonec je uvedena základní legislativa z této oblasti. Praktická část na začátku popisuje obec Velké Karlovice, analyzuje kriminalitu za poslední roky a seznamuje s jejím vnímáním obyvateli. Nakonec navrhuje několik opatření, která by mohla počet trestných činů v obci snížit.

Klíčová slova: kriminalita, trestný čin, analýza, snižování kriminality, opatření, bezpečnost

ABSTRACT

The main purpose of this thesis is to analyse criminality in the village of Velké Karlovice and to propose some measures for its reduction. The theoretical part describes and classifies criminality in general, introduces the risk analysis which can be used for its evaluation, and security measures for its reduction. The legislation of this topic is included as well. The practical part of this thesis describes the village of Velké Karlovice, analyses criminality there and familiarizes with opinions of their residents. At the end measures for its reduction are proposed.

Keywords: Criminality, Criminal Act, Analysis, Reduction of Crime, Measures, Security

Tímto bych ráda poděkovala mému vedoucímu práce, panu doc. Ing. Martinu Hromadovi Ph.D., za odborné vedení, cenné připomínky a rady při zpracovávání mé diplomové práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 KRIMINÁLNÍ VĚDY	12
1.1 KRIMINOLOGIE.....	12
1.2 KRIMINALISTIKA.....	13
1.3 TRESTNĚPRÁVNÍ VĚDA.....	13
1.4 KRIMINÁLNÍ POLITIKA.....	13
2 PRÁVNÍ RÁMEC	15
2.1 KRIMINALITA.....	15
2.1.1 Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.....	15
2.1.2 Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže).....	16
2.1.3 Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád).....	17
2.1.4 Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.....	18
2.2 CCTV SYSTÉMY.....	19
2.2.1 Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.....	19
2.2.2 Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.....	19
2.3 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY A OBECNÍ POLICIE.....	20
2.3.1 Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.....	20
2.3.2 Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii.....	21
3 KRIMINALITA	22
3.1 DEFINICE KRIMINALITY.....	22
3.2 VYBRANÉ POJMY.....	23
3.3 DRUHY KRIMINALITY.....	24
3.3.1 Násilná kriminalita.....	25
3.3.2 Majetková kriminalita.....	25
3.3.3 Hospodářská kriminalita.....	26
3.3.4 Mravnostní kriminalita.....	27
3.3.5 Počítačová kriminalita.....	27
3.3.6 Drogová kriminalita.....	28
3.3.7 Kriminalita mládeže.....	29
3.4 PREVENCE KRIMINALITY.....	30
4 ANALÝZA RIZIK	32
4.1 VYBRANÉ POJMY.....	32
4.1.1 Aktivum, odolnost, zranitelnost.....	32
4.1.2 Hrozba, negativní dopad.....	32
4.1.3 Riziko.....	33
4.1.4 Protiopatření.....	33
4.2 METODY ANALÝZY RIZIK.....	33
4.2.1 SWOT analýza.....	35
4.2.2 Kvalitativní analýza rizik s využitím jejich souvztažnosti.....	36
4.2.3 Ishikawův diagram.....	39

5	BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ.....	41
5.1	CCTV SYSTÉMY.....	41
5.2	POPLACHOVÉ ZABEZPEČOVACÍ A TÍŠŇOVÉ SYSTÉMY.....	43
5.3	POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	44
5.4	OBECNÍ POLICIE.....	46
	SHRNUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI.....	48
	II PRAKTICKÁ ČÁST	49
6	OBEC VELKÉ KARLOVICE	50
6.1	ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA OBCE	50
6.2	SPRÁVA OBCE.....	53
6.3	ZAJIŠŤOVÁNÍ BEZPEČNOSTI V OBCE.....	53
6.4	HISTORIE OBCE.....	54
7	ANALÝZA KRIMINALITY V OBCE.....	56
7.1	ROK 2016.....	57
7.2	ROK 2017.....	58
7.3	ROK 2018.....	59
7.4	ROK 2019.....	59
7.5	ROK 2020.....	60
7.6	SROVNÁNÍ.....	61
8	VNÍMÁNÍ KRIMINALITY OBYVATELI OBCE.....	65
8.1	METODA VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	65
8.2	VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU	66
9	SWOT ANALÝZA	76
10	NAVRŽENÁ OPATŘENÍ KE SNÍŽENÍ KRIMINALITY.....	78
10.1	ZŘÍZENÍ OBECNÍ POLICIE.....	78
10.2	ÚPRAVA DOBY PROVOZU POULIČNÍHO OSVĚTLENÍ	80
10.3	UMÍSTĚNÍ ATRAP KAMER.....	82
10.4	INFORMOVÁNÍ OBČANŮ O STAVU KRIMINALITY A MOŽNOSTECH ZABEZPEČENÍ MAJETKU	85
10.4.1	Informování o stavu kriminality.....	86
10.4.2	Informování o možnostech zabezpečení majetku	87
10.5	ZAJIŠTĚNÍ BEZPLATNÝCH SLUŽEB V OBLASTI ODBORNÉHO PORADENSTVÍ.....	88
	ZÁVĚR	90
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	92
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	99
	SEZNAM OBRÁZKŮ	100
	SEZNAM TABULEK.....	101
	SEZNAM GRAFŮ	102
	SEZNAM PŘÍLOH.....	103

ÚVOD

Kriminalita je problémem, se kterým je možné se setkat jak ve velkém městě, tak na malé vesnici. Ve větších městech je většinou stanovena strategie, jak proti ní bojovat. Nejčastěji se jedná o zřízení městské policie či instalaci kamerových systémů na strategická a problematická místa. Takovéto pozornosti se však kriminalitě nedopřává na úrovni obcí a malých měst. Samozřejmě že se najdou taková, která se snaží trestné činnosti zamezovat, není jich ale dle mého názoru velké množství. Přitom se nemusí jednat o opatření za miliony, existují i dostupnější varianty, jak by se mohla zvýšit bezpečnost obyvatel a jejich majetku.

Takovým příkladem je i obec Velké Karlovice, která leží ve Zlínském kraji a svou hranicí sousedí se Slovenskem. Kriminalita je v současné době pro její obyvatele poměrně aktuální otázkou, proto se tato diplomová práce zaměří právě na ni. Mimo problémy, které se vyskytují nezávisle na umístění, podmínkách či osídlení obce, je zde významné množství trestné činnosti vyplývající ze specifik dané obce. Jedním z nich je popularita obce a z ní vyplývající rekreační ruch v této oblasti, díky kterému se na území obce vyskytuje velké množství objektů sloužících pro chataře a návštěvníky obce, které nejsou trvale osídleny, a mohou tak být lákadlem pro případné zloděje. Dalším důvodem je fakt, že jsou Velké Karlovice jednou z největších obcí v České republice a objekty jsou rozmístěny téměř po celé její rozloze. Proto není výjimkou, když se v okolí rekreačního objektu nenachází žádná jiná budova, takže mají pachatelé poměrně soukromí pro páčání trestné činnosti. Díky přírodě, která je v obci krásná, ale zároveň i rozmanitá, má většina obyvatel i rekreačních vedle domu garáž, ve které lze najít sekačky, pily, sněhové frézy, čtyřkolky a tak dále. Tyto věci se často dostávají do hledáčku zlodějů, kteří je mohou dále přeprodávat.

Jako obyvatelka Velkých Karlovic mám zájem zjistit, jak vysoká kriminalita v obci je, jak ji obyvatelé vnímají a jak by ji šlo případně řešit. Proto je hlavním cílem praktické části analyzovat stav kriminality v obci Velké Karlovice a navrhnout opatření k jejímu snížení. Cílem části teoretické je charakterizovat kriminalitu a prostředky k její redukci a stanovit jejich právní rámec, podle kterého se řídí.

Diplomová práce je rozdělena na 10 kapitol, půlku z nich tvoří část teoretická a druhou půlku část praktická. První kapitola řeší kriminální vědy, jejichž předmětem je právě zkoumaná kriminalita. Následuje kapitola popisující právní rámec a jednotlivé zákony, které jsou důležité jak pro oblast kriminality, tak pro řešení bezpečnostní opatření. Třetí

kapitola se již dostává k samotné kriminalitě, kterou definuje, objasňuje a člení. V pořadí čtvrtá kapitola se zaměřuje na analýzy rizik, které lze využít v oblasti kriminality, a zároveň popisuje pojmy s touto analýzou související. Poslední kapitola teoretické části uvádí běžná bezpečnostní opatření, která bývají v boji proti kriminalitě nejčastěji aplikována. Praktickou část otevírá kapitola šestá, která seznamuje s obcí Velké Karlovice. Následuje kapitola analyzující kriminalitu v této obci od roku 2016. Osmá kapitola shrnuje výsledky dotazníkového šetření, které proběhlo mezi obyvateli obce a zkoumalo, jak je jimi kriminalita vnímána. Další kapitola se zaměřila na sestavení SWOT analýzy k řešené problematice. Poslední kapitola, v pořadí desátá, navrhuje několik opatření ke snížení kriminality v obci.

V průběhu zpracovávání této diplomové práce jsem nenarazila na významnější problémy. Co se týče literatury a zdrojů, které jsou v práci použity, existuje jich poměrně velké množství, které oblast kriminality i ostatních zkoumaných oblastí řeší. V případě sběru dat pro praktickou část bylo možné zjistit všechny potřebné informace. Web informující o přešupcích i trestné činnosti na celém území České republiky funguje dobře a lze zde vyčíst vše potřebné. Také návratnost odpovědí z dotazníkového šetření byla dle mého názoru dostačující. S průběhem jsem tedy spokojená a myslím si, že u tohoto typu diplomových prací neexistuje významnější množství překážek, které by její zhotovení přímo znemožňovalo.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 KRIMINÁLNÍ VĚDY

Předtím než práce začne s objasňováním kriminality a pojmů s ní souvisejících, bude pozornost zaměřena na vědu, která kriminalitu zkoumá, a to společně s jejími pachateli, oběťmi a kontrolou, což je kriminologie. Nejedná se ale jen o ni, neboť kriminalita je předmětem i dalších vědních disciplín, jako je kriminalistika, trestněprávní věda a kriminální politika. Ty samozřejmě navzájem čerpají ze svých poznatků a často bývají společně označovány jako vědy kriminální.

1.1 Kriminologie

Že je kriminalita předmětem kriminologie vyplývá mimo jiné již ze samotného doslovného překladu - „věda o kriminalitě“, který vychází z latinského slova crimen (zločin) a řeckého slova logos (věda). Jako samostatná věda se rozvíjela od 19. století, její pojmenování patrně zaznělo poprvé z úst francouzského antropologa Topinarda v roce 1879 a písemně se termín objevil v roce 1885 v díle italského právníka Garofala s názvem „Criminologia“. [1] [2] [3]

Stručnou definici poskytují ve své knize Novotný a Zapletal, kteří uvádí, že: „*Kriminologie je věda o kriminalitě (zločinnosti), o jejích pachatelích a obětech a o její kontrole.*“ [3, strana 15]. Kuchta a Válková zase definují kriminologii jako „*společenskovědní disciplínu zabývající se jak jednotlivci (pachatelem, obětí, orgánem trestní justice, apod.), tak společností jako celkem i sociálními skupinami, které ji tvoří (např. preventivní programy určené pro konkrétní sociální komunity, statistické analýzy zahrnující vybraní regiony nebo celé státní území)*“ [4, strana 1]. Její zaměření je skutečně obsáhlé, neboť směřuje od příčin přes projevy včetně pachatele, k oběti a jejich vztahům, systému sankcí až po kontrolu a prevenci, včetně jejího vnímání společností. Kriminologie prakticky interpretuje realitu, jaká je ve skutečnosti, daném čase a prostoru. [2] [5]

Jak již bylo zmíněno, jedná se o samostatnou vědní disciplínu, neboť splňuje kritéria, jako je vlastní předmět zkoumání, speciální terminologie, systém teorie a vlastní metodologie. Současně je také pedagogickou disciplínou, zároveň vědou empirickou a teoretickou, kdy porovnává své hypotézy s poznatky získanými, také vědou multidisciplinární i interdisciplinární, neboť čerpá z mnoha jiných oborů, ale poté provádí syntézu pro své vlastní účely. [2]

1.2 Kriminalistika

Pojmy kriminalistika a kriminologie mohou být často zaměňovány v kruzích společnosti, které nemají bližší povědomí o těchto oborech. K tomu přispívá nejen podobnost obou názvů, ale také stejný předmět zkoumání, a sice kriminalita, osobnost pachatele, oběť a prevence kriminality. Rozdílem je však cíl zkoumání, neboť ve svém důsledku kriminalistika zkoumá a shromažďuje stopy, zaměřuje se na vyšetřování a odhalování kriminality a vytváří vhodné metody k jejímu předcházení. Rozdíl lze spatřit také v základní otázce, kterou si zmiňované obory kladou. Kriminologie se snaží odpovídat na otázku: „*Proč dochází k páčání trestné činnosti a jak jí předcházet?*“ [1, strana 12], kdežto kriminalistika se ptá: „*Jak zkoumané objekty ovlivňují proces tvorby stop a jaký mají význam pro poznání trestného činu?*“ [1, strana 10].

Kriminalistika si také musela vybojovat své místo samostatné vědní disciplíny, což se jí podařilo až v kontextu posledních desítek let. Jako hlavní přínos je často zmiňováno zvýšení pravděpodobnosti rychlého, účinného a spravedlivého potrestání viníka. [1] [3] [6]

1.3 Trestněprávní věda

Trestněprávní věda je čistě normativní záležitostí, která se skládá z trestního práva hmotného a procesního. Trestní právo hmotné na základě legislativy definuje trestné činy a stanovuje oblast trestů, popřípadě ochranných opatření. Trestní činy specifikuje na základě daných skutkových podstat a ukládá přesné sankce. Trestní právo procesní oproti tomu řeší postup orgánů činných v trestním řízení ať už se jedná o fázi vyšetřování, či ukládání trestů. Garantuje tak, že nedojde ke zneužívání moci státními orgány v procesu, a stanovuje rámec, ve kterém by se měly pohybovat. Součinnost této vědy a kriminologie je důležitá, neboť kriminologie řeší trestní právo z hlediska jeho účinnosti a zároveň mu dává podněty a vodítka k tomu, aby byl tento systém co nejefektivnější. Trestněprávní věda tak de facto popisuje požadovaný stav ve společnosti a s pomocí kriminologie (a samozřejmě dalších disciplín) se k němu snaží co nejvíce přiblížit stav reálný. Tak jako všude se však i zde najdou určitá úskalí v jejich vztahu, kdy zástupci trestního práva i kriminologie poukazují na chyby a problémy toho druhého. [1] [2] [3]

1.4 Kriminální politika

Jak již napovídá název, kriminální politika bývá řazena do politiky obecně, lze ji však chápat v širším i užším pojetí. V tom užším se o kriminální politice hovoří jako

o trestní politice, která se zaměřuje na účinnost a efektivitu trestního systému, hledá různé možnosti a snaží se o jeho vylepšení. Oproti tomu širší charakteristika kriminální politiky vnímá mimo legislativní složky kontroly také složku sociální, kde bere v potaz okolnosti jako je nezaměstnanost, problematika návykových látek, záškoláctví, migrace a podobně. Čerpá tak z velkého množství oborů a snaží se o co nejdokonalejší způsob kontroly a prevence a to jak primární, tak sekundární a terciární. Primární prevence se snaží předcházet vzniku nežádoucího chování, které ještě nezapočalo například tím, že rozšiřuje povědomí společnosti o škodlivosti drog a podobně. V případě ohrožení reálné skupiny pak přichází na řadu sekundární prevence, která má za úkol zabránit konkrétní hrozbě, se kterou se již chráněný objekt setkal, nebo je alespoň vysoce pravděpodobné, že ke kontaktu dojde. Poslední, terciární prevence, se zaměřuje na eliminaci důsledků způsobených výskytem rizikového chování u konkrétních skupin či jedinců.

O kriminální politice lze obecně říct, že „*se zabývá kriminalitou jako politickým problémem a je orientována na systém sociální kontroly kriminality a jeho rozvíjení*“ [3, strana 28]. Co se týče kriminologie, měla by být jejím základem a podmínkou pro účinnost. V reálu se však samozřejmě neomezuje jen na ni, ale také na politické zásady jako je humanismus, svoboda, přiměřenost prostředků či zásady právního státu. [2] [3] [7]

V první kapitole jsou shrnuty základní poznatky o kriminálních vědách, jejichž předmětem zkoumání je kriminalita. Nejprve se zaměřuje na kriminologii, která je ve svém studiu kriminality velmi rozsáhlá a zkoumá ji ze širokého pohledu a mnoha hledisek. Dále je to kriminalistika, která se specializuje na stopy a vyšetřování kriminálního jednání. Zato trestněprávní vědy řeší oblast kriminality z hlediska norem, legislativy. Poslední, kriminální politika, usiluje o funkční systém kontroly kriminality, který se s novými poznatky neustále zdokonaluje, spravedlivě a účinně trestá viníky a předchází společensky nežádoucímu chování.

2 PRÁVNÍ RÁMEC

V následujících kapitolách bude definována kriminalita a bezpečnostní opatření z hlediska jejich významu a procesů. Nyní je proto potřeba se zaměřit na právní rámec, který určuje pravidla, podle kterých je například hodnocena kriminalita a jaké činy vůbec za kriminalitu lze považovat. Ani oblast bezpečnostních opatření nezůstává z pozice zákona neupravena. Zaměřím se tedy na jedny z nejvýznamnější zákonů, které vymezují a upravují v následujících kapitolách zmíněné pojmy. Části obsahů některých zákonů budou součástí těchto kapitol, proto se v těchto případech bude text zabývat spíše jen oblastí strukturální, aby nedocházelo k opakování faktů.

2.1 Kriminalita

V oblasti kriminality lze vyhledat velké množství zákonů a velké množství detailních informací. Tato kapitola se však zaměří na ty nejzásadnější a bude ve zkrácené formě seznamovat s jejich obsahem, nebude ale zacházeno do podrobností a vytyčena budou pouze některá základní fakta.

2.1.1 Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen trestní zákoník) je dokumentem skládajícím se z části obecné, zvláštní a přechodných a závěrečných ustanovení. Jedná se o obsáhlý zákon zabývající se působností, definováním trestných činů a jejich dělením, sankcemi a dalšími skutečnostmi.

Tento zákon definuje trestný čin jako „*protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně*“ [8, §13], navíc uvádí, že k trestní odpovědnosti za daný čin je potřeba úmyslného zavinění, pokud zákon nestanoví jinak a neoznačí skutečnost jako zavinění z nedbalosti. Trestnost pachatelova činu se posuzuje na základě zákona platného v době spáchání trestného činu, trest se však ukládá na základě možností vyplývajících ze zákona platného v době o jeho rozhodování. Trestní zákoník dělí trestné činy na přečiny a zločiny. Mezi přečiny se řadí nedbalostní trestné činy a úmyslné trestné činy s výší trestu maximálně 5 let. Zločiny jsou všechny ostatní trestné činy. Pokud je za úmyslný trestný čin stanoveno minimálně 10 let trestu, hovoříme o zvlášť závažném zločinu. Co se týče přípravy či pokusu o spáchání trestného činu, je za toto jednání možno potrestat pachatele způsobem, jako by byl trestný čin dokonán, neuvádí-li zákon jinak.

Trestní zákoník vymezuje okolnosti, které vylučují protiprávnost činu. Jedná se o krajní nouzi, nutnou obranu, svolení poškozeného, přípustné riziko či oprávnění použití zbraně. Krajní nouzi se rozumí čin odvracející hrozící nebezpečí vztahující se k chráněnému zájmu, které nelze odvrátit jinak. Při nutné obraně je odvracen útok, tato reakce však musí odpovídat úrovni útoku, nesmí být tedy nepřiměřená.

Za spáchání trestného činu lze pachateli uložit trest nebo ochranné opatření. Do trestů řadíme odnětí svobody, domácí vězení, vyhoštění, obecně prospěšné práce, peněžitý trest, propadnutí věci nebo majetku, zákaz činnosti, pobytu, držení a chovu zvířat, vstupu na některé akce, ztrátu čestných titulů, vyznamenání či vojenské hodnosti. Trest odnětí svobody lze uložit podmíněně, podmíněně s dohledem, nebo nepodmíněně. Možný je také trest výjimečný, který představuje nepodmíněné odnětí svobody na 20 až 30 let, popřípadě na doživotí. Pod ochranná opatření spadají léčení, zabezpečovací detence, zabránění věci či majetku a ochranná výchova. Tu upravuje zákon zaměřující se na protiprávní činy spáchané mládeží, kterému se budeme následně věnovat.

Ve zvláštní části trestní zákoník vymezuje trestné činy proti životu a zdraví, trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství, trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, trestné činy proti rodině a dětem, trestné činy proti majetku, trestné činy hospodářské, trestné činy obecně nebezpečné, trestné činy proti životnímu prostředí, trestné činy proti České republice, cizímu státu a mezinárodní organizaci, trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných, trestné činy proti branné povinnosti, trestné činy vojenské, trestné činy proti lidskosti, proti míru a válečné trestné činy. [8]

2.1.2 Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže)

Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (dále jen zákon o soudnictví ve věcech mládeže) se skládá z části odpovědnosti mládeže, třech částí týkajících se změn některých zákonů a části účinnosti. Aplikuje se v případě, kdy protiprávní čin spáchá člověk mladší 18 let. Dítětem se rozumí osoba mladší 15 let, mladistvým osoba mezi 15. a 18. rokem věku. Mládež je souhrnný pojem pro děti a mladistvé.

Spáchá-li mladistvý trestný čin, hovoříme o provinění. Mladistvým lze ukládat opatření výchovná, ochranná a trestní. Mezi výchovná opatření je řazen dohled probačního úřední-

ka, probační program, výchovné povinnosti, výchovná omezení či napomenutí s výstrahou. Se souhlasem osoby, které se to týká, je možno výchovná opatření uložit již v průběhu trestního řízení. Ochrannými opatřeními se rozumí léčení, zabezpečovací detence, zabránění věci nebo majetku, ochranná výchova. Ochranou výchovu je možné uložit podle tohoto zákona, ostatní opatření řeší trestní zákoník. Co se týče trestních opatření, jedná se v principu o podobné druhy trestů, jako jsme si zmiňovali v trestním zákoníku, s výjimkou pár malých odlišností. Zákon o soudnictví ve věcech mládeže řeší také řízení s mladistvými, které je vykonáváno prostřednictvím soudů pro mládež.

Dítě trestně odpovědné není a spáchá-li čin jinak trestný, mohou mu být uložena tato opatření směřující k jeho nápravě: výchovná povinnost, výchovné omezení, napomenutí s výstrahou, zařazení do terapeutického, psychologického nebo jiného vhodného výchovného programu ve středisku výchovné péče, dohled probačního úředníka, ochranná výchova, ochranné léčení. Je-li to nutné, lze současně uložit více těchto opatření. [9]

2.1.3 Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

Smyslem zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (dále jen trestní řád) je upravit postup orgánů činných v trestním řízení tak, aby byly trestné činy odhalovány a spravedlivě trestány a bylo na občany České republiky působeno preventivně. Orgánem činným v trestním řízení se rozumí soud, státní zástupce a policejní orgán. Trestní řád se skládá z těchto částí: společná ustanovení, přípravné řízení, řízení před soudem, některé úkony související s trestním řízením, přechodná a závěrečná ustanovení. Tento zákon uvádí, že nelze obviněného prohlásit za vinného, dokud tak neučiní soud. Soud může působit na úrovni okresního, krajského, vrchního či nejvyššího soudu.

V trestním řádě jsou uvedeny případy, kdy není možné zahájit trestní řízení. Mimo jiné je to například z důvodu nařízení prezidenta republiky, promlčení, nízký věk a s ním související trestní neodpovědnost, prohlášení za mrtvého a tak dále. Proti obviněnému lze použít prostředků daných trestním řádem až ve chvíli, kdy je zahájeno trestní stíhání. Jsou zde definovány záležitosti týkající se obhájce, například jaká jsou jeho práva a povinnosti, kdy je obhájce nutný a podobně. Ze zákona má poškozený právo uplatnit nárok na náhradu škody, nemajetkové újmy či na vydání bezdůvodného obohacení. Mezi předběžná opatření k zajištění osob či věcí důležitých pro trestní řízení patří vazba, zadržení, zákaz vycestování do zahraničí, zajištění věcí, domovní a osobní prohlídka, prohlídka jiných prostor a pozemků, vstup do obydlí, zadržení a otevření zásilek, jejich záměna či sledování, odposlech

a záznam telekomunikačního provozu. Obviněnému mohou být zakázány činnosti jako styk s poškozeným a dalšími osobami, hraní hazardních her, držení a přechovávání určených věcí, alkoholu či jiných návykových látek, vstup na určitá místa, akce a další. Tato opatření mají za úkol zabránit obviněnému v možném páčání další trestné činnosti. Trestní řád definuje také způsoby a další skutečnosti týkající se dokazování, rozhodnutí (rozsudkem, usnesením), stížností. Upravuje také financování nákladů na průběh trestního řízení.

První fází trestního řízení je přípravné řízení, ve kterém jsou zajišťovány a zjišťovány informace o tom, že byl spáchán trestný čin. Na základě těch je možno rozhodnout o dočasném odložení trestního stíhání nebo o nestíhání podezřelého. Nestane-li se tak, postupuje proces do zahájení trestního stíhání, ve kterém probíhá vyšetřování. Pokud vyšetřování přinese důvody k postavení obviněného před soud, je podána státním zástupcem obžaloba a následuje řízení před soudem. Je možné nejprve předběžně projednat obžalobu a po ní přichází na řadu hlavní líčení. To mimo jiné obsahuje dokazování a rozhodnutí. Rozhodnutím může být vrácení věci státnímu zástupci, postoupení věci, zastavení trestního stíhání, podmíněné zastavení trestního stíhání, přerušování trestního stíhání nebo může být samozřejmě vydán rozsudek. Trestní řád následně řeší možnosti a specifika odvolání a řízení o něm, popřípadě dovolání. Je také uvedena možnost stížnosti pro porušení zákona, obnovy řízení či zvláštních způsobů řízení. Následně je objasněno řízení vykonávací, kterým je pověřen orgán, který učinil rozhodnutí. [10]

2.1.4 Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Ve třetí kapitole bude stručně definován pojem delikvence, který zahrnuje i spáchané přestupky. A právě jimi se zabývá zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Ten řeší odpovědnost za přestupky, druhy trestů a ochranných opatření a postup v řízeních o přestupcích. Přestupkem se rozumí „*společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin*“ [11, §5]. Za přestupek lze uložit trest ve formě napomenutí, pokuty, zákazu činnosti, propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či zveřejnění o rozhodnutí o přestupku. Lze jich uložit více zároveň, nelze však zkombinovat napomenutí s pokutou. Ochranným opatřením se rozumí omezující opatření či zabránění věci nebo náhradní hodnoty. Aby byla fyzická osoba odpovědná za přestupek, stačí její zavinění, třebaže i z nedbalosti. U právnických osob zavinění vyžadováno není. S tímto zákonem souvisí

také zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, který řeší konkrétní přestupky, jako je například přestupek proti pořádku ve státní správě, proti veřejnému pořádku, proti občanskému soužití či majetku. [11] [12]

2.2 CCTV systémy

Nyní bude pozornost zaměřena na dva důležité legislativní dokumenty upravující provozování kamerových systémů (dále jen CCTV systémy). Jedná se o zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů a o zákon č. 89/2019 Sb., občanský zákoník.

2.2.1 Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník dává základ tomu, proč se následující části textu bude zabývat zákonem řešícím zpracování osobních údajů. Definuje totiž skutečnost, že *„nikdo nesmí zasáhnout do soukromí jiného, nemá-li k tomu zákonný důvod. Zejména nelze bez svolení člověka narušit jeho soukromé prostory, sledovat jeho soukromý život nebo pořizovat o tom zvukový nebo obrazový záznam, využívat takové či jiné záznamy pořízené o soukromém životě člověka třetí osobou, nebo také záznamy o jeho soukromém životě šířit“*. [13, §86] To stejné platí i pro soukromé písemnosti osobního charakteru. Z této definice je zřejmé, že je potřeba se konkrétněji zabývat při provozování CCTV systémů následujícím zákonem. Na druhou stranu však má každý člověk právo na ochranu svého majetku, kamera však nesmí snímat například sousedův pozemek nebo nepřiměřenou mírou veřejné prostranství. [13] [14]

2.2.2 Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů

Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů (známý také pod pojmem adaptační zákon) reaguje na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 známé pod pojmem GDPR a v návaznosti na něj upravuje problematiku ochrany osobních údajů na právní půdě České republiky. Zároveň upřesňuje postavení a pravomoci Úřadu pro ochranu osobních údajů, což bylo, například z hlediska vymáhání postihů za porušování daných pravidel, nutné, neboť doposud nebylo v jeho kompetencích řešení přestupků. Nyní se však oficiálně stal ústředním správním orgánem pro oblast ochrany osobních údajů. Společně s tímto byl přijat zákon 111/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů. Ten se zaměřuje výhradně na orgány veřejné moci při jejich výkonu.

V předchozích letech bylo ze zákona povinné zaregistrovat provozovaný kamerový systém na Úřadě pro ochranu osobních údajů, se začátkem tohoto zákona to již neplatí. V současnosti má správce (subjekt provádějící zpracování údajů) povinnost o zpracování osobních údajů vést záznamy a uchovávat je. To se však netýká případů, kdy si osoba snímá svůj pozemek a není zaznamenáváno veřejné prostranství. Záznamy, které si správce vede, musí obsahovat tyto informace: označení správce, účel zpracování, popis kategorií subjektů údajů, popis kategorií osobních údajů, příjemce osobních údajů a informace o případném předání osobních údajů do třetích zemí, lhůtu pro výmaz a technická a organizační bezpečnostní opatření. Správce je zároveň povinen zabezpečit získávané osobní údaje tak, aby nemohlo dojít k jejich zpracování neoprávněnou osobou. Poruší-li správce zákaz zveřejnění osobních údajů, může mu být uložena pokuta až 1 milion korun. V případě zveřejnění pomocí tisku, televize či dalších v zákoně uvedených prostředků, hrozí pokuta až 5 milionů Kč. [14] [15] [16]

2.3 Policie České republiky a obecní policie

Poslední část kapitoly bude seznamovat se zákonem upravujícím fungování Policie ČR, a sice zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, a zákonem č. 553/1991 Sb., o obecní policii, definující rámec fungování strážníků na území obce.

2.3.1 Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Činnost, fungování a další charakteristiky týkající se Policie ČR jsou definovány zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Samozřejmě existují další právní předpisy zabývající se Policií ČR, které musí daný orgán respektovat, text se však zaměří na tento zmíněný zákon, který je nejtypičtějším pro řešenou oblast.

První část tohoto zákona definuje postavení a činnost Policie ČR, také její řízení a organizaci. Jsou zde stanoveny základní povinnosti policistů, principy spolupráce a dalších vztahů, zásady a postupy pro omezení osobní svobody jedinců, také postupy týkající se nakládání s věcmi. Dále první část obsahuje pojednání o procesu vykázaní, zajišťování bezpečnosti chráněných objektů, prostor a osob, pravidla pro používání donucovacích prostředků a zbraní a pro práci s informacemi. Je zde mimo jiné upravena také mezinárodní spolupráce. Druhá část zákona byla zrušena, část třetí zahrnuje ustanovení společná a přechodná řešící například specifika v oblasti dokumentace. Obsahem poslední čtvrté části jsou závěrečná ustanovení. [17]

2.3.2 Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii

Obecní policie bývá zřizována obcí a nejedná se o útvar Policie ČR, proto jej také upravuje zákon zcela odlišný. Je to zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, vydaný Českou národní radou. Tento zákon definuje charakteristiky obecní policie z hlediska zřízení a řízení, základních činností a úkolů, požadavků na pozici strážníka obecní policie, jeho povinností a oprávnění, specifikuje používání donucovacích prostředků, psa a služební zbraně strážníkem. Informuje o nároku strážníka na odchodné a o podmínkách pro jeho získání. Zákon neopomíná ani řešení oblasti zpracování osobních údajů a získávání informací. [18]

Druhá kapitola teoretické části práce se zabývá zákony, které upravují některé pojmy řešené v následujících kapitolách. Nejprve se zaměřuje na zákony týkající se kriminality, jako je zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním a velmi krátce zmiňuje zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Další část je věnována legislativní úpravě provozování CCTV systémů, které se musí mimo jiné řídit zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník a zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů. Nakonec jsou zmíněny zákony upravující fungování Policie ČR a obecní policie. Jedná se o zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii.

3 KRIMINALITA

Nyní přichází řada na stěžejní pojem práce, který bude po celou dobu provázet diplomovou práci, a sice kriminalitu. Kapitola začne detailní analýzou pojmu, neboť aby bylo možné něco zkoumat, je potřeba to nejprve umět popsat. Posléze se bude text věnovat některým pojmům, které s kriminalitou souvisí a je vhodné si je vysvětlit. V další části této kapitoly bude kriminalita rozlišena na druhy, které budou krátce objasněny. A poslední část kapitoly bude věnována prevenci kriminality.

3.1 Definice kriminality

Téměř v každé literatuře lze najít definování kriminality jako sociálně patologického jevu, což je samozřejmě nejobecnější pojetí. Příznačnou vlastností je především společenská škodlivost. Ve spojitosti s kriminalitou bude podkapitola seznamovat s jejími různými děleními.

Jako první bude zmíněno rozlišení pojetí kriminality na legální a sociologickou. Legální pojetí vnímá kriminalitu jako trestněprávní pojem a zahrnuje pod ni jakékoli jednání, které je trestním právem označeno za trestný čin. Trestní právo je do jisté míry relativním pojmem, neboť se mění jak dobou, tak místem. Autorky Zoubková a Moulisová v tomto pojetí rozlišují právo přirozené a pozitivní. Přirozené právo představuje takové činy, které jsou odsouzeníhodné vždy a všude. Typickým příkladem může být vražda, znásilnění či loupež. Právo pozitivní však označuje jednání, které nemusí být nutně a na první pohled pro všechny zřejmé. Důležité je, že si jej společnost jako nežádoucí označila a podnikla kroky k jeho zákazu a případnému sankcionování. Druhé sociologické pojetí je širší a nespojuje kriminalitu s trestním právem. Vnímá ji jako jednání odchylné či deviantní, které zahrnuje i události předcházející nebo doprovázející trestnou činnost. Toto pojetí je komplexní, zároveň však zčásti nepřesné a nejednoznačné oproti pojetí legálnímu. [1] [2] [19]

Téměř vždy dochází ke shodě, že kriminální jednání je kriminálním již v době jeho spáchání. Existuje však teorie, která říká, že jednání se stává kriminálním až ve chvíli, kdy ho někdo za něj označí. Mluvíme o tzv. etiketizační teorii (v angličtině Labeling Approach). Což by znamenalo, že pokud někoho zavraždíme a nejsme odhaleni, trestný čin jsme nespáchali.

Ve většině případů se lze právem setkat s negativním hodnocením kriminality. Jde totiž o jev narušující harmonický vývoj společnosti, způsobující škody na životě, těle, psychice,

majetku a vyvolávající pocity strachu, bezmoci, nedůvěry. Je však možné najít zmínky i o pozitivních rysech kriminality, podle kterých může být i hybatelem sociálních změn, podnětem ke zdokonalování v odvětvích jako jsou bezpečnostní služby či průmysl, pojišťovnictví a další. Existence kriminality ve společnosti je přirozeným jevem, dle některých nejen dysfunkčním, ale také integrálním. Tyto skutečnosti však doposud nebylo možné empiricky dokázat či vyvrátit. [3]

Často se kriminalita dělí na skutečnou, registrovanou a latentní. Registrovaná kriminalita neboli zjevná zahrnuje tu část kriminality, která byla zjištěna a zaznamenána, a proto se můžeme bez obtíží dostat k jejím statistikám. Opakem je kriminalita latentní neboli skrytá, která se samozřejmě v reálném světě děje, ale z různých příčin se jí nepodaří odhalit. A právě její existence může teoreticky znehodnocovat a dávat důvod k pochybnostem vůči všem poznatkům z oblasti páchání trestné činnosti doposud zjištěným. Její míra je ovlivňována různými faktory jako je například úroveň a intenzita kontroly, tolerance poškozených, znalost právních základů občany či náročnost odhalení. K největšímu počtu neodhalené trestné činnosti dochází v oblasti pohlavního zneužívání a násilí v rodinách, jelikož oběti těchto činů čelí strachu nebo mají pocit studu. Dalším příkladem ale může být i úplatkářství, neboť zde ani jedna strana nemá o odhalení zájem, ba právě naopak. Z těchto důvodů je důležité, aby měli například policisté dostatek kapacity zabývat se skrytou kriminalitou a nemuseli věnovat všechnen svůj čas řešení kriminality registrované. Souhrnem této latentní a registrované kriminality je kriminalita skutečná, která by v případě její zjistitelnosti zahrnovala objektivně všechny trestné činy, které se v určitém čase na daném území staly. [2] [6]

3.2 Vybrané pojmy

Je možné se setkat s pojmem **delikvence**, který se od kriminality liší rozsahem, neboť se jedná o pojem širší. Zahrnuje totiž chování, které nelze označit jako trestný čin z důvodu toho, že je pachatelem trestně neodpovědná osoba, a to z důvodu věku nižšího než je 15 let nebo z důvodu nepříčetnosti. Do této kategorie spadají také přestupky a další správní delikty. [2] [20]

Dalším pojmem, který bude objasněn, je **rozsah, stav kriminality**. Jedná se o ukazatel vyjadřující počet spáchaných trestných činů na určitém území v daném časovém rozmezí. V potaz však nebývají brány jen trestné činy, ale i činy jinak trestné. Bývá uveden v absolutních číslech. Uvede-li se rozsah kriminality v přepočtu na množství obyvatel, jde

o intenzitu neboli úroveň kriminality. Vzniknou tak přehlednější údaje pro zhodnocení kriminality vyjádřené indexem (koeficientem). Ten se vypočítá tak, že se vynásobí údaje o kriminalitě 100 nebo 10 tisíci (podle toho, jestli je žádané výsledkem znát v přepočtu na 100 nebo 10 tisíc obyvatel) a následně se vydělí hodnotou reprezentující velikost populace. Pokud jsou do údajů o kriminalitě zahrnuty jen osoby starší 15 let, hovoří se o indexu čistém. Jsou-li započteny i osoby pro věk trestně neodpovědné, jedná se o index hrubý.

V případě pojetí kriminality z různých hledisek se hovoří o **struktuře kriminality**. Lze se například zaměřit na věk pachatele, druh kriminality, místo, kde se čin odehrál, či pohlaví pachatele. Jedná se o důležitý ukazatel, který může být pro studii případu velkým přínosem.

To, jak se kriminalita (nebo její složky) měnila během času, se nazývá **dynamika kriminality**. Hodnotí se změny ve dříve zmíněných hlediscích jako je rozsah, intenzita a struktura kriminality. Podle výsledku této analýzy pak je možné zhodnotit, zda má zkoumaná kriminalita stoupající či klesající charakter, nebo se výrazněji nemění, stagnuje. To pak studují kriminologové, kteří se snaží objasnit příčiny těchto tendencí, popřípadě stanovit prognózy dalšího vývoje.

Setkat se lze také s pojmem sloužící pro analýzy, a sice **tíže kriminality**, který vyjadřuje poměr mezi závažnou a ostatní kriminalitou. To se hodnotí podle výše stanovených trestů.
[5] [6]

3.3 Druhy kriminality

S rozvíjející se společností se rozšiřují také možnosti pro konání trestné činnosti, a proto postupem času vznikají další druhy. Je jich velké množství, tato podkapitola se však bude konkrétněji zabývat jen některými. V různých zdrojích lze najít následující dělení kriminality:

- násilná kriminalita,
- mravnostní kriminalita (kriminalita sexuální),
- majetková kriminalita,
- hospodářská/ekonomická kriminalita,
- počítačová kriminalita,
- drogová kriminalita,
- kriminalita mládeže,

- kriminalita páchaná proti mládeži,
- organizovaná kriminalita,
- kriminalita v dopravě,
- kriminalita etnických menšin a cizinců,
- kriminalita páchaná právníckými osobami. [3] [5] [6]

3.3.1 Násilná kriminalita

Násilná kriminalita bývá často spojována s pojmem násilí, a to především v oblasti kriminálních věd. Disciplíny zkoumající chování lidí používají spíše pojem agrese, agresivita či agresivní poruchy chování. Agresi je chápán „*projev násilí vůči určitému objektu, případně nepřátelství a útočnost s úmyslem ublížit*“. [6, strana 223] Agresivitou zase predispozice k takovému jednání. V těchto případech se však nutně nemusí jednat jen o agresi vůči lidem, ale i proti zvířatům, věcem a podobně. Násilí bývá definováno jako jednání jednorázové, s využitím fyzické síly a působící škodu. Může se také jednat o použití síly proti nějakému odporu. Kuchta a Válková definují násilnou trestnou činnost jako „*takovou trestnou činnost, jejíž významnou charakteristikou je fyzické poškození či usmrcení konkrétní osoby (osob), eventuálně přítomnost záměru takový následek způsobit (pokus)*“. [4, strana 380] V kriminologii se využívá pojem kriminální agrese, která bývá definována jako „*sociálně deviantní chování, jež ohrožuje nebo porušuje zájmy chráněné trestním právem, při němž subjekt užívá fyzické síly, její hrozby či jiné formy verbální agrese (pomluvy, urážky), často s cílem poškodit objekt činnosti*“. [6, strana 224] Kriminologie chápe násilnou kriminalitu v užším a širším významu. Ten užší zahrnuje pouze rámec fyzického násilí (popřípadě hrozby), širší přidává také psychický rámec. Násilná kriminalita není ovšem pojmem právním, ale pouze kriminologickým. Rozložení násilné kriminality není rovnoměrné. Ze statistik vyplývá, že násilné trestné činy častěji páchají muži, většinou jsou to osoby do 30 let věku spadající do skupiny nižších sociálně ekonomických vrstev, rovněž lidé bez vyššího vzdělání a žijící ve městech. [3] [6]

3.3.2 Majetková kriminalita

Jedná se o velmi rozsáhlý druh kriminality charakterizovaný především útoky proti cizímu majetku, respektive krádežemi. Trestné činy proti majetku lze dělit do dvou skupin, a to skupiny získání majetku a poškození majetku. První uvedená skupina představuje obohacení pachatele, patří do ní krádeže, zpronevěry, podvody nebo takzvané praní špinav-

vých peněz. Do druhé skupiny poškození majetku spadá poškození věřitele nebo cizí věci, porušení povinnosti při správě cizího majetku či zneužívání vlastnictví. Některé literatury však zmiňují i skupinu třetí, pro kterou je charakteristické podílnictví, kdy pachatel ke konání trestné činnosti využívá jiných osob. Mezi pachateli rovněž převažují muži.

Majetková kriminalita bývá často zaměňována s kriminalitou hospodářskou, kterou se budeme zabývat v následující podkapitole. Hlavní rozdíl mezi nimi je ten, že kriminalita majetková se orientuje na majetek, hospodářská se zaměřuje na činnosti proti hospodářskému řádu a jeho fungování. Hlavním viditelným rozdílem je rozsah vzniklých škod, které jsou u hospodářské kriminality znatelně vyšší. Bouřa navíc uvádí, že rozdíl bývá i v profilu pachatele, jelikož u kriminality hospodářské se často jedná o osobu s vyšším vzděláním či společenským statusem. [2] [3] [6] [19]

3.3.3 Hospodářská kriminalita

Hospodářská neboli ekonomická kriminalita je dle Gřivny „*protiprávní ekonomické jednání, kterým byl dosažen finanční nebo jiný prospěch na úkor konkrétního ekonomického subjektu (stát, obchodní společnost, fond, fyzická osoba apod.) a které naplňuje zákonné znaky skutkových podstat konkrétních trestných činů.*“ [6, strana 278] Ekonomické jednání bývá zpravidla uskutečňováno v ekonomickém prostředí za využití ekonomických prostředků. Typickými znaky pro hospodářskou kriminalitu jsou vysoké škody, široký okruh poškozených osob, přesah hranic jednoho státu, latence, úmyslnost, organizovanost a úroveň ohrožení státu nejen v oblasti ekonomické, ale i sociální. Příkladem hospodářské kriminality je například neoprávněné podnikání, trestná činnost v oblasti daní, podplácení či naopak přijetí úplatku, trestná činnost proti měně, zásadám tržní ekonomiky a oběhu zboží v nadnárodním hledisku, případně legalizace výnosů z trestné činnosti známé pod pojmem praní špinavých peněz. Faktem je, že hospodářská kriminalita bývá málokdy spojena s projevy násilí.

U tohoto typu kriminality nelze blíže konkretizovat osoby, které se hospodářské kriminality nejčastěji dopouštějí, tak jako to bylo u předchozích případů. Pachatele však můžeme rozdělit na dva typy, a sice na typ naivního a lehkomyšlného, který se chce majetkově obohatit například prostřednictvím kráčení daní, podvodů a podobně. Naopak druhý typ manipulátorský, tzv. „bílý límeček“, usiluje o důvěru druhých a ke svým cílům využívá jiných osob. [2] [6] [19]

3.3.4 Mravnostní kriminalita

Mravnostní kriminalita patří mezi druh kriminality společností velice vnímaný, a přestože netvoří hlavní složku uskutečňované trestné činnosti, její závažnost je významná. Jedná se totiž o druh kriminality spojený s pohlavním pudem a sexuální potřebou. Problémová je mimo jiné z toho důvodu, že hranice tolerance v této oblasti nejsou jednotné a v průběhu času se mohou měnit, čili je zde velký podíl subjektivity. Hranice tak musí být jednoznačně určeny právem daného státu. Mravnostní kriminalitou se rozumí „*všechna sexuální motivovaná jednání, která nejsou společensky tolerovatelná a akceptovatelná*“ [6, strana 246] Trestné činy v oblasti mravnostní kriminality rozlišujeme na sexuální a spojené s prostitucí. Dianiška uvádí dělení na sexuální činy s kontaktem, bez kontaktu a sledování, držení a výrobu dětské pornografie. Jako typický znak pro významné množství těchto činů uvádí nedostatek souhlasu oběti a alespoň částečnou míru úmyslu pachatele. Do tohoto druhu kriminality spadají znásilnění, pohlavní zneužívání a kuplířství, také incest, stalking nebo obchodování s lidmi. Pokud dojde k vraždě se sexuální motivací, jedná se již o kriminalitu násilnou. Nejčastěji je v mravnostní kriminalitě, asi v polovině případů, zastoupeno znásilnění, které lze dělit na znásilnění sadistické, skupinové, nárokové, impulzivní, znásilnění v průběhu únosu či sexuální sebepotvrzení.

Vzhledem k charakteru zůstane velká část trestné činnosti v tomto případě skryta. V případě popisu pachatelů se často jedná o charakteristiky podobné násilné činnosti. Typickými rysy však bývají nevyzrálost, nezdrženlivost či porucha v oblasti sexuálního pudu. Zmíněná porucha však nemusí nutně zbavovat člověka odpovědnosti za své chování. To vyžaduje odborný posudek lékaře. [3] [5] [6] [21]

3.3.5 Počítačová kriminalita

Počítačová kriminalita se může skrývat i pod jinými názvy: kyberkriminalita, kriminalita informační či multimediální. Jedná se o formu kriminality rychle se rozvíjející, neboť s rozvojem technologií došlo k otevření mnoha nových možností pro jejich zneužívání. Objevují se však názory zpochybňující existenci počítačové kriminality jako dalšího druhu, neboť všechny formy trestných činností z této oblasti lze zařadit do druhů kriminality vzniklých dříve. Obecně lze počítačovou kriminalitu definovat jako „*trestná jednání, jejichž společným jmenovatelem je, že v nich vystupuje počítač jako souhrn hardwarového a softwarového vybavení a dat, a to buď jako předmět útoku, nebo jako nástroj pachatele*“ [4, strana 504] Důležitým pojmem je zde kyberprostor, forma paralelního, virtuálního svě-

ta, ze kterého se však ve svých důsledcích stává opět svět reálný. To, že zpřístupňuje obrovské množství možností jak pro uživatele, ale bohužel i pachatele, je nezpochybnitelné. Specifikem počítačové kriminality je fungování kyberprostoru nepřetržitě. Zcela jsou smazány základní principy fyzické vzdálenosti, které hrají ve většině druhích kriminality velkou roli. Důležitá je také rychlost, kterou probíhá výměna dat. Zajímavostí je také poměrně vysoká latence, a to nejen ve vztahu ke statistikám a státním orgánům, ale také k obětem, které dlouhou dobu nemusí vědět, že se jimi staly. Nejčastějšími kybernetickými útoky bývají útoky šířící nechtěný obsah, útoky porušující práva duševního vlastnictví, padělání a podvody, útoky zaměřené na důvěrnost, integritu a přístup k datům a systémům.

V počítačové kriminalitě neexistuje typický pachatel, jedinou podmínkou je znalost kyberprostoru. Hloubka těchto znalostí rozděluje pachatele na amatéry a profesionály. Ani v pozici oběti nelze specifikovat její charakteristiky, snad jen neopatrnost při využívání informačních a komunikačních technologií. [4] [6]

3.3.6 Drogová kriminalita

Nejenže působí návykové látky negativně na život jedince, a to jak na zdraví, tak v sociální oblasti, ale jsou také často podněcujícím faktorem k páčání trestné činnosti, tedy faktorem kriminogenním. Obecně pro návykové látky bývá používáno označení drogy. To jsou látky mající vliv na psychiku člověka, které jsou schopny měnit jeho vnímání. Navíc mohou vytvářet závislost na jejich užívání, a to psychickou i fyzickou, případně sociální. V užším smyslu drogy zahrnují látky nelegální, omamné a psychotropní, v tom širším i ty legální jako je alkohol. Návykovými látkami se rozumí všechny výše zmíněné. Jak je známo, některé drogy mohou být používány ve smyslu léku, což je označováno slovem úzus. Pojem misúzus zase znamená nadměrné užívání léků a abúzus zneužívání drog.

Jako již bylo řečeno, existuje vztah mezi konáním trestné činnosti pod vlivem návykových látek, není však objasněn charakter tohoto vztahu. Přímost požití drogy a následného nežádoucího jednání není dokázána. Souvislost je tak spíše v tom, že osoba potenciálně náchylnější k užívání návykových látek může mít větší předpoklad zároveň ke škodlivému chování a naopak. Tyto skutečnosti spolu totiž často souvisí. Pro člověka majícího sklony například ke krádežím nebo agresivitě, může požití alkoholu či jiné drogy působit iniciačně a vést ke kriminálním činům.

V oblasti drogové kriminality se však nesoustředí jen na trestné činy páchané pod vlivem návykových látek, ale samozřejmě i na trestné činy související s nedovolenou výrobou

a jiným nakládáním s těmito látkami, a to v případě těch nelegálních. Zde spadá i činnost zaměřená k získávání těchto látek nebo trestná činnost páchaná na toxikomanech neboli lidech na drogách závislých. [2] [4] [6] [21]

3.3.7 Kriminalita mládeže

Kriminalitu mládeže Dianiška vnímá jako nejzávažnější sociálně patologický jev. Je to pochopitelné, neboť pokud je v zájmu snižovat obecně míru kriminality, je třeba, aby právě jednání mládeže odpovídalo tomuto cíli. Pojem mládež v sobě zahrnuje děti a mladistvé. Dítětem je ten, kdo v čase spáchání činu nedovršil věku 15 let. Mladistvým se zase rozumí ten, který v době nežádoucího chování byl starší 15 let a zároveň mladší 18 let. V případě mladistvých se nahrazuje pojem trestný čin za pojem provinění, u dětí je to čin jinak trestný. Totiž jak je známo, trestného činu se může dopustit pouze člověk starší 18 let. Někdy se navíc můžeme setkat s pojmem mladý dospělý, kterým se označují osoby mezi 18. a 24. rokem života (včetně) a v některých případech může u trestného činu znamenat polehčující okolnost. V praxi se tohoto využívá však většinou v případech náctiletých osob.

Činy jinak trestné a provinění páchaná mládeží jsou charakteristické svou nedokonalou a nedostatečnou přípravou. To se projevuje náhodností míst, kde dojde ke spáchání trestné činnosti, špatným výběrem prostředků či nedostatečným odstraněním stop. Tyto činy bývají často odhaleny i z toho důvodu, že mládež nevydrží svůj čin tajit a pochlubí se jím například svým kamarádům. Dalším rysem je neadekvátnost jednání či používání extrémně nepřiměřeného fyzického násilí. S drogami se bohužel nepotýkají pouze dospělí, ale i mládež se často uchyluje k nelegálním prostředkům, jak je získat. Není zároveň výjimkou, že jsou děti a mladiství využíváni dospělými osobami ke konání kriminality dospělých. Do kriminality mládeže patří také šikana a vandalismus. V dnešní době se čím dál více setkáváme s kriminalitou mládeže ve virtuálním světě, neboť ten je jim poměrně blízký. Častým faktem je navíc to, že mladiství pachatelé začínají dříve se sexuálním životem, což se pak může odrazit v četnosti aktů pohlavního zneužívání.

Existuje mnoho teorií o tom, co konkrétně ovlivňuje pravděpodobnost, že se z jedince stane pachatel. Novotný se Zapletalem a většina autorů jsou takového názoru, že se musí brát v potaz více faktorů. Jsou jimi biologické předpoklady, případně biologické anomálie, sociální faktory, rodinné prostředí, školní život i trávení volného času. [3] [6] [21]

3.4 Prevence kriminality

Samozřejmě je velmi důležité to, aby ve společnosti fungoval správný způsob řešení různých vzniklých situací, v našem případě trestných činů. Neméně důležité však je se těmito situacím i vyhýbat a snažit se zamezovat jejím vznikům. Proto je potřeba v oblasti kriminality nezapomínat na oblast prevence. Tu Novotný se Zapletalem definovali jako: „*soubor nejrůznějších aktivit mimotrestního charakteru orientovaných na odstranění, oslabení či neutralizaci kriminogenních faktorů s cílem zastavit růst kriminality nebo docílit jejího zmenšení.*“ [3, strana 172] Jedná se o formu kontroly kriminality, která se snaží vytvářet bariéry k páčání trestných činů. Do kontroly kriminality spadají také trestní represe, které se oproti prevenci zaměřují až na důsledky kriminogenního vývoje. Co se týče prevence kriminality, nemusí se nutně jednat o snižování počtu trestných činů, jejím cílem je také snížení kvality těchto činů.

Prevenci lze rozlišovat podle oblasti zájmu, a sice na sociální, situační a viktimologickou. Vezmeme-li u prevence v potaz okruh osob, pro který je určena, jedná se o prevenci primární, sekundární a terciární. Tímto rozdělením se již zabývala první kapitola Kriminální vědy, podkapitola Kriminální politika. Turyová zmiňuje další členění prevence, a to na: preventivní vlivy realizované prostřednictvím trestního práva, preventivní vlivy realizované prostřednictvím policejních orgánů, prevenci uskutečňovanou v oblasti společensko-hospodářské a klinickou prevenci. Následující část textu se bude zabývat prvně zmíněným dělením.

Nejširší z klasifikace prevence je oblast sociální, a to hned z několika důvodů. Poznatky čerpá současně z mnoha odvětví, například psychologického, pedagogického, kriminologického, sociologického a podobně. Navíc se zaměřuje na úroveň jednotlivce, rodinu, sociální zázemí a společnost. Orientuje se na problémy jako je alkoholismus, prostituce, nezaměstnanost, hazard, extremismus a podobně. Pokračuje však i v oblasti politiky, médií a dalších kategorií, které mohou zapříčiňovat či podněcovat kriminalitu. V neposlední řadě sociální prevence působí na skupiny, které mohou člověka ovlivňovat velmi intenzivně, jako je rodina, škola a další. Způsob, jakým má být docíleno žádoucího chování lidí a potažmo celé společnosti, je především vnější kontrola lidského chování prostřednictvím normativních systémů jako je právní řád, náboženství, zvyklosti a rituály. Tyto systémy jsou specifickou formou sankcionování ať už negativní, či pozitivní. Právní řád je jeden ze stěžejních pilířů sociální prevence, a je tak potřeba, aby byl ucelený a přehledný. Důleži-

tým činitelem v této oblasti je veřejné mínění a z něj vyplývající kladné či záporné odezvy, které jsou mnohdy pro konání jednotlivce významným ukazatelem, kam směřovat.

Na omezování příležitostí k páčání trestné činnosti je zaměřena prevence situační. Vychází z toho, že některé druhy kriminality mají určité danosti, jejichž znalost lze využít k odhadnutí možného páčání nežádoucího chování. Může se jednat o specifická místa, určitou část dne či roku nebo konkrétní situace. Je například jasné, že se zloděj pokusí vloupat do bytu spíše o víkendů či o prázdninách, kdy je větší pravděpodobnost, že místo bude prázdné. Naopak rekreační obydlí navštíví raději během pracovního týdne. A právě jedním z principů situační prevence je zvýšená ochrana osob a majetku. Dále je to ukládání ohrožených věcí do bezpečnějších míst, omezení přístupu k prostředkům sloužícím k páčání trestné činnosti, zvýšení rizika pro pachatele nebo zlepšení dohledu nad určitým prostorem, lokalitou. Ve srovnání se sociální prevencí má ta situační viditelnější a rychlejší výsledky, mnohdy bývá levnější a jednodušeji proveditelná. Nevýhodou však může být krátkodobější účinnost spojená s přesunem kriminality. Ten může proběhnout v rámci místa, času, funkce, taktiky či objektu.

Na využívání viktimologických poznatků se soustředí prevence viktimologická, která má v oblasti zájmu především potenciální a reálné oběti trestných činů. V rámci činnosti se překrývá s prevencí sociální i situační. *„Zaměřuje se na činnost osvětovou a poradenskou a na vštěpování obecných a speciálních zásad ochrany ohrožených osob. Osvětová činnost pamatuje na poučení jednak o tom, jak se mají lidé chovat, aby sebe a svůj majetek zbytečně nevystavovali zvýšenému nebezpečí napadení, jednak o tom, jak se mají bránit před útokem a jak se chovat během útoku i po něm.“* [3, strana 188] Zahrnuje také různé kurzy, jako například kurz sebeobrany jak fyzické, tak psychologické. [3] [6] [20]

Třetí kapitola diplomové práce definuje pojem kriminalita, a to jako sociálně patologický jev, vezmeme-li v potaz to nejobecnější pojetí. Dále uvádí rozlišení kriminality na latentní, registrovanou a skutečnou, které se liší v jejich odhalenosti. Uvádí a charakterizuje pojmy kriminalitě blízké, jako je například delikvence, rozsah a struktura kriminality, také její dynamika či tíže. Součástí kapitoly je rozlišení kriminality na různé druhy včetně jejich popisu. Zmínit můžeme kriminalitu násilnou, mravnostní, majetkovou, drogovou či kriminalitu mládeže. Nakonec se věnuje tématu prevence jako souboru aktivit zaměřujících se na snižování kriminality. Prevence můžeme v tomto ohledu rozlišovat celkem tři, sociální, situační a viktimologickou, z nichž je sociální ta nejširší.

4 ANALÝZA RIZIK

Aby bylo možné úspěšně bojovat proti kriminalitě, potřebujeme mimo jiné znát rizika, která například danou lokalitu či objekt ohrožují, a úspěšně tak moci realizovat bezpečnostní opatření na ně zaměřená. Proto se tato kapitola bude zabývat dělením a různými typy používaných analýz rizik. Před tím se však ještě zaměří na vysvětlení několika pojmů, které jsou v této oblasti stěžejní a často používané.

4.1 Vybrané pojmy

Pokaždé, když se jedná o bezpečnost, rizika a podobné kategorie, je potřeba znát, umět vysvětlit a použít terminologii, která je velmi důležitá a v tomto případě poměrně jasně určitelná, neboť se s ní, a to nejenom v teorii, často pracuje. Nejedná se pouze o soubor pojmů uvedených v literatuře, kterých se v praxi nevyužívá. Řeč je například o aktivu, hrozbě, riziku a dalších s nimi spojených termínech.

4.1.1 Aktivum, odolnost, zranitelnost

Prvním důležitým pojmem je aktivum. Tím se rozumí jakákoli hodnota subjektu, nebo i subjekt samotný, který by mohl být ohrožen působením hrozby. Může mít hmotný, nebo nehmotný charakter. V souvislosti s aktivem se lze setkat také s pojmem referenční objekt, který představuje celek považující aktivum za existenciálně důležité ať už z jakéhokoli důvodu. U aktiva se bere v potaz hodnota, která by měla charakterizovat jeho důležitost. Čili by měla odrážet například pořizovací cenu, potřebnost, náklady finanční i časové na navrácení aktiva do původního stavu po případném působení hrozby a další hlediska.

S aktivem souvisí také odolnost a zranitelnost, které jsou si protiklady. Odolnost vyjadřuje schopnost zabránit či překonat působení hrozby. Naopak zranitelnost je citlivost aktiva na vznik újmy. Tím, že známe slabá místa, respektive oblasti zranitelnosti, můžeme pracovat na jejich odstranění, a zvýšíme tak odolnost aktiva. [22] [23]

4.1.2 Hrozba, negativní dopad

Hrozba je jakákoli skutečnost, která může způsobit škodu nebo mít negativní, nechtěný vliv na bezpečnost. Může se jednat o jev způsobený jak člověkem, zvířetem, věcí, tak i přírodou. Čili opět může mít toto škodící působení hmotný i nehmotný charakter. Hrozby jsou nedílnou součástí prostředí a je nutné bránit jejich působení, aby nezapříčinily nežá-

doucí újmu. Hrozbu charakterizuje její úroveň. Tu definuje její schopnost působit škodu, pravděpodobnost, že se tak stane, a motivace na aktivum působit.

Negativním dopadem působení hrozby je dříve zmíněná újma, která zahrnuje přesnější vyjádření jeho velikosti. Hovoří-li se tedy o újmě, měl by existovat nějaký způsob, jak ji vyčíslit. Není-li to možné, používá se pojem negativní dopad. [22] [23]

4.1.3 Riziko

S jakou pravděpodobností může hrozba na aktivum působit, včetně velikosti možného způsobeného dopadu, je charakterizováno rizikem. „*Riziko vzniká vzájemným působením hrozby a aktiva.*“ [22, strana 72] Prostřednictvím rizika lze členit hrozby dle závažnosti eventuálního dopadu. Úroveň rizika bývá posuzována dle hodnoty a zranitelnosti aktiva a úrovní hrozby. Snižovat úroveň rizika lze jedině pomocí protipatření. Je tedy využíváno analýzy rizik, aby bylo možné definovat příčiny působení hrozby a její dopady. Existuje pravděpodobnostní složka rizika, která dle Lukáše „*vyjadřuje, jak často k narušení dochází. Lze ji vnímat i tak, že byla využita zranitelnost a překonána odolnost*“. [23, strana 24] Shrnou-li se tedy fakta, existence hrozby nutně nemusí znamenat její působení a následný negativní dopad, je zde pouze možnost. A právě tu vyjadřuje a specifikuje riziko. [22] [23]

4.1.4 Protipatření

Bojem proti působení hrozeb jsou takzvaná protipatření. Ta mohou její působení a následné dopady zmírňovat, pomáhat s překlenutím vzniklých škod, popřípadě snižovat zranitelnost aktiva. Ideálním výsledkem je, že vzniku škody předcházejí, či zcela zabraňují. Protipatření bývají charakterizována svou efektivitou a náklady. Efektivita by měla být hlavním kritériem pro volbu jednotlivých protipatření, neboť popisuje jejich účinnost. Náklady se rozumí prostředky vynaložené na pořízení, zavedení a fungování. Při výběru vhodných protipatření se tak usiluje o jejich nejvyšší efektivitu při nejmenších nákladech. [22]

4.2 Metody analýzy rizik

Aby bylo možné dospět k použití metod pro analýzu rizika, je potřeba znát odpověď na tři důležité otázky, dle Šefčíka jsou to tyto: „*1. Jaké nepříznivé události mohou nastat? 2. Jaká je pravděpodobnost výskytu takových událostí? 3. Pokud některá nepříznivá událost nastane, jaké to může mít následky?*“ [24, strana 21] Při stanovování rizik

a jejich hodnocení se lze často setkat s nepřesnostmi či nedokonalostmi, které mohou způsobit ztrátu smyslu procesu. Jedná se například o neadresovanost rizik, příliš obecné definování rizika či subjektivnost při jeho formulaci, nekvantifikovaný dopad rizika nebo neupřesnění indikátorů rizikových faktorů. Co se týče analýzy rizika, je to hodnocení parametrů vztahujících se ke zkoumanému okolí, a to z mnoha hledisek.

Obecně lze metody analýzy rizik rozdělit na metody kvantitativní a kvalitativní. Jednotlivé metody však nemusí nutně spadat do jedné z této kategorií, může se jednat o jejich kombinaci. Kvantitativní analýza rizika se ve svém principu zakládá na určení pravděpodobností. Je to určení pravděpodobnosti výskytu jevu a ztráty hodnoty. Kvalitativní analýzy jsou určeny k vytyčení priorit mezi riziky, což činí na základě poznatků poskytujících informace o možných následcích a ztrátách.

Samozřejmě ne všechny metody jsou vhodné pro jejich použití v oblasti kriminality, a proto se text nejprve zaměří obecněji na ty nejnámější a následně se detailněji bude zabývat těmi, které je možno aplikovat pro zkoumanou oblast.

Check list, neboli **kontrolní seznam**, je metodou založenou na předem stanoveném seznamu kontrolních otázek, jehož smyslem je ověřování plnění daných podmínek a opatření. Může mít jednoduchou nebo složitou podobu, záleží, k jak rozsáhlé kontrole má sloužit. K definování otázek v seznamu slouží souhrn charakteristik vztahující se k danému systému. [24]

What - If Analysis, v překladu **co - když analýza**, je nestrukturovaná metoda založená na hledání eventuálních dopadů různých situací, popřípadě opatření proti nim. Nestrukturovaná je proto, jelikož její princip je založený na spontánním kladení dotazů, úvah osob znalých konkrétního procesu, na který se analýza zaměřuje. Díky tomu však může být flexibilní. [24] [25]

Event Tree Analysis (ETA), v češtině **analýza stromu událostí**, je metodou analytickou a graficko statistickou. Jejím hlavním účelem je vyhodnotit průběh procesu včetně zmapování všech jeho událostí, které by mohly vést k případné nehodě. Výsledkem je rozvětvený graf. Čím více událostí bere v potaz, tím více se postupně rozvětňuje. Tento typ analýzy nemusí nutně zkoumat události způsobující negativní následky, může se jednat také o ty pozitivní. [24] [26]

Fault Tree Analysis (FTA), známá také jako **analýza stromu poruch**, je z hlediska znázornění podobná metoda jako dříve zmíněná ETA, hlavním rozdílem je však postup

dedukce. Z konkrétní události jsou totiž identifikovány faktory, které by ji mohly případně zapříčinit. Je to tedy zpětný rozbor využívající řetězec příčin, jehož cílem je určit pravděpodobnost vzniku řešené události. [24] [27]

Hazard Operation Process (HAZOP), neboli **analýza ohrožení a provozuschopnosti**, je metoda soustředící se na určení pravděpodobnosti ohrožení a z něj plynoucího rizika. „*Hlavním cílem analýzy je identifikace scénářů potenciálního rizika.*“ [24, strana 56] Jedná se o velmi oblíbenou a zároveň jednoduchou metodu, kdy se členové expertního týmu snaží přijít pomocí brainstormingu na kritická místa, kde pak hledají možná rizika. Výsledkem jsou pak doporučení ke zlepšení procesu či systému. [24] [28]

4.2.1 SWOT analýza

SWOT analýza je často využívanou analytickou metodou sloužící pro hodnocení vnějších a vnitřních faktorů, její velkou výhodou je univerzálnost ve využití. Pomáhá celistvě a názorně posoudit slabé a silné stránky, nalézt příležitosti i hrozby. A právě z těchto pojmů v angličtině je složena zkratka v názvu analýzy: Strengths (silné stránky), Weaknesses (slabé stránky), Opportunities (příležitosti), Threats (hrozby).

Tato analýza spočívá v rozdělení prostoru, do kterého budeme zaznamenávat informace týkající se zkoumaného jevu, na 4 kvadranty. Ty reprezentují čtyři anglické pojmy zmíněné před chvílí, ze kterých se skládá název analýzy. Do levé poloviny jsou zaznamenávány skutečnosti působící na zkoumanou věc pozitivně. Pravá polovina je místem pro záznam negativních faktorů. Rozdělíme-li si prostor naopak vertikálně, horní polovina zahrnuje faktory vnitřní, naopak dolní část řeší vlivy vnější. Jako vnitřní faktor můžeme chápat například vliv zaměstnanců, nabídku podniku, finanční situaci nebo stupeň inovativnosti. Mezi ty vnější patří legislativa, konkurence, cyklus ekonomiky či vývoj technologií. Při doplňování informací do jednotlivých kvadrantů je důležité pamatovat na to, že silné a slabé stránky souvisí s vnitřním prostředím a hrozby či příležitosti naopak s prostředím vnějším. Na to je třeba pamatovat, aby nedocházelo k jejich záměně. Při tvorbě analýzy je potřeba se zaměřovat na klíčové body, brát v potaz fakta, nezapomínat na objektivnost, brát v potaz názory druhých a dosáhnout s nimi shody. Aby mohla SWOT analýza splnit svoji funkci, je třeba, aby v každém kvadrantu bylo alespoň 5 pojmů. Po vyčerpání všech nápadů můžeme na základě vzniklé tabulky/matice vyhodnotit vhodnou strategii a zaměřit se například na to, jak využít silných stránek k využití příležitostí či odvrácení

hrozeb, nebo jak na základě znalosti slabých stránek eliminovat možné působení hrozby. [29] [30] [31]

SILNÉ STRÁNKY 1. 2. 3. 4. 5. S	SLABÉ STRÁNKY 1. 2. 3. 4. 5. W
PŘÍLEŽITOSTI 1. 2. 3. 4. 5. O	HROZBY 1. 2. 3. 4. 5. T

Obrázek 1 – Možná podoba SWOT analýzy [vlastní]

4.2.2 Kvalitativní analýza rizik s využitím jejich souvztažnosti

Kvalitativní analýza rizik s využitím jejich souvztažnosti, také označována jako metoda KARS, slouží k hodnocení rizik z hlediska akutnosti jejich řešení. Výsledkem je tedy určení rizik pro zkoumaný objekt nejnebezpečnějších. Postup její tvorby má dané body, které je nutno dodržovat.

Prvním krokem je soupis rizik, který, má-li být co nejdokonalejší, by měl být velmi detailní. Následuje sestavení tabulky rizik. V tomto kroku je třeba uvažovat o jednotlivých rizicích a o možných událostech, které mohou zapříčinit. Samotná tabulka obsahuje sloupec, ve kterém jsou vypsána rizika označená bodem. Tyto body jsou zapsány v levém sloupci i horním řádku, aby v následujícím kroku bylo možné do tabulky doplnit souvztažnosti rizik. V bodě, kde se střetává jednotlivé riziko samo se sebou, se samozřejmě doplní 0, neboť riziko samo sebe vyvolat nemůže. Dále se tabulka vyplňuje po řádcích, zleva doprava. Hodnota 1 je přiřazena, pokud existuje možnost, že konkrétní riziko (dané řádkem) může vyvolat riziko odpovídající danému sloupci. Hodnota 0 znamená, že to naopak možné není. Takto se doplní celá tabulka. Do posledního volného řádku se přiřadí součet hodnot z jednotlivých sloupců a do posledního volného sloupce zase součet hodnot z jednotlivých řádků.

Riziko		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Součet
1	Požár	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	6
2	Únik NL	1	0	1	1	0	0	0	1	0	0	4
3	Výbuch	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	7
4	Nebezpečná koncentrace	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	2
5	Popálení	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
6	Zavalení	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
7	Rozrušení budov	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	4
8	Panika	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Rozrušení technologie	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	5
10	Záplavy	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	8
Součet		5	4	5	2	2	3	4	9	4	0	

Obrázek 2 – Tabulka souvztažnosti [32]

Následuje výpočet koeficientů aktivity (KAR) a pasivity (KPR) vyjádřených v procentech. Tyto koeficienty říkají, kolik (procentuálně) rizik může být vyvoláno v případě, že to zkoumané riziko nastane, a pomocí kolika rizik a jejich případné aktivace (procentuálně) je možné, že to původní bude vyvoláno. Pro tento výpočet je nutné znát počet všech možných kombinací (kolik rizik může vyvolat/kolik rizik může vyvolat jej). To je tedy celkový počet rizik -1 . Pro výpočet KAR se používají součty dané v posledním sloupci a pro výpočet KPR součty v posledním řádku. Výsledek je vypočítán vydělením součtu a množstvím kombinací (-1) a následným vynásobením 100 pro získání čísla v procentech. Po výpočtu jednotlivých koeficientů k jednotlivým rizikům se vytvoří tabulku obsahující získané údaje.

Riziko R_i	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
KAR _i [%]	66,6	44,4	77,7	22,2	11,1	11,1	44,4	0,0	55,5	88,8
KPR _i [%]	55,5	44,4	55,5	22,2	22,2	33,3	44,4	100,0	44,4	0,0

Obrázek 3 – Tabulka koeficientů [32]

Pro přehlednější znázornění se zjištěné informace zanesou do grafu, kde jedna osa vyjadřuje KAR, druhá KPR, od 0 do 100, kdy jsou pomocí bodů umístěna do prostoru jednotlivá rizika. Graf se následně rozdělí na 4 kvadranty charakterizující důležitost rizika.

II.	I.
IV.	III.

I. – oblast **primárně** a **sekundárně** nebezpečných rizik

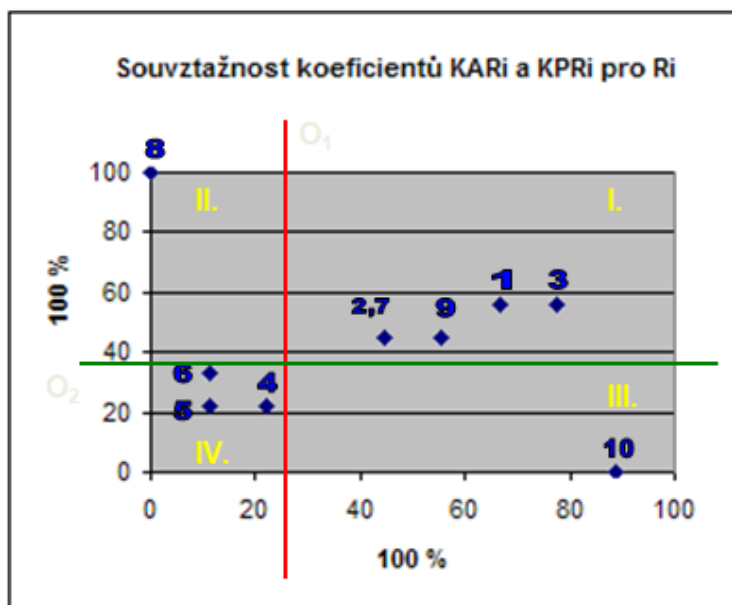
II – oblast **sekundárně** nebezpečných rizik

III – oblast **primárně** nebezpečných rizik

IV – oblast **relativně bezpečná**

Obrázek 4 – Význam jednotlivých kvadrantů [32]

Zájmem je, aby 80 procent všech rizik bylo obsaženo v kvadrantu I. Osy rozdělující kvadranty je možné pojmenovat jako O_1 a O_2 . První zmíněná je vertikální a její umístění se vypočítá na základě KAR. Z dříve vytvořené tabulky zjistíme minimální a maximální získanou hodnotu KAR. Rozdíl minimální a maximální hodnoty se vydělí 100 a výsledek se odečte opět od maximální hodnoty. Na závěr se číslo vynásobí 80 a je získána poloha O_1 . U druhé osy je počítáno stejně, akorát s hodnotami KPR. Dle výpočtů se osy umístí do grafu a konečně lze rozlišit rizika dle priorit. Primárně by se mělo zaměřit na rizika z oblasti I, a naopak na ta z oblasti IV až v případě, že je dostatek času a finančních prostředků. [32]

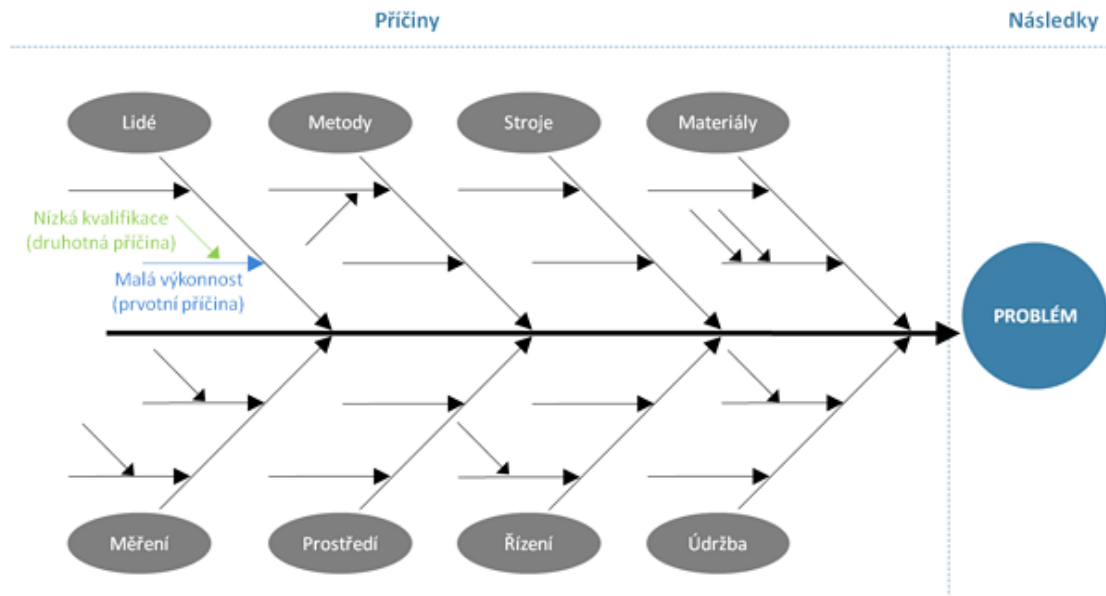
Obrázek 5 – Výsledná podoba grafu [32]

4.2.3 Ishikawův diagram

Ishikawův diagram je metoda zaměřená na zobrazení a následnou analýzu příčin a následků. Je založený na kauzalitě, která říká, že každý následek je způsoben jistou příčinou, nebo jejich kombinací. Jeho smyslem je tedy analyzovat a určit možné příčiny zkoumaného problému. Nemusí se jednat o problém již vzniklý, můžeme si definovat ty eventuální, které by mohly nastat a snažit se jim předejít. Pro tvorbu diagramu se využívá brainstormingu, který pomáhá přijít na co největší množství eventuálních příčin problému a probíhá v týmu. Není však jediným způsobem k hledání možností, pomoci může také procházení studií, článků, případů a publikací.

Ishikawův diagram bývá nazýván také jako diagram příčin a následků, diagram rybí kosti (v angličtině fishbone diagram) nebo jednoduše Ishikawa. K rybě bývá přirovnáván na základě grafické podobnosti. Pojmenován je právě podle autora tohoto diagramu, Kaoru Ishikawa.

Při tvorbě diagramu je doporučeno postupovat následovně. Nejprve je potřeba sestavit tým z osob majících k řešeným skutečnostem nějaký vztah. Poté se na zvolenou plochu napíše problém, jehož příčiny budeme zkoumat. Od něj je vedena vodorovná čára, která představuje páteř ryby a ke které se dokreslí další větve pojmenovávající možné oblasti místa vzniku příčin. Lze pracovat se 6 základními oblastmi: materiálem, procesy, metodami, technologiemi, stroji, lidmi a prostředím. Uváděné oblasti však lze přizpůsobovat. Může se dodat například oblast měření, nesprávného řízení či nesprávné údržby. V další fázi se k jednotlivým vzniklým kostem (oblastem) přiřazují vydedukované možné příčiny a pokračuje se až do té doby, než jsou vyčerpány všechny možnosti a nápady. Poté se k jednotlivým příčinám udá koeficient určující jeho váhu. Na základě nejvyšších určených koeficientů jsou získány příčiny, kterým je potřeba se primárně věnovat. Měly by se zanalyzovat a definovat cesty k jejich odstranění. Po aplikaci těchto prostředků je situaci nutno sledovat, aby bylo možné zjistit, jestli byly zjištěné příčiny problému ty správné a jestli není potřeba diagram přehodnotit a snažit se přijít na příčiny doposud neobjevené. Použit jej lze také v okamžiku, když tým lidí zkoumající problematiku problémů a jejich zapříčinnění potřebuje dodat nových impulsů k dalším nápadům a řešením. [33] [34] [35]

Obrázek 6 – Ishikawův diagram [33]

Kapitola zabývající se analýzou rizik nejprve vysvětluje stěžejní pojmy z této oblasti, což je především aktivum, hrozba a riziko. Aktivem se rozumí subjekt nebo hodnota, která by mohla být ohrožena. Cokoli, co může způsobit nějakou škodu, je hrozba. A to, s jakou pravděpodobností a jaký dopad může hrozba způsobit, vyjadřuje riziko. Následně se již kapitola zabývá konkrétními metodami analýzy rizik, a to jak obecnými (Check list, What-if analýza, ETA, FTA HAZOP), tak detailněji i těmi, které je možné aplikovat v oblasti zkoumání kriminality. Mezi ty patří SWOT analýza, která se používá pro hodnocení vnějších a vnitřních faktorů, zkoumání silných a slabých stránek, hrozeb a příležitostí. Dále je zde možné zařadit metodu KARS hodnotící rizika a stanovující nutnost jejich řešení. Třetí vhodnou metodou je Ishikawův diagram hledající a analyzující příčiny možných problémů.

5 BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ

V předchozí kapitole jsem se zabývala analýzou rizik, a to z toho důvodu, že pro zvolení vhodných bezpečnostních opatření je potřeba znát, na jakou oblast by měla být zaměřena a působit. Čili známe-li rizika, můžeme navrhnout konkrétní opatření k zabránění jejich vzniku či zmenšení jejich následků. Proto se teď nyní budu zabývat nejobvyklejšími opatřeními a způsoby, jak se kriminalitě na určitém území chránit. Jedná se především o kamerové systémy, poplachové zabezpečovací a tísňové systémy, Policii České republiky a obecní policii.

CCTV systémy a poplachové zabezpečovací a tísňové systémy (dále jen PZTS systémy) jsou řazeny do aktivních prvků technické ochrany, které zahrnují všechny poplachové systémy. Poplachový systém je elektrická instalace reagující na detekci přítomnosti nebezpečí. Reakce může být zahájena manuálně nebo automaticky. [36]

5.1 CCTV systémy

Často používaným prvkem, a to především na problémových, lidmi hojně navštěvovaných či strategických místech, jsou CCTV systémy. Jedná se o „*systém obsahující kamerovou sestavu, zobrazovací a další přídatná zařízení, nezbytná pro přenos a obsluhu při sledování definované bezpečnostní zóny*“ [37, strana 6]. Hlavním účelem je zachytit obraz, zpracovat a zpřístupnit jej operátorovi. [37]

CCTV systémy bývají řazeny dle poskytované úrovně bezpečnosti, a to na stupně. Tyto stupně berou v potaz míru rizika závisující na pravděpodobnosti vzniku újmy. Jsou rozlišovány celkem 4 stupně označované jako nízké riziko, nízké až střední riziko, střední až vysoké riziko a vysoké riziko. Podle toho, do kterého stupně je konkrétní CCTV systém zařazen, mu vyplývají požadavky na funkce. Mezi tyto funkce patří:

- ukládání dat,
- archivace a zálohování dat,
- záznam událostí,
- monitorování propojení,
- detekce sabotáže,
- přístupové úrovně,
- autorizační kód,
- přístup k datům,

- přístup k systémovým protokolům,
- přístup k nastavení systému a
- identifikaci dat. [36]

Jelikož se jedná o prostředek zasahující do osobního prostoru osob nacházejících se v místě jeho použití, vztahují se na něj závazná pravidla, která musí být dodržována. Tímto problémem se zabýval například Zákon č. 101/2000Sb, o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, který například ukládal povinnost hlásit provozovaný kamerový systém na Úřad pro ochranu osobních údajů. V současnosti je však platný Zákon č. 110/2019 Sb. o zpracování osobních údajů. Provozování kamerových systémů je zároveň upravováno podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů. Toto nařízení je obecně známo pod používanou zkratkou GDPR. Detailům se však nyní věnovat nebudeme, zaměříme se na ně v následující kapitole pojednávající o právním rámci řešených pojmů. Dalším, v tomto případě již pouze doporučujícím dokumentem, je česká technická norma ČSN EN 50132 vydaná Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ). [38] [39]

Za normu lze považovat dokument vzniklý po vzájemné dohodě a schválený příslušným orgánem. Obsahem technické normy jsou pravidla, charakteristiky nebo i výsledky činností zaměřených na zjišťování nejvhodnějších skutečností řešící konkrétní oblast. Technická normalizace byla zřízena za účelem zajišťování co nejvhodnějších a nejadekvátnějších řešení pro opakující se záležitosti především v oblasti bezpečnosti, kvality a hospodárnosti. Technické normy mohou být mezinárodního, evropského nebo národního charakteru. Pro vydávání technických mezinárodních norem je známým příkladem Mezinárodní organizace pro normalizaci ISO, jejíž normy nesou stejný název. Uznávanou evropskou normalizační organizací je Evropský výbor pro normalizaci známý pod zkratkou CEN, jehož normy začínají písmeny EN. V České republice je to v předchozím odstavci zmíněný ÚNMZ a normy začínající písmeny ČSN. Dostáváme se tedy k evropské přejaté řadě norem ČSN EN 50132-X, které byly zpracovány právě pro CCTV systémy a které bývají často uváděny v literaturách týkajících se kamerových systémů. Jedná se však o normy vzniklé již v roce 1999 a následně aktualizované, od roku 2016 byla tematika CCTV systémů postupně zpracovávána řadou nových norem, a sice ČSN EN 62676-X-X. Ty změnilly názvosloví a nahradily dříve používaný pojem sledovací systémy za dohledové systémy. Poslední norma z této série byla vydána v roce 2019. [36] [38] [40]

5.2 Poplachové zabezpečovací a tísňové systémy

Poplachové zabezpečovací a tísňové systémy (dále jen PTZS) jsou neméně důležitým prvkem k ochraně před kriminalitou, spojovány však bývají většinou s majetkovou kriminalitou. Nestřeží však jen majetek, ale pomáhají chránit také zdraví osob. V pravém slova smyslu se samozřejmě nejedná o fyzickou ochranu jako takovou, ale jde o detekci a nahlášení problému. Vzhledem k tomu, že lidský element umožňuje vznik pochybností ohledně spolehlivosti, je tento technický způsob ochrany vhodný k využívání v největší možné míře. A právě proto je k předcházení kriminality a bezpečnostních problémů vhodná aplikace PTZS systému. Samozřejmě nebereme-li v oblasti bezpečnosti v potaz ochranu před požárem. Aby však PZTS spolehlivě a efektivně fungoval, je potřeba zvážit jeho výběr, návrh a samotou realizaci. I následné provozování musí být zohledněno ve vztahu k zadavateli a provozovateli. Zapomínat nelze ani na technické a právní předpisy řešící tuto problematiku. Při výběru je potřeba posoudit aktiva, která má PZTS chránit, místo, kde bude použit, a typ objektu, který má být chráněn. Tyto všechny faktory ovlivní reálné technické řešení a také finanční náklady s ním spojené. Výhodou PZTS je široké spektrum jeho využití, a to od rodinných domů, přes kanceláře, až k velkým podnikům, jako například továrnám či výrobním objektům. Tak jako pro CCTV systémy, i pro PZTS jsou specifikovány doporučující technické normy. Jedná se o řadu norem ČSN EN 50131-X. [41] [42] [43]

PTZS je „*kombinovaný systém určený k detekci poplachu vniknutí a tísňového poplachu*“ [37, strana 5] V literatuře se můžeme setkat také s označením EZS - elektrický/elektronický zabezpečovací systém, jedná se však o pojem starší, který byl postupně nahrazen právě pojmem PZTS. Může být následně dělen na poplachový zabezpečovací systém a poplachový tísňový systém. První zmíněný nedisponuje funkcí detekce tísňového poplachu či detekce přepadení. Slouží k detekci a signalizaci přítomnosti narušitele v zabezpečených prostorech, jeho vniknutí či pokusu o něj. Poplachové tísňové systémy naopak nemají možnost detekovat vniknutí, ale umožňují prostřednictvím uživatele vyvolat poplachový stav. [37]

Mezi výhody PZTS patří komplexnost ochrany proti různým událostem, rovněž minimalizace případných škod, možnost zvýhodněného pojistného v případě instalace PZTS v objektu či dlouhá životnost systému. Jako vše má však i svá úskalí a nevýhody, jako je například nutnost instalace odborníky a každoroční revize pro uplatnění pojistného v plné

výši, vyšší finanční náklady na pořízení lepšího systému či rozdíly kvality dané různými výrobci. [42]

Mezi základní prvky PZTS patří ústředna, detektory, tísňová tlačítka, napájecí a náhradní zdroje, ovládací prvky, signalizace a další. Detektory společně s ústřednou představují jednu z nejdůležitější součástí. Jsou děleny podle typu střeženého objektu na perimetrické, plášťové, prostorové a předmětové. Perimetrické detektory slouží ke střežení vnějších hranic hlídaného prostoru, konkrétním příkladem je detektor infračervené bariéry, kdy přerušování infračerveného paprsku znamená vyhlášení poplachového stavu. Detektory magnetické či detektory tříštění skla patří do plášťové ochrany. Magnetické fungují na principu detekce otevření okna, dveří a podobně. Detektor tříštění skla snímá zvuk a je schopný rozeznat frekvenci typickou pro tříštění skla. Prostorové detektory střeží vnitřní části objektu, jedná se především o mikrovlnné a infračervené detektory. A nakonec detektory sloužící k předmětové ochraně jsou zaměřeny na konkrétní předměty v objektu a reagují například na rozpojení kontaktů či pozorování hmotnosti. [44]

5.3 Policie České republiky

Policie České republiky (dále jen Policie ČR) je: „jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor zřízený zákonem České národní rady ze dne 21. června 1991.... Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku, chránit veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti. Plní rovněž úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, předpisy Evropských společenství a mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu České republiky.“ [45] Funguje pod vedením policejního prezidia, jehož policejní prezident je odpovědný za činnost Policie ČR Ministerstvu vnitra. Policie ČR disponuje celostátními útvary (služba ochranná, letecká, pyrotechnická, služby dopravní policie, cizinecké policie či pořádkové policie, dále útvar rychlého nasazení nebo služba kriminální policie a vyšetřování) a krajskými ředitelstvími policie. Ta mohou být následně členěna na další podřízené útvary. Je zřízeno celkem 14 krajských ředitelství podle jednotlivých krajů republiky. V čele každého ředitelství stojí krajský ředitel. V rámci krajských ředitelství pak fungují jednotlivá obvodní oddělení zajišťující pořádek ve vymezené konkrétní oblasti. [45] [46]

Nyní se krátce zaměřím na službu kriminální policie a vyšetřování a službu pořádkovou, neboť se přímo týkají tématu této diplomové práce. Hlavní činností policistů v této službě je vyšetřovat a odhalovat skutečnosti vypovídající o spáchání trestného činu. Zaměřují se

také na skrytou kriminalitu a na předcházení trestné činnosti. Náplní jejich práce je zajišťování stop, podkladů, vysvětlení, požadování posudků a odborných vyjádření. Kriminalisté se většinou zaměřují na kriminalitu obecnou (proti životu a zdraví, proti majetku) či hospodářskou. A právě pro tyto dva druhy kriminality jsou v každém krajském ředitelství policie zřízena speciální pracoviště, to nicméně nevyklučuje fungování služeb kriminální policie a vyšetřování s celostátní působností v daných oblastech. V rámci krajských ředitelství je však zřizována i služba pořádková, dopravní, cizinecká a služba policie pro zbraně a bezpečnostní materiál. Pořádková služba je nejuniverzálnější a nejpočetnější částí. Její policisté se snaží zajišťovat ochranu osob i majetku, veřejného pořádku, dodržování pravidel v silniční dopravě. Činní mohou být také v trestním, přestupkovém a správním řízení. Nejznámější činností pořádkové služby je obchůzková a hlídková služba.

Nepostradatelnou součástí Policie ČR jsou operační střediska zajišťující koordinovanou činnost policistů. Seskupují informace o kriminalitě v České republice, organizují a řídí opatření určená k ochraně veřejného pořádku, zjišťování trestné činnosti či vyhledávání pohřešovaných osob. Na starost mají policejní akce zaměřující se na kontrolu dopravy či bezpečnostních opatření. Zajišťují také fungování činnosti linek tísňového volání 158 a spolupracují s provozovatelem linky 112. Jsou součástí koordinace činností v rámci integrovaného záchranného systému. Integrované operační středisko je součástí každého krajského ředitelství policie. [46]

Policista je obecně v rámci své práce povinen dodržovat jistá pravidla jako je zdvořilost, iniciativa, přiměřenost postupu, prokazování příslušnosti a poučování. V rámci iniciativy musí při výkonu své profese jednat tak, aby odstranil ohrožení či porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti v případě, že se jedná o úkol spadající do jeho oblasti. Jde-li o bezprostřední ohrožení nebo útok na život, zdraví a svobodu osob nebo také na majetek, je tak povinen učinit i mimo výkon své služby. Spadá-li řešení situace na některý orgán veřejné správy a mohlo by zde hrozit nebezpečí z prodlení, přijme policista vhodné opatření k odstranění hrozícího nebezpečí. Nehrozí-li nebezpečí z prodlení, kontaktuje příslušný orgán. V případě jeho reakce, která obnáší použití síly nebo jeho hrozby, je policista povinen vyslovit „Jménem zákona!“ v kombinaci s danou výzvou. Existují také případy, které policistovi zbavují povinnosti provedení úkonu nebo jiného opatření, jedná se například o manipulaci s výbušninou, pronásledování pachatele či zajišťování bezpečnosti osob, objektů a prostor. [17]

5.4 Obecní policie

V prostoru obce může působit také policie, která není státním orgánem, ale je zřízena zastupitelstvem dané obce. Je-li zřízena městem, bývá označována jako policie městská. Obecní policie se stará o veřejný pořádek v obci a popřípadě o další záležitosti, které jí určí zákon. Nastat může možnost, že plní svěřené úkoly i na území obce jiné. Obecní policie samozřejmě spolupracuje s orgány veřejné moci. Její příslušník bývá označován jako strážník, je zaměstnancem obce a řídí jej starosta nebo jiný určený člen zastupitelstva. Aby se člověk mohl strážníkem stát, musí splňovat řadu podmínek, jako je bezúhonnost, spolehlivost, věk starší 18 let, zdravotní způsobilost, vzdělání zakončené alespoň maturitní zkouškou a osvědčení o splnění odborných předpokladů. Strážník nemůže být současně v pracovněprávním vztahu s více obcemi, může však na základě smlouvy plnit úkoly i v obci jiné, jak už bylo zmíněno. Pracuje-li strážník v této profesi alespoň 15 let a dovršili jeho věk 50 let, má v případě skončení pracovního poměru právo na odchodné (při splnění daných podmínek).

Mezi základní úkoly, které strážník v rámci svého působení plní, patří:

- řešení přestupků, jejichž projednávání spadá do působnosti obce,
- spoluúčast na preventivním působení proti kriminalitě,
- napomáhá zajišťovat ochranu a bezpečnost osob a majetku,
- dohlíží na občanské soužití,
- dohlíží na dodržování vyhlášek a nařízení obce,
- kontroluje dodržování čistoty na veřejných prostranstvích,
- poskytuje požadované údaje Ministerstvu vnitra pro statistické zpracování.

Strážník má ze zákona vyplývající oprávnění, za splnění daných podmínek, požadovat vysvětlení či prokázání totožnosti, je oprávněn předvést osobu na policii, má právo na vyzvání osoby k vydání zbraně či jiné věci a jejímu odebrání, může zakázat vstup na určené místo, má oprávnění otevřít uzavřený prostor. Za daných okolností může použít donucovací prostředky, psa či služební zbraň. [18]

V pořadí pátá kapitola práce pojednává o některých bezpečnostních opatřeních, které lze v boji proti kriminalitě využít. Jedním z nich jsou CCTV systémy zahrnující kamerovou sestavu, zobrazovací a další zařízení sloužící pro sledování stanoveného prostoru. Jako další prostředek, a to pro ochranu zdraví a majetku osob, lze využít PZTS. Tyto systémy

jsou vhodné pro detekci narušení střeženého prostoru či přivolání pomoci. Typickým subjektem pro řešení páchaní trestné činnosti je Policie ČR, která jakožto jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor disponuje jak celostátními útvary, tak útvary na úrovni krajů. Posledním zmíněným pomocníkem může být obecní policie, kterou má možnost zřídit obec a která plní potřebné úkoly v rámci dané obce. Práci obecní policie vykonává strážník a na rozdíl od policisty není zaměstnancem státním, ale je zaměstnancem obce. V rámci své profese však spolu spolupracují.

SHRNUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

Kriminalita je součástí života každého člověka, i když míra se může lišit. Automaticky se snažíme chránit svůj majetek, jdeme-li v noci sami městem, máme tendenci se rozhlížet, jestli někde nečíhá nebezpečí, dáváme si pozor na podvodné e-maily žádající změnu hesla na našem počítači. A tak lze pokračovat určitě i s dalšími příklady. Výjimkou není ani obec na východě Moravy, kterou obývá přes dva tisíce obyvatel, a sice Velké Karlovice. Touto obcí a kriminalitou se však budeme zabývat až v následující praktické části. Teoretická část se zaměřila všeobecně na kriminalitu a její další aspekty.

Kriminalitou obecně se zabývají kriminální vědy jako je kriminologie, kriminalistika, trestněprávní věda a kriminální politika, proto jsou na začátku práce stručně popsány. Druhá kapitola popisuje zákony upravující oblasti řešené v nadcházejících kapitolách. Jedná se například o trestní zákoník, trestní řád, poměrně nový zákon o zpracování osobních údajů, zákon o obecní policii nebo zákon o Policii České republiky. Ve zmíněném trestním zákoníku text seznamuje například s dělením trestných činů, ze kterého se bude vycházet v navazujících částech. Po jejich charakteristice přichází na řadu definice kriminality jakožto sociálně patologického jevu. Hned na to se seznamujeme s vybranými pojmy vztahujícími se ke kriminalitě a jejími druhy. Je rovněž zmíněna prevence a její dělení v rámci třetí kapitoly. Aby bylo možné efektivně hodnotit rizika, která mohou být vodítky ke kriminalitě, je vhodné využít analýzu rizik, proto se jimi zabývá čtvrtá kapitola této práce. Pozornost je zde věnována především SWOT analýze, metodě KARS a Ishikawově diagramu, jelikož se může jednat o vhodné metody pro použití ke zkoumání našeho problému. Nakonec tá kapitola teoretické části zpracovává některé prostředky aplikovatelné v boji proti kriminalitě. Jedná se o CCTV systémy, poplachové zabezpečovací a tísňové systémy, Policii České republiky a obecní policii.

Následující praktická část se bude již konkrétně zabývat kriminalitou v obci Velké Karlovice. Přiblíží se obec a její specifika, bude provedena analýza kriminality z předešlých let a zhodnotí se, jak ji vnímají obyvatelé obce dnes. Nakonec budou navržena možná opatření, která by mohla pomoci ke snížení kriminality.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

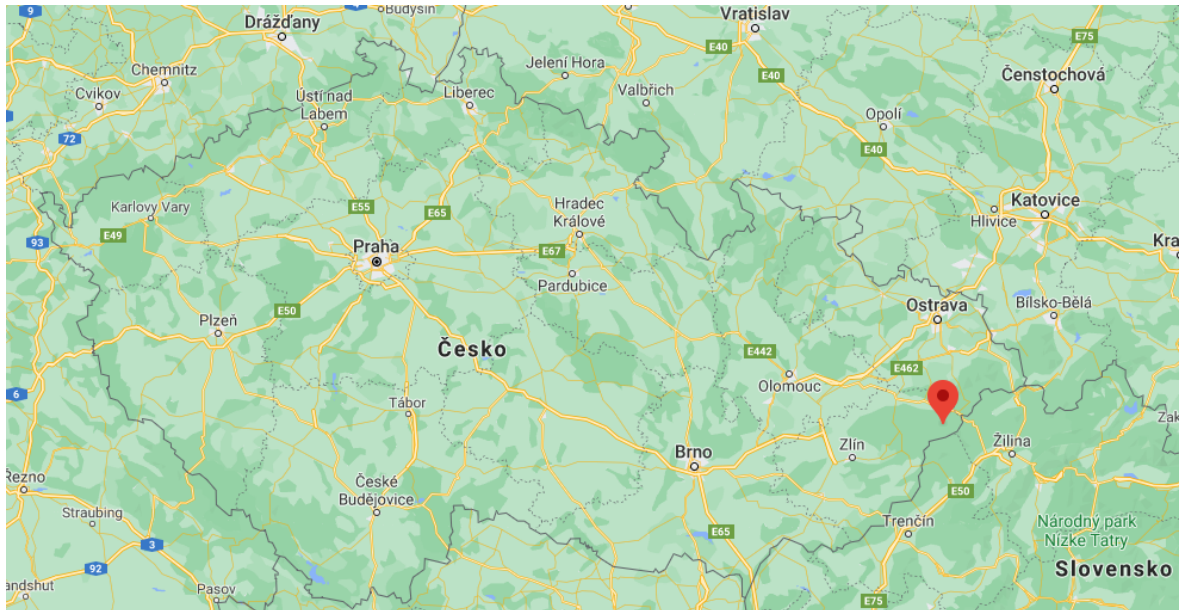
6 OBEC VELKÉ KARLOVICE

Praktická část práce se bude zabývat kriminalitou ve valašské obci Velké Karlovice, která leží na východě Moravy a je hraniční obcí se Slovenskem. Předtím než se text zaměří na analýzu kriminality a navržení možných opatření, bude seznamovat se se základními informacemi o ní, její současné podobě, historii a tak dále.

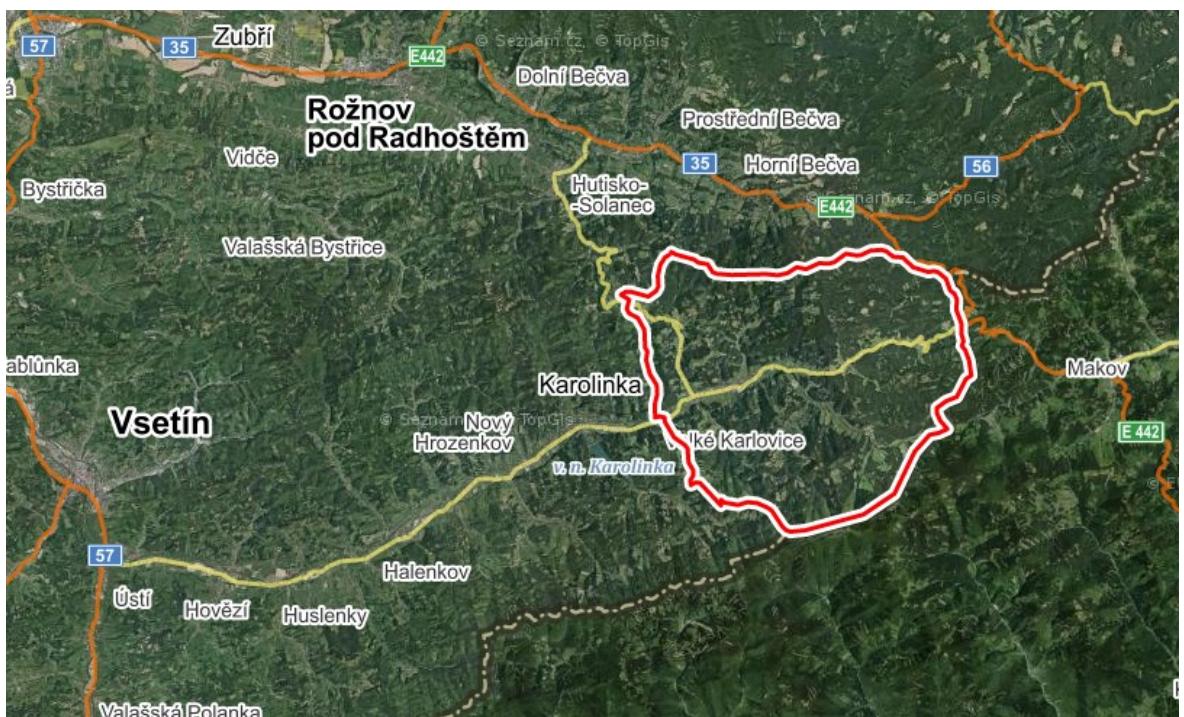
Jelikož jsou Velké Karlovice obcí spadající do Zlínského kraje, v krátkosti teď bude charakterizováno několik faktů z této oblasti. Tento kraj tvoří čtyři okresy: Zlín, Vsetín, Uherské Hradiště a Kroměříž. Patří mezi kraje nejméně postižené kriminalitou, bohužel se mu ale v posledním desetiletí nevyhnuly závažné případy. Nejprve se jednalo o kauzu „Metyl“ z let 2013 a 2014, při které na následky požití pančovaného alkoholu zemřely téměř čtyři desítky osob a další stovka musela vyhledat lékařskou pomoc. Tato událost si v konečném důsledku mohla vyžádat až 158 tisíc obětí, pokud by se celé množství nebezpečného alkoholu dostalo do oběhu. Tomu však bylo naštěstí zabráněno a tři muži byli za tento čin odsouzeni k doživotnímu vězení. Další známou událostí byl výbuch muničních skladů ve Vrbeticích, při kterém v roce 2014 zemřeli dva lidé. Přes rok a půl trvalo pyrotechnikům dostat se přímo k místu vzniku výbuchu. V současnosti se jedná o velmi řešenou kauzu zkoumající okolnosti a příčiny této události. V následujícím roce se odehrála tragická událost v Uherském Brodě, kdy muž zastřelil v restauraci osm lidí a nakonec sám sebe, aniž by byla zjištěna konkrétní příčina. [46]

6.1 Základní charakteristika obce

Velké Karlovice jsou obcí ležící na Moravě, konkrétně ve Zlínském kraji, okrese Vsetín. Od okresního města jsou vzdáleny 23 kilometrů. Díky své rozloze 80,79 km² patří mezi největší obce v České republice. Jsou součástí Chráněné krajinné oblasti Beskydy a nacházejí se na hranicích se Slovenskem. V rámci obce se pohybuje nadmořská výška v rozmezí od 520 do 1 024 metrů nad mořem. Díky své velké rozloze a kopcovité krajině je obec členěna na údolí, kterými jsou Leskové, Podťaté, Tisňavy, Miloňov, Pluskovec, Jezerné a Bzové. [47]

Obrázek 7 – Umístění Velkých Karlovic v rámci České republiky [48]

Obrázek 8 – Pohled z letadla na rozlohu Velkých Karlovic [49]

Již delší dobu se Velké Karlovice potýkají s úbytkem obyvatelstva. Při pohledu na data mapující počet obyvatel v obci si lze všimnout, že v posledních 50 letech byl roční přírůstek v obci téměř vždy v minusových hodnotách, což znamená, že je ročně více lidí, kteří v obci zemřou nebo se odstěhují, než lidí, kteří se zde narodí nebo se do obce přistěhují. V roce 1971 žilo ve Velkých Karlovicích k začátku roku 3 313 obyvatel, v roce 1981 to

bylo 2 988 obyvatel, v roce 1991 pak 2 710 obyvatel, v roce 2001 již jen 2 689 obyvatel, v roce 2011 pouze 2 582 obyvatel a v tomto roce zde momentálně žije 2 335 obyvatel. Průměrný věk na občana Velkých Karlovic byl v roce 2016 43,4 let. Úbytek obyvatelstva však není na první pohled viditelný, neboť zde naopak každým rokem přijíždí více turistů, kteří obec svou přítomností výrazně zaplňují. [50] [51]

Co se týče zaměstnání, k roku 2015 fungovalo v obci 382 aktivních podniků. V největším počtu se jedná o podnikání v rámci zemědělství, lesnictví, průmyslu a stavebnictví, významně se na zaměstnávání místních obyvatel podílí oblast ubytování, stravování a pohostinství. Nejvíce lidem dává zaměstnání firma HP TRONIC vlastníci 3 hotely, dále je to Pila MSK, dřevařské firmy Timber Production s.r.o. a TP Eurookna, firma SYNOT REAL ESTATE, k.s. vlastníci hotel a František Podešva působící v oblasti autodopravy.

Významnou součástí Velkých Karlovic je cestovní ruch. Jsou zde vhodné podmínky pro pěší turistiku i cykloturistiku, v zimě pro běžecké a sjezdové lyžování. Přidá-li se k tomu ještě krásná příroda, místní tradice, památky, zajímavá zákoutí a celkový přístup obce k turistům, vzniká velmi atraktivní místo pro návštěvníky z celé České republiky. To je navíc podpořeno vyšší kapacitou ubytování, která se rovná množství lidí, kteří ve Velkých Karlovicích trvale žijí. A k tomu jsou navíc Velké Karlovice cílem rekreatantů, kteří si staví vlastní chaty a chalupy. To dosvědčuje fakt, že v obci patří ze všech domů jedna třetina k těm trvale neobydleným. A právě z těchto neobydlených domů slouží téměř polovina k rekreaci.

Velké Karlovice mají svou vlastní mateřskou a základní školu, knihovnu, zdravotní středisko a poskytovatele sociální péče. Ve zrekonstruovaných prostorách bývalé základní školy je nyní umístěn obecní úřad. Obec provozuje informační centrum a Karlovské muzeum, u kterého se pravidelně konávají jarmarky či akce zaměřené na řemesla a kulturu. Je zde současně veškerá občanská vybavenost: pošta, bankomat, potraviny, restaurace, kadeřnictví, květinářství, cukrárna, čerpací stanice pohonných hmot či oprava aut. V obci je také zrekonstruované koupaliště, tenisové kurty, fotbalové hřiště a v posledních letech zde vznikl okruh pro trénink biatlonového klubu včetně střelnice. Pyšnit se obec může také kulturními památkami, jako je například Národní kulturní památka Fojtství nebo kostel Panny Marie Sněžné.

V obci působí mnoho spolků, jedná se o sbory dobrovolných hasičů, myslivecká sdružení, fotbalový klub, klub turistů, klub biatlonu, divadelní ochotnický sbor, ženský pěvecký

sbor nebo spolek včelařů. Obec tyto spolky a organizace podporuje pomocí finančních příspěvků. [47]

6.2 Správa obce

Tak jako je zvykem, v čele obce stojí starosta a místostarosta, kteří jsou oba uvolnění, což znamená, že mohou tuto profesi vykonávat na plný úvazek. Obec řídí zastupitelstvo, které má celkem 15 členů a 5 z nich tvoří radu obce. Zastupitelstvu je podřízen také finanční a kontrolní výbor zastupitelstva. Obec Velké Karlovice spadá do kategorie obcí s běžnými obecní úřady. Služby stavebního úřadu a úřadu práce řeší sousední pověřená obec Karolinka. Další záležitosti, jako například řídičské průkazy, věci týkající se finančního úřadu nebo katastrálního úřadu, občané řeší v obci s rozšířenou působností, kterou je Vsetín. Obec je zřizovatelem Základní školy Velké Karlovice, Mateřské školy Velké Karlovice a Informačního centra Velké Karlovice. [47] [52] [53]

6.3 Zajišťování bezpečnosti v obci

„Bezpečnost v obci zajišťují složky Integrovaného záchranného systému, kterými jsou: Policie ČR, jednotky požární ochrany a zdravotnická záchranná služba.“ [47, strana 32]

Velké Karlovice nemají obecní policii a v rámci Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Zlínského kraje, spadají pod Obvodní oddělení Karolinka. Obec v rámci bezpečnosti nebyla prozatím donucena činit výraznější kroky v prevenci proti kriminalitě, v současnosti jsou pravidelně pořádány bezpečnostně preventivní akce cílené především na žáky základní školy. Vzhledem k tomu, že je základní škola umístěna v blízkosti hlavní cesty, která je v tomto úseku charakteristická dlouhou rovinou, je zde umístěn semafor, který v případě, že jede řidič vozidla rychleji než 50 kilometrů v hodině, rozsvítí červenou barvu. Pomáhá tak udržovat bezpečnost v okolí tohoto místa, alespoň co se týče řidičů jedoucích nepřiměřenou rychlostí. V údolí Leskové je zase umístěn ukazatel rychlosti s možností záznamu. Jedná se totiž o méně rušnou část obce, ve které řidiči často využívají upravené vozovky k rychlé jízdě. Co se týče absence obecní policie, začalo se o možnosti jejího zřízení hovořit na posledním zasedání zastupitelstva uskutečněném na konci března roku 2021. Bylo požádáno o analýzu finančních nákladů a dalších skutečností, které by její zřízení obnášelo. Podíváme-li se na celoroční rozpočty výdajů obce od roku 2017, v žádném z nich nenajdeme položku, která by se přímo zaměřovala na financování záležitosti řešící problém kriminality v obci. [47] [54]

6.4 Historie obce

Velké Karlovice byly jako obec založeny v roce 1714 Karlem Jindřichem ze Žerotína, který byl majitelem meziříčsko-rožnovského panství. V té době už zde žil významný počet rodin a další zde přicházely, jednalo se tedy spíše o formalitu a se založením nebyl problém. Hlavním důvodem pro založení byla strategická poloha, která umožňovala zajistit bezpečnou přepravu domácí produkce ze zmiňovaného panství. Již dříve bylo toto území kolonizačním pásmem, kam lidé přicházeli pást dobytek a stavět jednoduché stavby. Problémovým bylo stanovení hranic obce, neboť se zde křížovalo několik katastrů. K jejich ustálení došlo až v roce 1833, kdy byl dokončen stabilní katastr, který definoval území Velkých Karlovic a i nově vzniklé Malé Karlovice, které jsou dnes opět jejich součástí. Vrátime-li se ale o osm desítek let zpět, bylo by na místě zmínit začátek stavby kostela, který v současnosti tvoří jednu z dominant Velkých Karlovic. Stavba byla dokončena v srpnu roku 1754 a kostel byl vysvěcen ke cti Panny Marie Sněžné. Společně s ním byly postaveny ještě fary, a vzniklo tak centrum obce, jelikož se tam v neděli a o svátcích shromažďovali obyvatelé obce. Nejednalo se pouze o zemědělství, které bylo pro všechny obyvatele obce typické. V 19. století zde vznikaly také sklárny, poslední z nich však ukončila činnost v roce 1930, a tento obor tak ve Velkých Karlovicích zanikl. Ve druhé polovině 19. století však ještě za jejich existence byly Velké Karlovice jedním z průmyslových center Vsetínska a Rožnovska a měly srovnatelně obyvatel se Vsetínem či Rožnovem pod Radhoštěm, což se v současnosti zcela jistě říct nedá.

Obec ovlivnila jak první, tak druhá světová válka. Ve druhé světové válce se po odtržení Slovenska staly Velké a Malé Karlovice pohraničními obcemi, působili zde místní převedčci a pašeráci, docházelo k velkému množství ilegálních přechodů a úřady byly pro nedůvěru převzaty německými celníky. V Karlovicích probíhaly také partyzánské akce. Známým příběhem je ten, kdy se 18letému kominickému učni Františku Tomkovi podařilo umístit bombu do tehdejší měšťanské školy, do stanoviště německých celníků, a odlákat tak pozornost od dějů na hranici, i když většina celníků při detonaci nebyla právě v budově. Partyzánská skupina 60 lidí tak překročila státní hranici a podařilo se jí přemístit do nového operačního prostoru na Moravě. V reakci na tuto akci přijel do obce K. H. Frank, naštěstí však nedošlo k naplnění jeho původních plánů, mezi které například patřilo vyhlazení obce, vypálení pohraničí či poprava každého desátého muže. Byly zde nasazeny speciální ozbrojené jednotky a boje si vyžádaly mnoho obětí na obou stranách. Rudá armáda do obce dorazila 3. května 1945. Za dobu okupace bylo zatčeno a odvečeno

do věznic a koncentračních táborů 73 občanů Velkých Karlovic, 42 z nich zemřelo. V roce 1966 se Velké a Malé Karlovice sloučily do současné podoby. [55]

První kapitola praktické části se zaměřuje na shrnutí základních faktů o Velkých Karlovicích, které leží na hranicích se Slovenskem ve Zlínském kraji. Jedná se o obec, která má velmi rozmanitou podobu a která je jednou z největších v České republice. Každoročně bývá cílem mnoha turistů, kteří mají velký výběr v možnostech ubytování. Spousta rekreatantů zde vlastní svoji chatu či chalupu. Momentálně zde žije 2 335 obyvatel, jejich počet již delší dobu bohužel klesá, což však podle ruchu v obci na první pohled sledovat nelze. Významným zaměstnavatelem jsou tady hotely, penziony a podobně, také v dřevařském průmyslu pracuje významnější počet občanů. Obec řídí zastupitelstvo, v čele stojí starosta a místostarosta. Na počátku roku 2021 zastupitelé obce projeví zájem o informace týkající se možnosti zřízení obecní policie. Co se týče historie obce, k jejímu oficiálnímu založení došlo v roce 1 714, zdůraznit lze také její významnější roli v partyzánských akcích za druhé světové války.

7 ANALÝZA KRIMINALITY V OBCI

Nyní přichází na řadu jedna ze stěžejních částí práce, která se zaměří na reálnou trestnou činnost, která byla v uplynutých letech v obci spáchána. Vycházet bude z webové stránky kriminalita.policie.cz, na které lze vyhledat spáchané trestné činy a přestupky na celém území České republiky. Já se konkrétně zaměřím na údaje od roku 2016, neboť vzhledem k tomu, že se jedná o poměrně novou službu, nejsou zde z předchozích let údaje kompletní, alespoň tedy u Velkých Karlovic.

Přestože bylo ve druhé kapitole zmíněno rozdělení trestných činů dle zvláštní části trestního zákoníku, budou nyní kategorizovány dle používaných kriminalisticko-statistických tříd shrnutých v seznamu, které využívá při označování trestné činnosti Policie ČR. Seznam těchto tříd se mimo jiné skládá z kódu (velké písmeno), názvu a popisu trestného činu. Nyní bude uveden přehled kategorií kódů podle počátečního písmena.

- A – násilná trestná činnost
- B – mravnostní trestná činnost
- C – požáry, výbuchy, živelní pohromy
- D – krádeže vloupáním
- E – krádeže
- F – podvody
- G – ostatní majetková trestná činnost
- H – neoprávněné provozování (výdělečné) činnosti
- I – porušování pravidel hospodářské soutěže a kázně
- J – trestná činnost proti měně
- K – daňová trestná činnost
- L – celní trestná činnost
- M – porušování nehmotných práv a nekalá soutěž
- N – trestné činy proti veřejnému zájmu
- O – obecně nebezpečná trestná činnost
- P – trestná činnosti na mládeži
- Q, R – případy nelegální migrace
- S – dopravní nehody
- T – toxikománie
- W – trestná činnost se zbraní

- X – extrémismus
- Y – zvláštní třídy
- Z – účast speciální osoby

Za tímto písmenem vždy následuje součíslicí, které konkretizuje daný čin. Například vražda je označena jako A.01, krádež vloupáním do rodinného domku D.02, krádež osobního vozidla E.0104. Tyto jednotlivé kódy však na webové stránce, ze které bude práce čerpat, uvedeny nejsou, je zde uveden pouze slovní popis (z toho jsou samozřejmě vyvoditelné). Popis se skládá z popisu kódu charakterizovaného písmenem a dále popisu konkretizujícího daný trestný čin. Není výjimkou, že se u jednoho trestného činu uvádí například dva skutky. Jako příklad lze uvést krádež vloupáním a zároveň obecně nebezpečná trestná činnost, která bývá specifikována jako porušování domovní svobody. [56] [57]

V následujících analýzách za minulé roky bude uváděn souhrnný počet případů, které se v oblasti trestné činnosti musely řešit, v podrobnější tabulce však bude zmíněna četnost všech zaznamenaných prohřešků. Součet výskytů konkrétních činů se tedy nebude shodovat s počtem případů, které museli policisté v daném roce řešit.

7.1 Rok 2016

V roce 2016 bylo zaznamenáno celkem 49 případů, které musela Policie ČR řešit. U jednotlivých případů však často dochází ke zjištění více než jedné oblasti zasažení, proto při sečtení četností výskytu daného činu dosáhneme vyššího počtu, a sice 79 skutků.

Jak lze z tabulky vidět, nejvíce docházelo ke krádežím a krádežím vloupáním, k těm jsou často přidružena porušování domovní svobody spadající do obecně nebezpečné trestné činnosti. Jeden z nejvýznamnějších podílů tvoří také ostatní majetková trestná činnost. Co se týče ročního období, ve kterém byly trestné činy spáchány, je nejvýraznější rozdíl u spáchaných krádeží a krádeží vloupáním. Krádeží bylo totiž 53 % spácháno na jaře, zato 67 % krádeží vloupáním se uskutečnilo v zimě.

Tabulka 1 – Přehled spáchaných skutků trestné činnosti v roce 2016 [vlastní]

Kód	Popis	Celkem	Jaro	Léto	Podzim	Zima
A	Násilná trestná činnost	6	3	1	1	1
D	Krádeže vloupáním	12	1	0	3	8
E	Krádeže	19	10	3	4	2
F	Podvody	1	0	0	1	0
G	Ostatní majetková trestná činnost	15	6	2	4	3
N	Trestné činy proti veřejnému zájmu	2	1	0	1	0
O	Obecně nebezpečná trestná činnost	14	3	1	3	7
S	Dopravní nehody	4	0	1	1	2
T	Toxikománie	6	3	0	1	2
	Součet	79	27	8	19	25

Přestože jsou hlavní oblastí zájmu trestné činy, není na škodu také zmínit bilanci přešupků uskutečněných na území obce v tomto roce. Jednalo se celkem o 223 přešupků, z významné části šlo o přešupky na úseku BESIP a silničního hospodářství.

7.2 Rok 2017

V roce 2017 policisté museli řešit celkem 30 záležitostí, ve kterých bylo dohromady shledáno 46 skutků z oblasti trestných činů. V tomto roce bylo nejvíce krádeží vloupáním, s tím opět souvisela v pořadí druhá obecně nebezpečná trestná činnost. Ze zjištěných dat nevyplývají žádné větší abnormality, snad jen významně nižší úroveň kriminality v období léta, tak jako to bylo i v roce 2016. Celkově lze konstatovat, že oproti předchozímu roku se počet případů trestné činnosti v roce 2017 snížil.

Tabulka 2 – Přehled spáchaných skutků trestné činnosti v roce 2017 [vlastní]

Kód	Popis	Celkem	Jaro	Léto	Podzim	Zima
A	Násilná trestná činnost	1	0	0	0	1
C	Požáry, výbuchy, živelní pohromy	3	2	1	0	0
D	Krádeže vloupáním	17	5	1	6	5
E	Krádeže	6	2	0	2	2
G	Ostatní majetková trestná činnost	7	1	0	2	4
O	Obecně nebezpečná trestná činnost	10	2	0	4	4
S	Dopravní nehody	1	1	0	0	0
T	Toxikománie	1	0	1	0	0
	Součet	46	13	3	14	16

Oproti předchozímu roku kleslo společně s trestnými činy i množství přestupků. Bylo jich totiž zaznamenáno celkem 152, což je v porovnání s rokem 2016 přibližně třetina. Mimo přestupky na úseku BESIP a silničního hospodářství se často jednalo o přestupky proti veřejnému pořádku a občanskému soužití.

7.3 Rok 2018

Rok 2018 byl z pohledu kriminality v obci opět o něco klidnější. Bylo zaznamenáno pouze 24 případů, u kterých bylo shledáno celkem 35 případů trestných činů. Zatímco v předešlých zkoumaných letech bylo v létě pácháno nejméně trestných činů, v tomto roce bylo pouze o jeden případ za nejčtetnějším jarem. Celkově bylo páchání trestné činnosti poměrně rovnoměrně rozděleno do celé části roku. Co se týče prohřešků, tím nejčtetnějším byla v roce 2018 ostatní majetková trestná činnost těsně před krádežemi a krádežemi vloupáním.

Tabulka 3 – Přehled spáchaných skutků trestné činnosti v roce 2018 [vlastní]

Kód	Popis	Celkem	Jaro	Léto	Podzim	Zima
A	Násilná trestná činnost	1	0	1	0	0
C	Požáry, výbuchy, živelní pohromy	3	0	1	2	0
D	Krádeže vloupáním	6	2	0	2	2
E	Krádeže	6	3	2	0	1
F	Podvody	1	0	1	0	0
G	Ostatní majetková trestná činnost	7	3	2	1	1
J	Trestná činnost proti měně	2	1	1	0	0
N	Trestné činy proti veřejnému zájmu	1	0	0	0	1
O	Obecně nebezpečná trestná činnost	3	0	1	0	2
S	Dopravní nehody	1	0	0	1	0
T	Toxikomanie	4	2	1	1	0
	Součet	35	11	10	7	7

V tomto roce počet přestupků nekopíroval trend trestných činů, neboť došlo k jeho navýšení na 236, což je asi o 80 více než v předchozím roce. Většina z nich se opět odehrála na úseku BESIP a silničního hospodářství.

7.4 Rok 2019

V roce 2019 pokračoval trend poklesu počtu trestné činnosti. Z dostupných dat lze říct, že policisté museli řešit pouze 19 případů, ve kterých zaznamenali 23 trestných činů. Tak jako v roce 2018 se nejvíce z nich stalo v první polovině roku. Opět se nejčastěji jednalo

o krádeže a krádeže vloupáním, na tomto faktu se od počátku provedených analýz nic nezměnilo. Jediným rozdílem je skutečnost, že poprvé bylo uskutečněno nejvíce trestných činů v období léta.

Tabulka 4 – Přehled spáchaných skutků trestné činnosti v roce 2019 [vlastní]

Kód	Popis	Celkem	Jaro	Léto	Podzim	Zima
A	Násilná trestná činnost	1	1	0	0	0
D	Krádeže vloupáním	6	3	1	1	1
E	Krádeže	7	2	5	0	0
G	Ostatní majetková trestná činnost	3	0	2	1	0
O	Obecně nebezpečná trestná činnost	2	0	1	1	0
S	Dopravní nehody	1	1	0	0	0
T	Toxikómánie	3	1	0	1	1
	Součet	23	8	9	4	2

Ke snížení počtu přestupků došlo v roce 2019, kdy jich bylo zjištěno přesně 200. Jedná se tedy o pokles oproti roku předchozímu. V roce 2017 jich však bylo méně, nedá se tak říct, že by počet přestupků byl odrazem klesající, nebo rostoucí tendence páchání trestné činnosti. Co se týče typů přestupků, nejedná se oproti předchozím letem o výraznější změnu.

7.5 Rok 2020

V roce 2020 se počet případů trestné činnosti na území Velkých Karlovic zvýšil. Oproti roku 2019 vzrostlo množství řešených případů o 11, a sice na 30. Jednotlivých trestných činů bylo zjištěno nad dvojnásobek oproti předešlému roku. Z ročních období opět v činnosti pachatelů dominovalo jaro a léto. Nejčastěji docházelo ke krádežím vloupáním s nimi související obecně nebezpečnou trestnou činností v podobě porušování domovní svobody. K velkému nárustu došlo také v násilné trestné činnosti, která za zkoumané období dosáhla s přehledem nejvyšší četnosti.

Tabulka 5 – Přehled spáchaných skutků trestné činnosti v roce 2020 [vlastní]

Kód	Popis	Celkem	Jaro	Léto	Podzim	Zima
A	Násilná trestná činnost	8	4	2	2	0
D	Krádeže vloupáním	12	3	4	1	4
E	Krádeže	5	1	3	0	1
F	Podvody	2	1	0	0	1
G	Ostatní majetková trestná činnost	2	2	0	0	0
O	Obecně nebezpečná trestná činnost	14	4	6	0	4
S	Dopravní nehody	2	1	0	1	0
T	Toxikománie	3	1	0	1	1
	Součet	48	17	15	5	11

Přestože v roce 2020 došlo ke zvýšení počtu trestných činů, počet přestupků oproti předšlému roku poklesl, a to na 187 případů. Jedná se o druhé nejnižší číslo za dobu námi analyzovaných let. Opět jde nejčastěji o přestupky v úseku BESIP a silničního hospodářství, přestupky proti majetku a přestupky proti veřejnému pořádku a občanskému soužití.

7.6 Srovnání

Jak lze vidět v tabulce, v průběhu 5 předchozích let měla kriminalita tendenci ustupovat, v minulém roce však došlo opět k výraznějšímu nárůstu. Nedá se však jednoznačně určit, jestli jsou daná čísla vysoká či nízká, neboť chybí srovnání.

Tabulka 6 – Souhrn trestné činnosti za zkoumaná období [vlastní]

Rok	Celkový počet zjištěné trestné činnosti	Celkový počet zjištěných skutků
2016	49	79
2017	30	46
2018	24	35
2019	19	23
2020	30	48

Z toho důvodu se práce zaměří na sousední obce Velkých Karlovic, které mají relativně srovnatelné počty obyvatel. Níže uvedená tabulka analyzuje kriminalitu v obcích v okolí Velkých Karlovic. Pro lepší představu je zde uveden počet obyvatel každé z nich, který odpovídá stavu k 1. 1. 2020. [58] Nejvíce případů kriminality bylo kromě Velkých Karlovic zaznamenáno v Karolince a na Horní Bečvě. Zajímavým faktem je, že právě tyto dvě obce přímo sousedí s Velkými Karlovicemi, jak lze vidět na obrázku níže. Naopak ve vzdálenějších obcích je kriminalita na výrazně nižší úrovni. Například v počtu obyvatel

téměř identickém Hovězí bylo v roce 2016 zjištěno pouze 9 případů páchaní trestné činnosti, ve Velkých Karlovicích 49, v součtu pěti let se na území Velkých Karlovic odehrálo asi trojnásobné množství trestných činů než na území Hovězí. Nejvyšších čísel však dosáhla Horní Bečva, která je také rozlohou výraznější a rovněž hraniční se Slovenskem jako Velké Karlovice. Dle mého názoru se jedná o charakterově podobnou obec jak v oblasti přírody, tak turistického zaměření. Závěrem lze konstatovat, že dle těchto údajů jsou Velké Karlovice v porovnání s většinou uvedených obcí jednou z těch zasaženějších.

Tabulka 7 – Údaje o páchaní trestné činnosti v okolních obcích [vlastní]

Obec	Počet obyvatel	2016	2017	2018	2019	2020	Součet
Velké Karlovice	2 370	49	30	24	19	30	152
Karolinka	2 529	39	21	22	37	26	145
Nový Hrozenkov	2 612	25	22	21	17	17	102
Halenkov	2 428	24	13	20	16	9	82
Huslenky	2 214	7	7	10	21	6	51
Hovězí	2 390	9	5	15	5	8	42
Horní Bečva	2 455	41	35	22	43	38	179
Hutisko-Solanec	2 030	16	4	13	7	10	50

Obrázek 9 – Pohled na sousední obce Velkých Karlovic [49]

Pro lepší představu je ještě možné porovnat úroveň kriminality v jednotlivých krajích a poté následně zhodnotit, jestli jsou Velké Karlovice v této oblasti v kladném slova smyslu podprůměrné, či naopak nadprůměrné. Níže uvedená tabulka obsahuje informace ze

všech krajů včetně Prahy. Počet obyvatel je opět uveden k 1. 1. 2020, z tohoto roku jsou také brána data týkající se kvantitativní kriminality. [58] [59] Třetí sloupec obsahuje informaci o celkovém počtu spáchané trestné činnosti, následující sloupec udává její kvantitu v jednotlivých krajích v přepočtu na 1 000 obyvatel. Poslední sloupec ukazuje, kolik procent z celkového souhrnu tvořila trestná činnost daného kraje. Všechny vypočtené hodnoty jsou zaokrouhleny na celá čísla.

Jak lze vidět, Zlínský kraj patří mezi oblasti s nejnižší mírou kriminality. Z jednoho tisíce obyvatel v roce 2020 spáchalo trestný čin 9 osob. Vypočítá-li se tato hodnota z dat pro Velké Karlovice, dojde se k číslu 13, z čehož vyplývá, že je tato obec v rámci Zlínského kraje nad průměrem, alespoň tedy co se roku 2020 týče. Pokud se ale bude brát v úvahu jednotlivý podíl krajů na kriminalitě a zaměří se na průměr vypočtený z jejího celkového počtu a počtu obyvatel České republiky, získáme číslo 16. Čili v průměru 16 lidí z počtu 1 000 spáchalo v roce 2020 trestný čin. Z tohoto pohledu jsou Velké Karlovice pod hranicí tohoto čísla. Samozřejmě první uvedený ukazatel je směrodatnější, neboť bere v potaz nerovnoměrné rozložení kriminality v jednotlivých krajích.

Tabulka 8 – Srovnání kriminality v krajích [vlastní]

Kraj	Počet obyvatel k 1. 1. 2020	Trestná činnost v roce 2020	Trestná činnost na 1 000 obyvatel	Část z celkového počtu trestné činnosti
Praha	1 324 277	38 059	29	23 %
Středočeský	1 385 141	18 091	13	11 %
Jihočeský	644 083	7 947	12	5 %
Plzeňský	589 899	8 996	15	5 %
Ústecký	820 854	14 872	18	9 %
Královeský	294 664	5 794	20	4 %
Jihomoravský	1 191 989	16 985	14	10 %
Moravskoslezský	1 200 539	19 635	16	12 %
Olomoucký	632 015	8 369	13	5 %
Zlínský	582 555	5 452	9	3 %
Vysočina	509 813	4 835	9	3 %
Pardubický	522 662	4 778	9	3 %
Liberecký	443 690	7 290	16	4 %
Karlovarský	294 664	4 422	15	3 %
Celkem	10 436 845	165 525	16	100 %

V pořadí sedmá kapitola práce se zaměřuje na analýzu kriminality ve Velkých Karlovicích v uplynulých letech, konkrétně od roku 2016 do roku 2020. V roce 2016 bylo zaznamenáno 49 případů trestné činnosti, o rok později klesl počet na 30, v roce 2018 na 24. Také v roce 2019 se kriminalita v obci snížila na 19 případů. V loňském roce 2020 však došlo ke zhoršení situace, neboť policisté museli řešit 30 spáchaných trestných činů. Tyto údaje jsou následně porovnány se situací z vesnic v okolí Velkých Karlovic s podobným počtem obyvatel. Bylo zjištěno, že obec patří společně se sousedící Karolinkou a Horní Bečvou k nezasazenějším z výčtu sousedních obcí. Poslední srovnání se týká jednotlivých krajů, u kterých byla analyzována data z roku 2020. Výsledkem je zjištění, že Zlínský kraj v tomto roce patřil mezi kraje kriminalitou nejméně postižené, v jeho rámci však Velké Karlovice patřily mezi obce s jejím nadprůměrným výskytem.

8 VNÍMÁNÍ KRIMINALITY OBYVATELI OBCE

Kapitola vnímání kriminality obyvateli obce se bude zaměřovat na vyhodnocení výsledků z dotazníkového šetření mezi obyvateli Velkých Karlovic. To bylo prováděno v březnu roku 2021 a zapojilo se do něj celkem 116 respondentů. Než se ale text dostane k samotným výsledkům, bude v krátkosti seznamovat s použitou výzkumnou metodou a její realizací.

8.1 Metoda výzkumného šetření

Pro sběr dat týkajících se vnímání kriminality obyvateli Velkých Karlovic byla použita kvantitativní explorační metoda, a sice dotazník. Ten se skládá z předem připravených a logicky seřazených otázek. Respondenti na jeho otázky odpovídají písemně a především anonymně. Tato metoda byla zvolena díky tomu, že lze za poměrně krátký čas oslovit velké množství lidí. Vzhledem k tomu, že samotný dotazník a jeho výsledky tvoří hlavní náplň diplomové práce, byl formulován jednoduše a nezacházel do přílišných detailů. Jeho hlavním cílem bylo zjistit, jakou tendenci má vývoj kriminality v obci, jestli se jí obyvatelé obávají a popřípadě jaká opatření by v boji proti kriminalitě preferovali.

Dotazník byl zpřístupněn prostřednictvím portálu Survio, kde byli osloveni především obyvatelé Velkých Karlovic aktivní na sociálních sítích. Aby byl vzorek respondentů širší, byl dotazník distribuován také v tištěné podobě (ke zhlédnutí v příloze). Žádoucí bylo totiž oslovit všechny věkové kategorie, což by se pouze pomocí dotazníku sbírajícího data přes internet nepodařilo. Toto byla jediná snaha, jak zčásti ovlivnit vzorek respondentů, dále již byl dotazník šířen zcela náhodně a nezávisle na jakýchkoli kritériích. V celém měsíci březnu tedy probíhal sběr dat oběma uvedenými způsoby, po jehož ukončení byla získaná data shrnuta do jednoho celku.

Co se týče obsahu dotazníku, skládal se z 9 povinných otázek, v případě kladné odpovědi na poslední z nich respondenti odpovídali ještě na jednu doplňující. Celkem tedy budou vyhodnocována data z 10 otázek. Otázka číslo 1 a 2 zjišťovala základní údaje o respondentovi, zbytek otázek již byl formulován ve vztahu ke kriminalitě v obci. Všech 9 povinných otázek bylo uzavřených, nebylo zde tedy možné volně vepsat odpověď, ty byly předem dané. Poslední doplňující otázka byla polootevřená a umožňovala zvolit více odpovědí, popřípadě doplnit názor vlastními slovy.

8.2 Vyhodnocení dotazníku

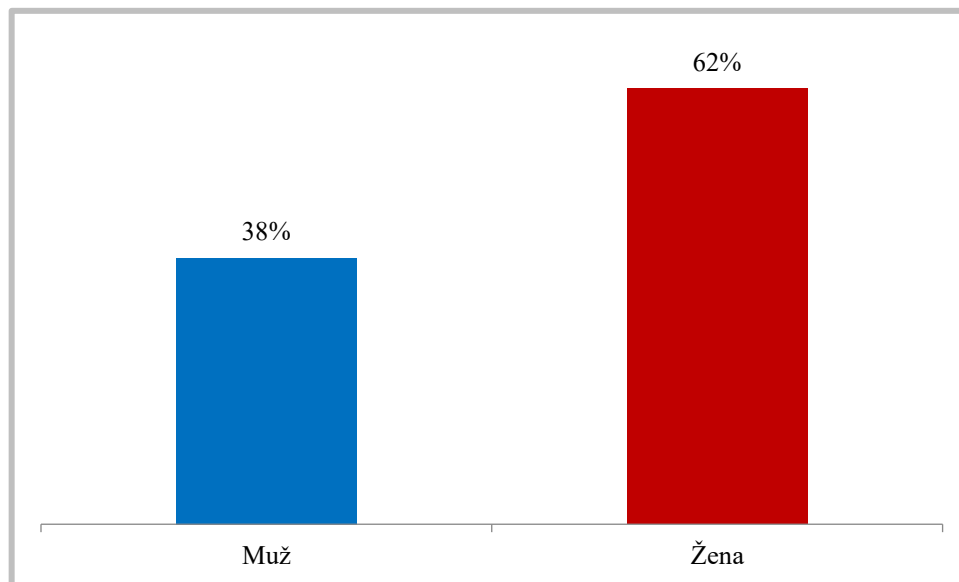
Nyní se pozornost zaměří na vyhodnocení jednotlivých položek dotazníku. Výsledky každé z nich budou interpretovány slovně, také pomocí tabulky, zároveň budou znázorněny graficky. V tabulkách budou uvedeny četnosti odpovědí, údaje v grafech budou naopak vyjádřeny procenty (dále %) zaokrouhlenými na celá čísla. Celkem bylo nasbíráno 116 platných dotazníků, z jejichž odpovědí bude nyní vycházeno.

Položka č. 1 – „Pohlaví:“

Jako u většiny dotazníků první otázka zkoumala, jestli je daný respondent muž, či žena. V tomto případě se jednalo o 44 mužů a 72 žen. Relativní četnost znázorněná grafem v % udává, jak velká část z celkového počtu dotazovaných připadá pro danou hodnotu. Odpovědi mužů byly zaznamenány ve 38 % a žen v 62 %.

Tabulka 9 – Pohlaví respondentů [vlastní]

Muž	44
Žena	72

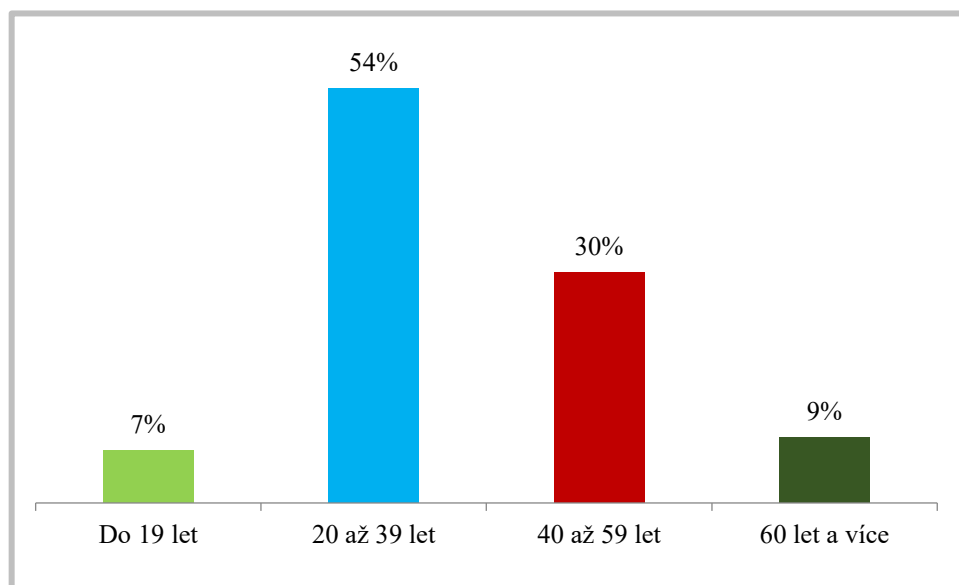
Graf 1 – Pohlaví respondentů [vlastní]

Položka č. 2 – „Věk:“

V pořadí druhá otázka se týkala věkové kategorie, do které respondent spadá. Nejvíce vyplněných dotazníků bylo sesbíráno od osob ve věku 20 až 39 let, a sice 63, což činí 54 %. Naopak nejméně odpovědí bylo sesbíráno od věkové kategorie do 19 let v počtu 8 a kategorie 60 let a více v počtu 10. Ve zbylé kategorii zahrnující osoby mezi věkem 40 a 59 let byly zjištěny údaje od 35 osob. Celkově lze tedy shrnout, že nejvyšší podíl odpovědí byl tedy od osob mezi věkem 20 až 59 let, a to celkem 84 %.

Tabulka 10 – Respondenti dle věku [vlastní]

Do 19 let	8
20 až 39 let	63
40 až 59 let	35
60 let a více	10

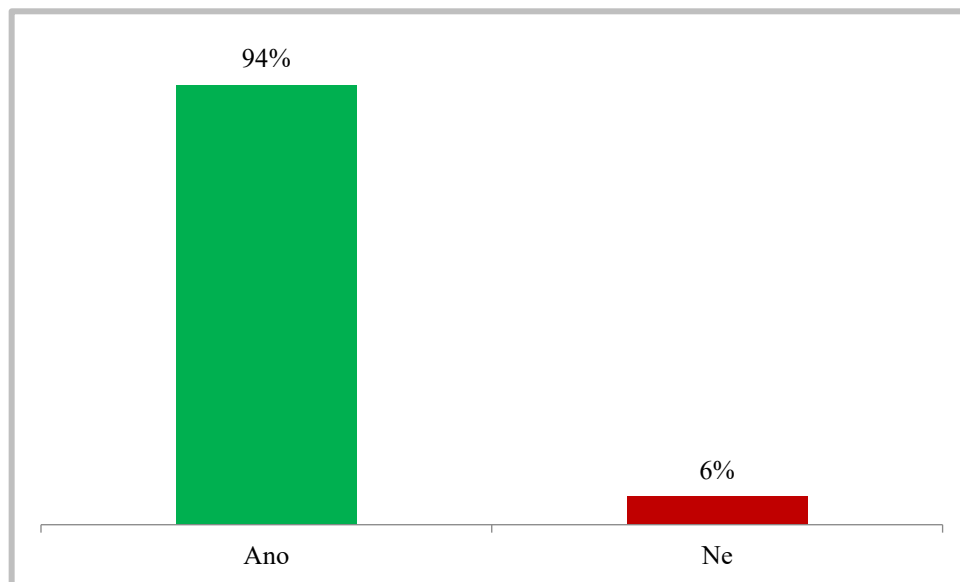
Graf 2 – Respondenti dle věku [vlastní]

Položka č. 3 – „Cítíte se bezpečně ve Velkých Karlovicích?“

Třetí otázka již byla zaměřena na to, jestli se obyvatelé cítí v obci bezpečně. Co se týče odpovědí, byla téměř jednoznačná. Celkem 109 respondentů uvedlo, že se bezpečně v obci cítí, což je 95 %. Pouze 7 osob z dotázaných se v obci necítí bezpečně. V toto směru se jedná o pozitivní ukazatel.

Tabulka 11 – Pocit bezpečí v obci [vlastní]

Ano	109
Ne	7

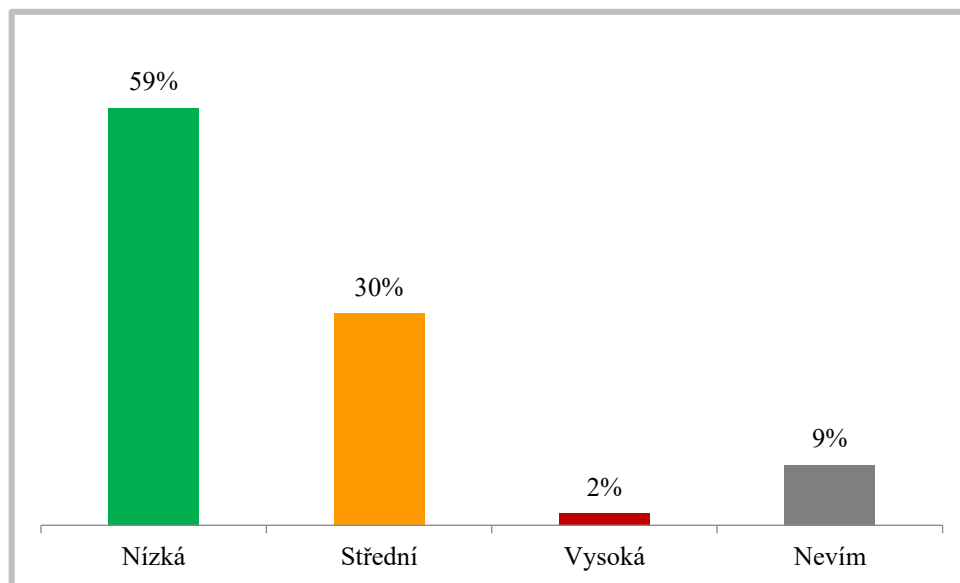
Graf 3 – Pocit bezpečí v obci [vlastní]

Položka č. 4 – „Jaká je dle Vašeho názoru kriminalita ve Velkých Karlovicích?“

Další položka dotazníku zkoumala, jak velká je dle názoru respondentů kriminalita ve Velkých Karlovicích. Nejvíce respondentů uvedlo, že úroveň kriminality je v obci nízká, a sice 69 lidí, což je 59 % z celkového počtu dotazovaných. Na střední úrovni vnímá kriminalitu 35 tázaných obyvatel, tedy 30 %.

Tabulka 12 – Úroveň kriminality v obci [vlastní]

Nízká	69
Střední	35
Vysoká	2
Nevím	10

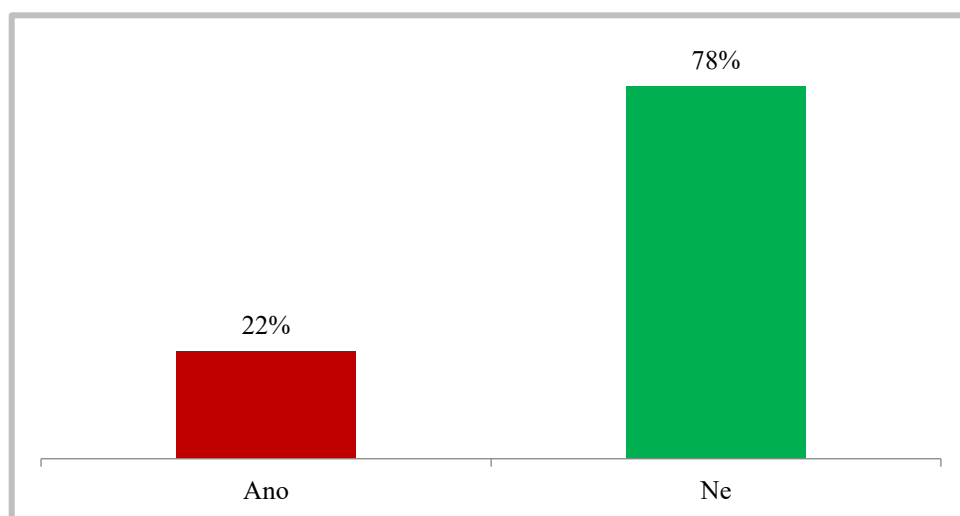
Graf 4 – Úroveň kriminality v obci [vlastní]

Položka č. 5 – „Máte vlastní zkušenost s kriminalitou v obci, stal/a jste se v minulosti její obětí?“

Na to, jestli má dotazovaný vlastní zkušenost s kriminalitou, byla zaměřena otázka pátá. V tomto případě odpovědělo 26 respondentů, což činí 22 %, kladně, což znamená, že téměř každý čtvrtý z nich zkušenost s kriminalitou má. To je dle mého názoru poměrně vysoký podíl. Zbylých 78 % tuto zkušenost nemá.

Tabulka 13 – Zkušenost s kriminalitou [vlastní]

Ano	26
Ne	90

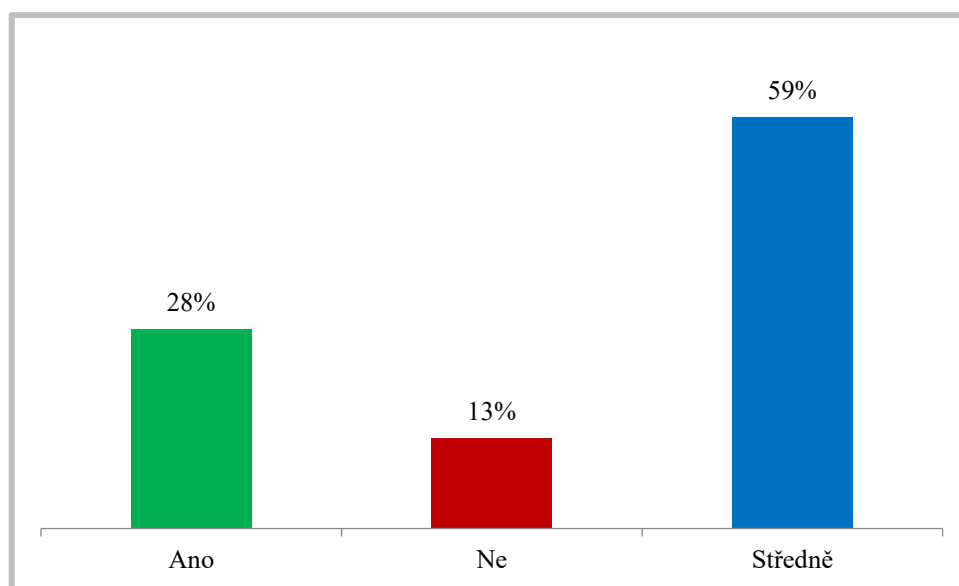
Graf 5 – Zkušenost s kriminalitou [vlastní]

Položka č. 6 – „Máte dostatečně zabezpečen svůj majetek/objekt, kde bydlíte, proti případnému vniknutí, krádeži?“

Šestá položka zjišťovala, jestli mají lidé dostatečně zabezpečena svá obydlí a další majetek. Zde 33 dotázaných uvedlo, že jejich zabezpečení je dostatečné, 68 uvedlo, že je jejich zabezpečení na střední úrovni. 15 osob dokonce uvedlo, že je zcela nedostačující. Tedy 59 % respondentů má svůj majetek a obydlí zabezpečeno pouze středně, což dává prostor k tomu, aby se mohli potenciálně stát obětí kriminality, a to především v oblasti krádeží.

Tabulka 14 – Dostatečné zabezpečení majetku/obydlí [vlastní]

Ano	33
Ne	15
Středně	68

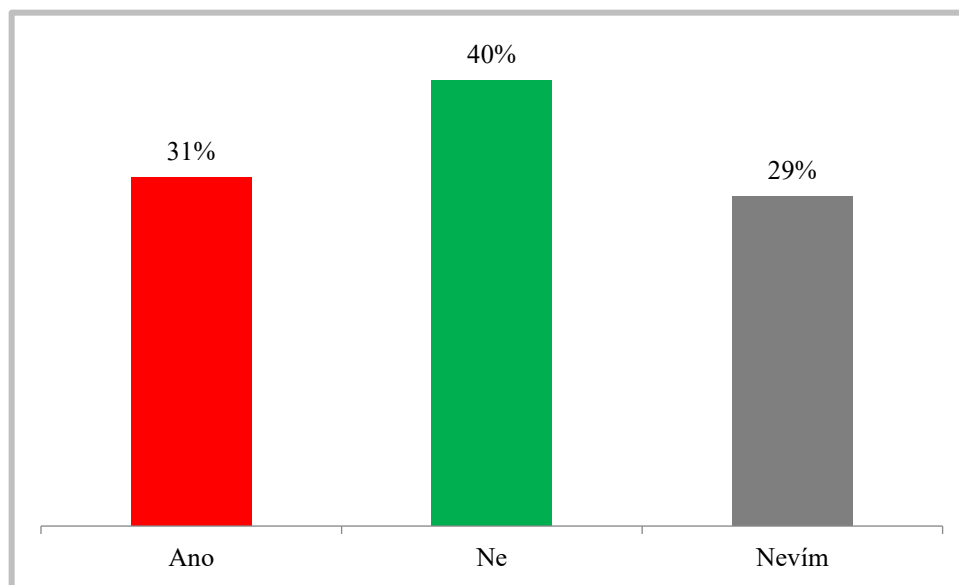
Graf 6 – Dostatečné zabezpečení majetku/obydlí [vlastní]

Položka č. 7 – „Obáváte se budoucího vývoje v obci v oblasti kriminality?“

Jestli se oslovený obyvatel obává vývoje kriminality v budoucnu, se tázala v pořadí sedmá otázka. Zde byly odpovědi poměrně rovnoměrně rozprostřeny. 31 % respondentů se budoucího vývoje obává, 40 % naopak obavy nemá. Při zaměření se na ty, kteří se obávají, 21 kladných odpovědí bylo z řad žen a 15 z řad mužů (připomeňme však, že dotazník vyplnilo 63 % žen). Z těchto dat tedy vyplývá, že ve zkoumané oblasti na pohlaví nezáleží, neboť na něj mají stejný názor jak muži, tak ženy.

Tabulka 15 – Obavy z budoucího vývoje kriminality [vlastní]

Ano	36
Ne	46
Nevím	34

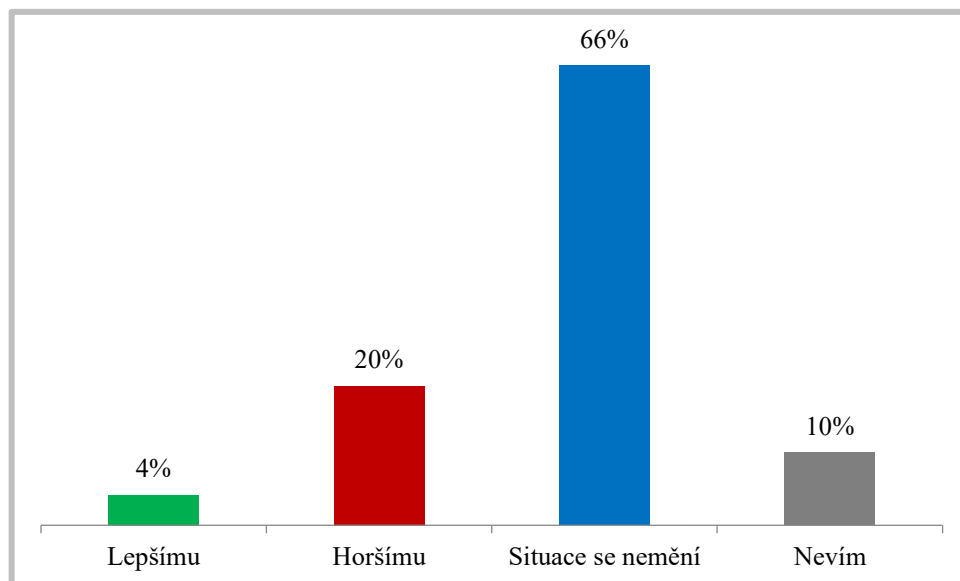
Graf 7 – Obavy z budoucího vývoje kriminality v obci [vlastní]

Položka č. 8 – „Myslíte si, že vývoj kriminality v obci spěje k:“

Osmá položka dotazníku zkoumala, jestli vývoj kriminality spěje k horšímu, nebo lepšímu. Pouze 5 jedinců uvedlo, že se situace zlepšuje. 23 respondentů naopak uvedlo, že situace spěje k horšímu a 76 nevidí ve vývoji výraznější změny. Z uvedených 23 respondentů hodnotících situaci negativně bylo 17 žen a pouze 6 mužů. Přestože dotazník vyplnilo více žen, vyplývá z něj, že o něco více žen vnímá situaci jako zhoršující se.

Tabulka 16 – Vývoj situace v oblasti kriminalitě [vlastní]

Lepšímu	5
Horšímu	23
Situace se nemění	76
Nevím	12

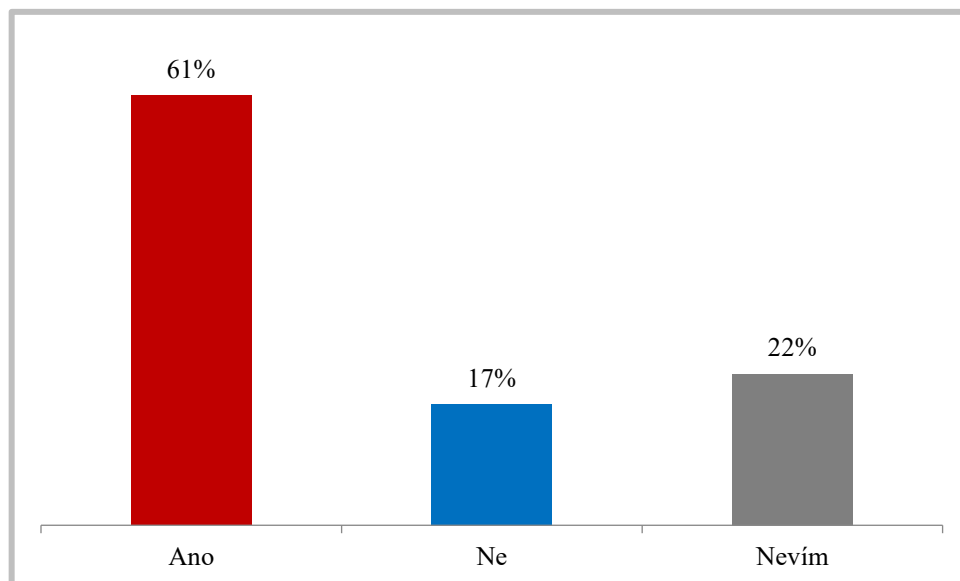
Graf 8 – Vývoj situace v oblasti kriminality [vlastní]

Položka č. 9 – „Měla by obec věnovat kriminalitě větší pozornost?“

Poslední povinná otázka zjišťovala názor na to, jestli by měla obec věnovat kriminalitě větší pozornost, nebo nikoli. Největší část dotázaných má za to, že je potřeba, aby obec věnovala kriminalitě větší pozornost, jednalo se o 71 z nich, tedy 61 %. Pouze 20 (17 % respondentů) tuto potřebu nevidí. Přestože by se tedy mohlo z předchozích otázek zdát, že kriminalita není v obci nijak vážná a lidé se jí příliš nebojí, lze z výsledků této otázky vyhodnotit, že by bylo vhodné se na kriminalitu zaměřit.

Tabulka 17 – Potřeba zaměření se na kriminalitu [vlastní]

Ano	71
Ne	20
Nevím	25

Graf 9 – Potřeba zaměření se na kriminalitu [vlastní]

Položka č. 10 – „Pokud ano, prostřednictvím čeho? (možno označit více variant)“

Desátá otázka se v případě kladné odpovědi na tu předchozí ptala na možná řešení, která by bylo vhodné pro boj s kriminalitou v obci aplikovat. Otázka obsahovala předem definované odpovědi, někteří respondenti uvedli ještě odpověď vlastní. Odpovědělo zde celkem 71 dotázaných, kteří v předchozí otázce zvolili názor, že by obec měla věnovat kriminalitě větší pozornost. Z nabídnutých odpovědí nejvíce osob volilo možnosti spojené s Policií ČR. Jen o něco méně získala možnost navrhuující umístění kamer či jejich atrap na strategická nebo problémová místa a zdokonalení fungování pouličního osvětlení. Co se týče jiných uvedených odpovědí, uvedlo je 10 osob a týkají se těchto věcí:

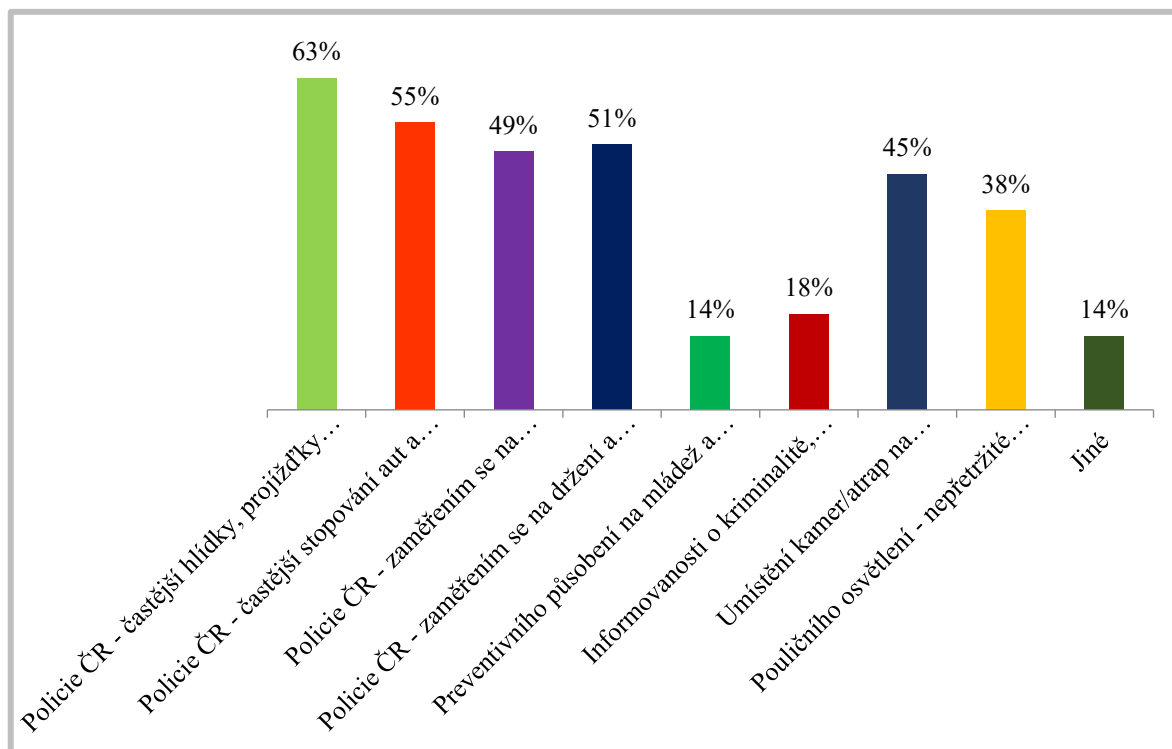
- zřízení obecního strážného (6x),
- řešení kriminality vyplývající z faktu, že obec leží na hranicích se Slovenskem (3x),
- řešení záležitosti týkající se ubytování potenciálně problémových osob pochybným způsobem z důvodu finančního obohacení zprostředkovatele (3x),
- zavedení přísnějších pravidel trestání pachatelů, a to ve smyslu oko za oko, zub za zub (1x).

Tyto odpovědi byly interpretovány do srozumitelné a jednotné podoby. Jako obyvatelka Velkých Karlovic si dovoluji upřesnit druhou a třetí odrážku. Obyvatelé si již delší dobu stěžují, někdy bohužel i oprávněně, že někteří pachatelé trestných činů krádeží ze Slovenska využívají bezproblémový přejezd hranice do České republiky. Dle mého názoru je

hlavním lákadlem množství trvale neobydlených rekreačních objektů s veškerou vybaveností, a to včetně sekaček, zimních fréz a podobně. Další záležitostí, na kterou si v posledních letech stěžují někteří obyvatelé, je zmíněné ubytování osob z různých koutů republiky. Jedná se o objekt v centru obce v blízkosti sídliště. Objekt obývají především osoby nepracující, mající trvalý pobyt na sídle obecního úřadu. Tyto osoby žijí v nevyhovujících bytových podmínkách, které jsou z pohledu měsíčního nájmu vysoce nadhodnoceny. Osoba poskytující tyto ubytovací služby postupně přivádí nové podnájemníky. Lidé bydlící kolem tohoto objektu si stěžují na hluk a nevhodné chování osob zde žijících. Tohoto problému se tedy týkala odrážka třetí. Je však třeba důrazně podotknout, že tento odstavec, obsahující komentáře k názorům uvedeným v odrážkách, je mou osobní a subjektivní interpretací, ke které jsem dospěla díky komunikaci se spoluobyvateli obce.

Tabulka 18 – Prostředky k redukci kriminality [vlastní]

Policie ČR – častější hlídky, projížďky údolími	45
Policie ČR – častější stopování aut a jejich kontrola, především aut s cizí SPZ či dodávek	39
Policie ČR – zaměřením se na mladistvé pod vlivem alkoholu	35
Policie ČR – zaměřením se na držení a užívání nelegálních drog	36
Preventivního působení na mládež a mladistvé	10
Informovanosti o kriminalitě, varovných letáků, informováním o možných finančně dostupných prostředcích k lepšímu zabezpečení objektů a jejich ochraně	13
Umístění kamer/atrap na problémová/strategická místa	32
Pouličního osvětlení – nepřetržité svícení, umístění více lamp	27
Jiné	10

Graf 10 – Prostředky k redukci kriminality [vlastní]

Cílem osmé kapitoly je zjistit, jaké je vnímání kriminality v obci obyvateli Velkých Karlovic. Jako prostředek sběru dat bylo zvoleno dotazníkové šetření, kterého se zúčastnilo 116 respondentů, z toho 62 % žen a 38 % mužů. Nejčastěji se jednalo o osoby mezi 20 až 59 lety věku. Dobrou zprávou je, že 94 % obyvatel se cítí v obci bezpečně a 59 % si myslí, že úroveň kriminality je ve Velkých Karlovicích nízká. Avšak 30 % lidí uvedlo, že je na střední úrovni. Vlastní zkušenost s kriminalitou potvrdilo 22 % respondentů. Bohužel pouze 28 % z dotázaných má dostatečně zabezpečen svůj majetek a obydlí proti krádeži, 59 % jej má zabezpečeno pouze středně. Budoucího vývoje v oblasti kriminality se obává 31 % respondentů a 20 % se zároveň domnívá, že se situace v obci zhoršuje. 66 % si však myslí, že se situace nemění. Nicméně přes tyto poměrně pozitivně vyhlížející čísla si 61 % dotázaných myslí, že by měla obec věnovat kriminalitě větší pozornost. Tu by si představovala především prostřednictvím Policie ČR, ale také pomocí umístěných kamer či atrap na strategických a problémových místech nebo prostřednictvím pouličního osvětlení, které v obci nesvítí nepřetržitě. Z šetření lze zjednodušeně usoudit, že ačkoli se obyvatelé v obci cítí bezpečně a pouze část z nich vidí vývoj kriminality nepříznivě, je značná část pro, aby se v boji proti kriminalitě obec angažovala více a snažila se o její redukci.

9 SWOT ANALÝZA

Čtvrtá kapitola seznamovala s některými existujícími analýzami rizik, jednou z nich byla také SWOT analýza. V následujícím textu budou body takovéto analýzy sestaveny. Cílem bude nalézt co nejvíce slabých a silných stránek vztahujících se k obci a jejím charakteristikám ovlivňujícím kriminalitu, také se budou zaměřovat na hledání příležitostí a zároveň i hrozeb. Poznatky ze SWOT analýzy budou pomocníkem při navrhování opatření a způsobů ke snížení kriminality ve Velkých Karlovicích. Vzhledem k rozsáhlejšímu textu však nebude použita typická forma pro SWOT analýzu znázorněnou v teoretické části, a sice čtvercovou s rozdělením na 4 kvadranty, ale jednotlivé body budou uváděny v odstavcích.

Silné stránky:

- 1) součást Zlínského kraje patřícího do nejméně zasažených kriminalitou,
- 2) absence jednoznačného a výrazného růstu kriminality v předchozích letech,
- 3) znalost spoluobčanů, z toho vyplývající jistá vzájemná kontrola,
- 4) zájem obyvatel o bezpečnost v jejich obci,
- 5) široká nabídka možností v oblasti prevence.

Slabé stránky:

- 1) nadprůměrné počty trestné činnosti v přepočtu na Zlínský kraj,
- 2) absence obecní policie,
- 3) velká rozloha obce, členitost, z toho plynoucí náročnost na kontrolu,
- 4) velké množství trvale neobydlených objektů,
- 5) nedostatečná úroveň zabezpečení jednotlivých objektů a majetku,
- 6) nutnost vynaložení vlastního úsilí k získání informací o kriminalitě,
- 7) pohraniční obec,
- 8) absence financí použitelných pro prevenci kriminality v obecním rozpočtu.

Příležitosti:

- 1) zájem o bydlení či rekreaci v obci, což by mělo zamezit vzniku lhostejnosti ke kriminalitě,
- 2) snaha Policie ČR o realizaci prevence proti kriminalitě na Základní škole Velké Karlovice,

- 3) množství movitějších lidí vlastnicích v obci chalupu či chatu, u kterých je předpoklad, že je bezpečnost jejich objektu bude zajímat a budou mít zájem ji podpořit,
- 4) existence velkého množství prostředků k prevenci kriminality, především co se týče zabezpečení majetku,
- 5) zvýšená ostražitost lidí vyplývající ze současné situace a zájem o to ji řešit.

Hrozby:

- 1) skrytost trestné činnosti (nelegální drogy, násilí a podobně),
- 2) zhoršující se bezpečnostní situace v obci pocíťovaná částí obyvatel,
- 3) možnost neochoty občanů vložit do prevence kriminality vlastní finanční prostředky,
- 4) vyšší úroveň kriminality v přímo sousedících obcích (Karolinka, Horní Bečva),
- 5) ubytování osob z různých částí republiky v centru obce za účelem obohacení.

V pořadí devátá kapitola práce se zaměřuje na sestavení SWOT analýzy pro téma kriminality v obci Velké Karlovice. Je rozdělena do čtyř hlavních částí, a sice na silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby. Nejvíce bodů bylo nalezeno ve slabých stránkách. Zmínit lze například lokaci obce na hranici se Slovenskem či velké množství trvale neobydlených objektů. Mezi silné stránky patří to, že v současné době nedochází k významnějšímu růstu kriminality. Příležitostí je mimo jiné zájem o bydlení či rekreaci v obci, což by mělo zvýšit zájem všech lidí o to, aby zde bylo bezpečně. Naopak mezi hrozby lze zařadit fakt, že jsou Velké Karlovice společně se sousední Karolinkou a Horní Bečvou jednou z nejzasazenějších obcí, co se kriminality týče.

10 NAVRŽENÁ OPATŘENÍ KE SNÍŽENÍ KRIMINALITY

V předchozích kapitolách bylo zkoumáno, jaký je reálný stav kriminality v obci a jaký je na něj názor z pozice obyvatel. V této poslední kapitole bude navrženo několik opatření, která by mohla v boji proti kriminalitě pomoci a zároveň jsou finančně dostupná. Je totiž potřeba brát v potaz skutečnost, že Velké Karlovice jsou sice co se týče rozlohy velkou obcí, nicméně zde nežije tak velké množství obyvatel a situace kriminality není tak alarmující, aby bylo do prostředků pro zabezpečení a prevenci kriminality možno investovat částku, která by byla nákladům obce nepřiměřená. Co se týče movitějších obyvatel a vlastníků rekreačních objektů v obci, samozřejmě mohou již po individuální úvaze zvolit nákladnější druh zabezpečení, jako je instalace kamerových či poplachových zabezpečovacích a tísňových systémů. V kapitole však v tomto směru budou navrženy možnosti, které jsou finančně dostupné pro větší část lidí a obec samotnou.

10.1 Zřízení obecní policie

V osmé kapitole bylo zjištěno, že významná část respondentů z dotazníkového šetření byla pro to, aby byl boj proti kriminalitě realizován prostřednictvím Policie ČR. To je samozřejmě dle mého názoru na místě, je však třeba vzít v potaz, že Velké Karlovice spadají pod policejní Obvodní oddělení Karolinka, které má na starost kromě této obce navíc obce Halenkov, Huslenky, Karolinka, Nový Hrozenkov a Zděchov. [53] Přestože bylo v analýze zaměřující se na srovnávání trestných činů v okolních obcích zjištěno, že právě Velké Karlovice jednou z nejvíce zasažených obcí, nelze po Policii ČR požadovat, aby se na úkor ostatních obcí zaměřila právě na Velké Karlovice. Proto si myslím, že by bylo vhodným alternativním řešením zřídit obecní policii, která by v obci vykonávala úkony zmíněné v dotazníku a nejen ty.

Výhodou je, že obec disponuje vhodnými prostory pro umístění zázemí pro strážníky obecní policie, neboť před pár lety došlo k přestěhování obecního úřadu do bývalé základní školy, která je výrazně prostornější, a poskytuje tak možnosti pro další růst poskytovaných obecních služeb. Jak již bylo zmíněno v teoretické části, obecní policii zřizuje zastupitelstvo obce, které ve Velkých Karlovicích tvoří 15 členů.

Fungování obecní policie by ve Velkých Karlovicích mohli zajišťovat 3 strážníci, z nichž by byl jeden vedoucí, kteří by se ve výkonu práce střídali a v čase, kdy není žádný z nich ve službě, by byl jeden z nich v pohotovosti pro případ, že by bylo nutné řešit nějaký pro-

blém. Jednalo by se především o časy, které nejsou z hlediska konání trestné činnosti tak obvyklé.

Obecní policie by se mimo jiné zaměřovala především na tyto záležitosti:

- zajišťování bezpečnosti na území obce, na jejich veřejných prostranstvích,
- zajišťování bezpečnosti silničního provozu, také provozu na cyklostezkách,
- kontrolu požívání alkoholu mládeží a mladistvými,
- spotřebu či držení nelegálních drog, popřípadě obchod s nimi,
- náhodnou kontrolu nejen odlehlých objektů na území obce,
- kontrolu automobilů, dodávek a jejich řidičů vykazujících se nápadným chováním nebo vyskytujících se na neobvyklých místech, a to především v pozdějších hodinách,
- dohled nad dodržováním vyhlášek a nařízení obce,
- zajišťování pachatelů trestné činnosti,
- řešení přestupků či deliktů spadajících pod kompetenci obce,
- zajišťování bezpečnosti a bezproblémového průběhu pořádaných akcí (tradiční pouť, jarmarky, sportovní a další kulturní a společenské akce),
- poskytování pomoci občanům na základě jejich žádostí,
- spolupráci s Policií ČR a dalšími složkami integrovaného záchranného systému,
- řešení volného pohybu zvířat na území obce, především odchyt psů,
- další úkony uložené starostou nebo jiným zvoleným členem zastupitelstva.

Obecní policie by zároveň plnila funkci manažera pro prevenci kriminality, ve které by reagovala na aktuální situaci nejproblematictějších oblastí a samozřejmě spolupracovala s preventivními akcemi organizovanými Policií ČR.

Co se tedy týče nákladů na zřízení obecní policie, je třeba počítat především s jednorázovými náklady na zřízení a nakoupení potřebných věcí pro její výkon, pravidelné náklady by pak tvořily platy jednotlivých strážníků, kteří by byli hodnoceni podle daných platových tabulek tak, jako jsou finančně hodnoceni všichni zaměstnanci obce. Ty reflektují započitatelnou praxi a zařazení do platové třídy podle vykonávané práce. Vzhledem k charakteru obce a výše uvedeným obvyklým činnostem strážníků bychom je mohli teoreticky zařadit do 7. platové třídy, kde by se měsíční pravidelné náklady na jednoho strážníka mohly vyšplhat v základu průměrně na 20 880 Kč, neberou-li se v potaz možné příplatky a odměny. Strážník by tak obec stál měsíčně necelých 28 000 korun. V případě zaměstnání

3 strážníků do pracovního poměru se jedná asi o 84 000 korun. [60] [61] Za jeden rok provozu se by se tedy v tomto případě náklady na zaměstnávání strážníků pohybovaly okolo 1 000 000 korun. Byly zmíněny také počáteční jednorázové náklady, které by zahrnovaly především pořízení služebního automobilu, které by vzhledem ke kopcovitému charakteru krajiny mělo zvládat i jízdu v náročnějších podmínkách, dále vybavení služebny, pořízení uniforem, vysílaček, ochranných pracovních pomůcek a tak dále. Všechny tyto náklady se samozřejmě odvíjí od výběru jednotlivého zboží. Jedním z největších finančních nákladů by byla již zmíněná koupě automobilu. Jako vhodný příklad lze uvést automobil Škoda Yeti, který využívá například Městská policie Dobříš a utratila za něj 420 000 korun. [62] Bude-li se počítat s některými potřebnými úpravami a podobně, lze počítat s částkou do 500 000 korun. Na pořízení výstroje pro 3 strážníky je možné předpokládat náklady okolo 100 000 korun. [63] Za dalších přibližně 100 000 korun lze pořídit 3 samonabíjecí pistole typu CZ 75 BD Police od České Zbrojovky společně s trezorem do služebny a některými dalšími příslušenstvími. [64] [65] Co se týče vysílaček, například značky Motorola MOTOTRB™ SL mohou vyjít obec na 30 000 až 60 000 korun. [66] Čili již teď se částka dostává na přibližně 750 000 korun, které ještě navýší náklady na zařízení služebny, na pořízení mobilních telefonů a koupi dalších nezahrnutých nezbytností. Dle mého názoru tak může částka vzrůst až na 1 milion korun. Další každoroční náklady pak mohou zahrnovat financování preventivních akcí, údržbu automobilu a dalších zařízení, provoz služebny, obměnu výstroje z důvodu opotřebení či absolvování potřebných školení pro strážníky.

Přestože se nejedná o zcela levné opatření v boji proti kriminalitě, je dle mého názoru jedním z hlavních, které by mělo plnit svoji funkci a zlepšit bezpečnostní situaci ve Velkých Karlovicích. Navíc se jedná o řešení univerzální, které se nesoustředí pouze na konkrétní typ nežádoucího chování, ale je v rámci působení mnohem variabilnější. Důkazem je to, že se se strážníky nedá setkat pouze ve velkých městech, ale i na vesnicích, které jsou ochotny do bezpečnosti investovat a zvolit tento druh řešení.

10.2 Úprava doby provozu pouličního osvětlení

Podpůrným opatřením, které by mohlo přispět k větší bezpečnosti v obci, je úprava doby provozu pouličního osvětlení, které pravidelně vypíná v nočních hodinách. Konkrétně se jedná o dobu mezi 00.00 a 03.30, kdy jsou všechny lampy pouličního osvětlení zhasnuty. Výjimku tvoří noc z pátku na sobotu a ze soboty na neděli, kdy zůstává svítit pouliční osvětlení u hlavní cesty procházející středem obce.

Přestože se jedná pouze o tři a půl hodiny, kdy je pouliční osvětlení zhasnuto, je to dle mého názoru doba, kdy se odehrává významné množství především krádeží. Proto kdyby lampy svítily nepřetržitě, mohl by být neobvyklý pohyb u objektů lépe zaznamenanatelný a řešitelný. A samozřejmě se nejedná pouze o vlastníky ohrožovaného majetku, ale také o sousedy a další osoby žijící v okolí, kteří si mohou náhodou všimnout něčeho zvláštního. Především u hustě obydlených lokalit nebo sídlišť je zpozorování podezřelého mnohem pravděpodobnější v případě, že jsou například místa vchodů do objektu osvětlená. Zapomenout by se nemělo ani na veřejná parkoviště a místa, kde obyvatelé nechávají stát své automobily. Při osvětlení místa lze snáze rozpoznat to, že se někdo snaží do automobilu vloupat.

Co se týče finanční stránky tohoto opatření, jedná se o vyšší náklady na elektrickou energii. Poslední roky obec ve svých rozpočtech počítá s částkou okolo 1 000 000 korun. V roce 2017 byly neinvestiční výdaje do veřejného osvětlení naplánovány na 1 105 000 korun, v roce 2018 na 840 000 korun, v roce 2019 na 900 000 korun, v roce 2020 na 1 100 000 korun a v letošním roce 2021 je částka odhadována na 1 100 000 korun. [54] V České republice je průměrná doba provozu osvětlení 4 197,5 hodiny za rok, což je asi 11,5 hodiny na den. [67] Po odečtení 3,5 hodin, na které lampy ve Velkých Karlovicích zhasínají, zůstane 8 hodin zapnutého veřejného osvětlení na den v současnosti (neberou v potaz 2 dny, kdy se lampy na hlavním tahu nezhasínají). Pokud by se nechalo osvětlení rozsvícené celou noc, vzrostla by cena za provoz o přibližně 1,4násobek, v roce 2021 by tak byla částka o 440 000 korun vyšší. Vzhledem k tomu, že v tomto roce počítá obec s výdaji ve výši 74 620 000 korun [54], jedná se dle mého názoru o přiměřenou částku, která významnou čáru přes rozpočet nezpůsobí.

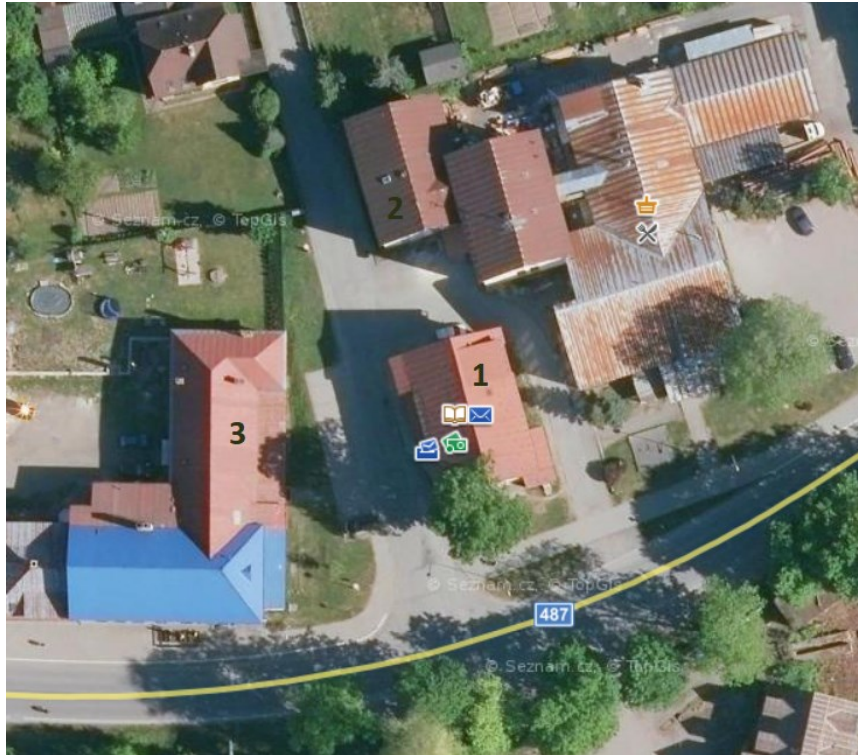
Výhodou je, že i přes nemalou rozlohu Velkých Karlovic se obci podařilo umístit lampy pouličního osvětlení do všech údolí, jedinou výjimkou je údolí Bzové, které je jedním z méně obydlených údolí a jehož území je problematické z toho důvodu, že část obydlí se nachází již na katastrálním území sousední obce Karolinka a pouze část na území Velkých Karlovic. Tuto hranici tvoří řeka. Jedná se zde o domy v řádu jednotek, které ve svém okolí nedisponují veřejným osvětlením. Co se týče stavu, obec v předchozích letech zahrnovala do rozpočtu investiční výdaje, díky kterým zajistila funkčnost osvětlení, a v současnosti všechny lampy fungují tak, jak mají.

10.3 Umístění atrap kamer

Častou formou prostředku pro snižování a zjišťování kriminality jsou kamerové systémy umístěné na strategických či problémových místech. Zcela jistě se jedná o vhodný nástroj, nicméně po zhodnocení situace ve Velkých Karlovicích se domnívám, že neexistuje vhodné místo pro jejich umístění. V obci totiž není zcela určitelná lokace, která by byla epicentrem problémů. Díky velké rozloze je děj v obci rozprostřen a z mapy, která rozděluje obec na pásma, [57] ve kterých udává počty a typy trestných činů, lze potvrdit fakt, že neexistuje místo pravidelně se vykazující nepřiměřenou úrovní kriminality oproti místům ostatním. Proto do návrhu na opatření není umístění kamerového systému začleněno. Využito bude pouze možnosti umístění atrap kamer na vybraná místa.

Prvním místem, kam je vhodné atrapu kamery umístit, je budova obce ležící v jejím středu, ve které sídlí Česká pošta a místní knihovna (na obrázku označena číslem 1). Nedávno zde byl pořízen bankomat, který byl dán do vstupní místnosti pobočky České pošty a je přístupný nepřetržitě. Za budovou se navíc nachází již zmíněný objekt sloužící k ubytování do obce příchozích osob a celkově se jedná o jedno z center obce (na obrázku označen číslem 2). Toto je však místo, u kterého by bylo do budoucna vhodné zvážit umístění kamerového systému, neboť naproti řešenému objektu se nachází budova, kterou obec koupila a je v plánu její nákladná rekonstrukce pro vznik kulturního domu (na obrázku označena číslem 3). Jedná se ale o horizont několika let, proto je vhodné zvážit situaci až v momentě, kdy se bude chýlit k finalizaci projektu.

Atrapu by bylo možné nainstalovat do zastřešené části objektu, zároveň na dobře viditelné místo, aby plnila svou hlavní funkci, a to odlákat potenciálního škoditele. Velkou výhodou atrap je samozřejmě jejich cena, díky které se nejedná o drahý způsob prevence proti kriminalitě. Na trhu jich existuje velké množství a jejich cena se pohybuje v rámci stovek korun. [68] Je vhodné, aby byla kamera na první pohled viditelná a budila v člověku pocit věrohodnosti. Jako příklad lze uvést venkovní atrapu kamery Value Atrapa, která je díky svítící diodě zaznamatelná i v noci. Je možné ji zakoupit za necelých 450 korun. [69]

Obrázek 10 – Pohled na budovu [49]

Obrázek 11 – Value Atrapa [69]

Druhé vhodné místo pro umístění atrapy kamery se nachází u vstupu (na obrázku označen číslem 1) na fotbalové hřiště (na obrázku označen číslem 2) sousedícího se zrekonstruovaným koupalištěm (na obrázku označeno číslem 3), u něhož se zároveň nachází veřejné parkoviště (na obrázku označené číslem 4). Naproti přes hlavní cestu je navíc provozována restaurace, ve které se několikrát do roka konají diskotéky (na obrázku označena číslem 5), objevuje se tak v jejím okolí mnoho lidí. Zde by bylo lepší pořídit atrapu kamery typu dome svým vzhledem demonstrující možnost snímání všech stran. V tomto případě lze zvolit atrapu nazvanou Monacor TCD-60D, která také disponuje funkcí blikající diody ve tmě a stojí do 750 korun. [70] Vzhledem k tomu, že se jedná o větší plochu, na které by mohla být atrapa přehlédnuta, bylo by vhodné na ni upozornit například cedulí.

Obrázek 12 – Pohled na areál [49]

Obrázek 13 – Monacor TCD-60D [70]

Dle mého názoru se jedná o zanedbatelné částky, které je potřeba na pořízení atrap kamer vynaložit, a i kdyby měly odvést pouze pár potenciálních pachatelů, vyplatí se. Díky ceně jsou dostupným prostředkem pomocným při ochraně nejenom majetku, čehož je třeba využít. Zde jsou uvedeny pouze dvě navrhovaná konkrétní místa pro jejich umístění, ovšem díky finanční nenáročnosti atrap lze o jejich pořízení uvažovat na mnoha dalších lokacích.

10.4 Informování občanů o stavu kriminality a možnostech zabezpečení majetku

Dalším, také z řad finančně méně náročných opatření, je informování občanů ohledně stavu kriminality ve Velkých Karlovicích a možnostech, jak zvýšit bezpečnost svého majetku. Jedná se o opatření s pravděpodobností dosahu spíše na oblast krádeží, neboť například na základě informovanosti o uskutečněných trestných činech spojených s násilím nelze učinit nic, co by tuto skutečnost dokázalo ovlivnit. Proto se nejedná o tak univerzální opatření, jako je například zřízení obecní policie. Na rozdíl od ní se však nejedná o nákladnou věc, proto stojí realizace tohoto návrhu za úvahu.

10.4.1 Informování o stavu kriminality

Pokud má v současnosti někdo zájem o to si zjistit, jak je na tom obec v oblasti bezpečnosti, musí se pokusit sám informovat u zdrojů Policie ČR, které v mém případě odkázaly na mapu kriminality, kterou jsem použila v kapitole zaměřující se na analýzu. Další možností je nahlédnout do souborů Českého statistického úřadu, který poskytuje data z předchozích let, zde se však lze dostat pouze na úroveň okresů, ne jednotlivých obcí.

Co se týče informování samotného, existuje více možností pro realizaci. Prvním z nich jsou webové stránky obce, na kterých lze informace týkající se kriminality uvádět. Nabízí se například jejich umístění do sekce aktualit. Jeden typ informací může být pojat ze strany informování o minulých měsících, například kolik trestných činů bylo spácháno a jestli se jednalo o krádeže či násilí a tak dále. Druhým typem poskytovaných informací mohou být spíše ty varovné, které by reagovaly na případné větší, závažnější nebo neobvyklé situace. Obec navíc provozuje mobilní aplikaci, přes kterou sděluje občanům důležité události a skutečnosti, té by šlo v tomto případě také využít.

Obrázek 14 – Umístění informací o kriminalitě na webové stránky [71]

Druhým způsobem, jak občany informovat nebo varovat o vyšším výskytu například krádeží, je místní rozhlas, jehož dosah je po všech osídlených částech obce. Ve chvíli, kdy by dostali pracovníci obce od Policie ČR či jiným způsobem informaci o spáchání více trestných činů v blízké době, pomocí rozhlasu lze obyvatele obce na tuto skutečnost upozornit a popřípadě vyzvat k lepšímu zabezpečení svého majetku. Toto však musí být realizováno pouze ve chvílích, kdy je to nezbytné, neboť časté hlášení o uskutečněné trestné

činnosti by mohlo vést k vyvolání nepříjemného pocitu občanů, horší atmosféře a v krajních případech až panice.

V tomto ohledu je potřeba, aby obvodní oddělení v Karolině, pod které Velké Karlovice spadají, poskytovalo obci informace. V případě těch statistických by se jednalo o záznamy za předchozí měsíc. U událostí mimořádných či s možností opakování je pak třeba, aby komunikace Policie ČR a obce probíhala bez větších časových odstupů.

10.4.2 Informování o možnostech zabezpečení majetku

Opatřením spíše jednorázového charakteru je informování obyvatel a vlastníků rekreačních či jiných objektů v obci o možnostech, jak snížit možnost vloupání a krádeže. Lze jej realizovat prostřednictvím informačních letáků, které by byly distribuovány do jednotlivých poštovních stránek. Funkcí letáků by bylo podnítit jejich vlastníky k tomu, aby přemýšleli nad tím, zda dělají pro ochranu svého majetku vše, co je v jejich silách. Samozřejmě nelze očekávat, že všichni vlastníci chat budou instalovat propracované kamerové nebo poplachové zabezpečovací a tísňové systémy, existují však možnosti, jak zabezpečit majetek za přijatelné finanční náklady, a právě na takové by měl leták upozornit.

CHRAŇME SI TO, CO NÁM PATŘÍ!

Ujistěte se, prosím, že děláte vše pro to, abyste se Vy a Váš majetek nestali obětí trestné činnosti.

ZDE JE PÁR TIPŮ, JAK NA TO:

- před odjezdem se ujistěte, že je vše uzamčené, včetně garáže či dílny
- nenechávejte klíče na "tajných" místech
- v případě delší nepřítomnosti požádejte souseda, aby Vám vybíral poštovní schránku
- nesdělujte na sociálních sítích to, kde se zrovna nacházíte
- pro lepší ochranu lze pořídit například tyto finančně dostupné prostředky:
 - ▶ atrapu kamery či jiného bezpečnostního prvku pro zastrašení pachatele
 - ▶ magnetický alarm na dveře či okna
 - ▶ venkovní svítidlo se senzorem pohybu
 - ▶ GSM alarm informující o narušení hlídaných prostor prostřednictvím SMS zprávy
 - ▶ spínací hodiny pro nastavení aktivace světla v místnosti, pravidelně či nepravidelně

NENECHEJME ZLODĚJE VYHRÁT

Obrázek 15 – Návrh obsahu letáku [vlastní]

Tisk podobných letáků ve formátu A4 a v množství 2 000 kusů by vyšel na necelých 1 300 korun. [72] Distribuci letáků lze zajistit prostřednictvím zaměstnanců České pošty, která takto někdy s obcí spolupracuje, a to například v roznášení volebních letáků nebo zakoupených respirátorů pro seniory v letošním roce. Náklady na tuto distribuci budou maximálně v rámci pár tisíců. Jedná se tedy o velmi přijatelné opatření, co se nákladů týče.

10.5 Zajištění bezplatných služeb v oblasti odborného poradenství

Jelikož zjištěné trestné činy ve Velkých Karlovicích nebývají zaměřeny pouze na odcizování majetku a obohacování se, je třeba se zaměřit také na ty, které nemusí být na první pohled tak zřejmé. V analýze z předchozích let jsme totiž zjistili, že trestnou činností v obci zčásti tvoří činy spojené s násilím či toxikologií.

Proto se poslední navržené opatření týká možnosti pomoci obětem trestné činnosti, popřípadě lidem v těžké životní situaci. Tato pomoc spočívá v poskytnutí osobních bezplatných konzultací s osobou specializující se na poradenství v oblasti psychologie v některých z obecních prostor. Osoba vykonávající tuto službu by se snažila vést jednotlivce, kteří o to projeví zájem, k tomu, aby správnou cestou řešili své problémy. Může se jednat například o domácí násilí, závislost, psychické potíže, krizi v rodině, deprese ze špatné finanční situace a tak dále. Tyto věci totiž mohou souviset s trestnou činností ať už z pozice pachatele, či oběti. Náplň odborníka na poradenské služby by spočívala ve vyslechnutí osoby, diagnostice problému a navedení osoby k tomu, aby se nebála svou situaci řešit a zároveň věděla, kam se obrátit pro další pomoc.

Tyto poradenské služby by byly v obci k dispozici jednou měsíčně. O přítomnosti odborníka by byli obyvatelé předem informováni formou rozhlasu a webových stránek. Každému samozřejmě nevyhovuje forma osobních setkání a odhodlal by se raději k telefonní konzultaci, proto je vhodné mít na stránkách obce uvedené číslo například na linku bezpečí, linku důvěry či senior linku. Jedná se o bezplatnou pomoc a je třeba lidem připomínat, že i tato varianta existuje. Ne každý však z různých důvodů tyto webové stránky navštěvuje, proto lze zmíněná čísla rozmístit na vývěsky, kterých se v obci nachází hned několik.

V současnosti v obci funguje služba zaměřující se na sociálně-právní poradenskou činnost, která v posledních letech figuruje v ročním rozpočtu výdajů a je na ni vyčleněna částka 15 000 korun za rok. [54] S relativně podobnou částkou by se dalo počítat i v tomto návrhu, lze tedy konstatovat, že se nejedná o opatření výrazně zasahující do financí obce.

Tabulka 19 – Celkové náklady na opatření [vlastní]

Typ opatření	Jednorázový náklad	Pravidelné náklady/rok
Obecní policie	1 000 000 korun	1 000 000 korun
Úprava provozu pouličního osvětlení	0 korun	440 000 korun
Pořízení atrap kamer	1 200 korun	0 korun
Informování o stavu kriminality	0 korun	0 korun
Informování o možnostech zabezpečení	4 000 korun	0 korun
Poradenské služby	0 korun	15 000 korun
Celkem	1 005 200 korun	1 455 000 korun

Poslední kapitola praktické části diplomové práce navrhuje několik opatření, pomocí kterých je možné snížit výskyt trestné činnosti v obci. Prvním z nich je zřízení obecní policie. Přestože se jedná o opatření ze všech finančně nejnáročnějších, dopad v kladném slova smyslu by dle mého názoru mělo významný. Návrh počítá se 3 strážníky, kteří by v rámci možností a kompetencí pomáhali v obci zajišťovat bezpečnost. Druhou variantou, jak zabránit páchaní trestné činnosti, je úprava provozu veřejného pouličního osvětlení. To v současnosti pravidelně o půlnoci zhasíná a znovu se zapíná o půl čtvrté ráno. Tato skutečnost tak dává větší šanci potenciálním pachatelům v tom, že nebudou náhodným svědkem spáchaní. Třetí návrh na opatření spočívá v pořízení atrap bezpečnostních kamer na dvě rušná místa, kde by plnily funkci odrazení pachatele. Zvažován byl také kamerový systém, pro jehož umístění však momentálně nebylo nalezeno vhodné místo, neboť díky rozlehlejšímu charakteru obce je ruch i kriminalita v ní rozprostřena. Z analýzy trestné činnosti v obci totiž nevyplývala žádná jednotlivá oblast, která by byla přímo problémová. Dalším způsobem, jak zčásti čelit kriminalitě, je o ní informovat a nabídnout možnosti, jak s ní pracovat. Poslední navržené opatření se týká poskytnutí odborné poradenské služby v oblasti psychologie, která by pomáhala především lidem potýkajícím se s domácím násilím, závislostmi a dalšími podobnými problémy. Z poslední tabulky lze zjistit, jakou přibližnou finanční částku by bylo potřeba na navržená opatření vynaložit. Jednorázové náklady počítají s částkou 1 005 200 korun a ty pravidelné s 1 455 000 korun za jeden rok.

ZÁVĚR

Diplomová práce se zaměřila na kriminalitu, konkrétně na její analýzu a opatření k jejímu snížení v obci Velké Karlovice. Toto bylo jejím hlavním cílem, který se dle mého názoru podařilo splnit. Výsledky diplomové práce mohou posloužit jako inspirace pro vedení obce k řešení problému kriminality. Výsledkem tohoto počínání by pak byla zcela jistě větší bezpečnost obyvatel obce a jejich majetku na tomto území.

Teoretická část diplomové práce řešila vědní obory, které se kriminalitou zabývají. Jedná se o kriminologii, kriminalistiku, trestněprávní vědu a kriminální politiku. Dále se zabývala hlavní legislativou, která upravuje pojmy v práci se nacházející. Je to například Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky nebo Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii. Následně již charakterizovala samotnou kriminalitu, pojmy s ní související, její druhy a prevenci. Text pokračoval kapitolou zaměřující se na analýzu rizik a definici pojmů z této oblasti. Zaměřila se na 3 hlavní analýzy, které je možné použít pro analýzu rizik v oblasti kriminality, jedná se o SWOT analýzu, metodu KARS a Ishikawův diagram. Poslední část teoretické části uváděla, jaká bezpečnostní opatření jsou nejčastěji pro předcházení a zabraňování kriminality používána. Je to fungování Policie České republiky, fungování obecní či městské policie, instalace kamerových systémů a poplachových zabezpečovacích a tísňových systémů.

Praktická část práce již směřovala k naplnění jejího hlavního cíle. Nejprve uvedla základní charakteristiky obce Velké Karlovice, včetně její současné i historické podoby. Jedná se o obec ležící na hranicích se Slovenskem, jejíž rozloha je necelých 81 km². Momentálně zde žije 2 335 obyvatel. Pro tuto obec je typická krásná příroda a velká úroveň cestovního ruchu. Následující část práce již analyzovala kriminalitu v obci, konkrétně od roku 2016. Trestná činnost se každoročně vyskytuje v rámci desítek případů. Podle zkoumaných dat nelze jednoznačně určit její klesající, nebo rostoucí tendence. Zajímavý je však fakt, že jsou Velké Karlovice společně se sousední Karolinkou a Horní Bečvou oproti dalším obcím s podobně početným obyvatelstvem trestnou činností zasaženy mnohem více. Převažují zde trestné činy zaměřené na krádeže a krádeže vloupáním. V pořadí osmá kapitola vyhodnocovala dotazníkové šetření, které zkoumalo vnímání kriminality obyvateli obce. Bylo zjištěno, že ačkoli se obyvatelé Velkých Karlovic cítí na jejich území poměrně bezpečně, uvítali by větší angažovanost obce ve snaze kriminalitu snížit. Další kapitola shrno-

vala silné a slabé stránky obce, její příležitosti a hrozby ve SWOT analýze. Závěrečná část diplomové části navrhla několik opatření, která by pomohla snížit kriminalitu v obci. Nejprve se jedná o zřízení obecní policie, která by byla ze všech opatření nejnákladnější. Další návrh počítal s úpravou doby provozu veřejného pouličního osvětlení, které v současnosti na několik hodin v noci zhasíná. Tento zvyk by se zrušil a osvětlení by fungovalo po dobu tmy nepřetržitě. Při realizaci třetího opatření by byly nakoupeny atrapy kamer, které by se umístily na místa s výskytem většího počtu lidí. Měly by odrazovat případné pachatele. Nebyl shledán důvod zavést kamerový systém, neboť v současnosti neexistuje žádné místo, které by bylo pro konání trestné činnosti typické. Kriminalita v obci je totiž poměrně rozprostřena. Dále bylo navrženo, aby byli občané Velkých Karlovic o kriminalitě více informováni a aby jim byly zaslány letáky, které by je motivovaly či inspirovaly k lepšímu zabezpečení majetku. Posledním prostředkem ke snížení kriminality bylo zvoleno zřízení externí poradenské služby, která by byla jednou v měsíci obyvatelům přístupná. Cílem tohoto návrhu je podnítit například oběti domácího násilí či osoby bojující se závislostí k řešení situace.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] ZOUBKOVÁ, Ivana a Marcela MOULISOVÁ. *Kriminologie a prevence kriminality*. Praha: Armex, 2004. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 80-86795-05-5.
- [2] SVATOŠ, Roman. *Kriminologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. Vysokoškolské učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-389-6.
- [3] NOVOTNÝ, Oto. *Kriminologie*. 2., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2004. ISBN 80-7357-026-2.
- [4] KUČHTA, Josef a Helena VÁLKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. Praha: C.H. Beck, 2005. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-813-4.
- [5] ZELINKA, Stanislav. *Kriminologie*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2014, 1 online zdroj (134 s.). ISBN 9788074544187. Dostupné také z: <http://hdl.handle.net/10563/27489>
- [6] GRŮVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-614-3.
- [7] Co je prevence. *Klinika adiktologie* [online]. Praha: webProgress, 2019 [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.adiktologie.cz/co-je-prevence>
- [8] ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Ročník 2009, částka 11. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>
- [9] ČESKO. Zákon č. 218/2003 Sb. ze dne 25. června 2003 o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže). In: *Sbírka zákonů České republiky*. Ročník 2003, částka 79. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-218>
- [10] ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb. ze dne 29. listopadu 1961 o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *Sbírka zákonů České republiky*. Ročník 1961, částka 66. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>
- [11] ČESKO. Zákon č. 250/2016 Sb. ze dne 12. července 2016 o odpovědnosti za přeštky a řízení o nich. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Ročník 2016, částka 98. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-250>

- [12] ČESKO. Zákon č. 251/2016 Sb. ze dne 15. června 2016 o některých přestupcích. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Ročník 2016, částka 98. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-251#p8>
- [13] ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 3. února 2012, občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Ročník 2012, částka 33. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89#f4579121>
- [14] Ke kamerám a kamerovým systémům. *Úřad pro ochranu osobních údajů* [online]. © 2013 [cit. 2021-03-17]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/ke-kameram-a-kamerovym-systemum/ds-5041/archiv=0&p1=2619>
- [15] Nový zákon o zpracování osobních údajů. *Epravo.cz* [online]. Ostrava: EPRAVO.CZ, 2019 [cit. 2021-03-16]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/novy-zakon-o-zpracovani-osobnich-udaju-109312.html>
- [16] ČESKO. Zákon č. 110/2019 Sb. ze dne 12. března 2019 o zpracování osobních údajů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Ročník 2019, částka 47. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2019-110>
- [17] ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb. ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Ročník 2008, částka 91. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273/zneni-20190424?citace=1>
- [18] ČESKO. Zákon č. 553/1991 Sb., zákon České národní rady ze dne 6. prosince 1991 o obecní policii. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Ročník 1991, částka 104. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>
- [19] BOUŘA, Václav. *Vybraná témata z kriminologie*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Pedagogická fakulta, 2007. ISBN 978-80-7368-309-2.
- [20] TURAYOVÁ, Yvetta. *Vybrané kapitoly z kriminologie*. Bratislava: Univerzita Komenského, 1999. Učebné texty Právnické fakulty Univerzity Komenského. ISBN 80-7160-128-4.
- [21] DIANIŠKA, Gustáv. *Kriminológia*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. Právnické učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-198-4.
- [22] SMEJKAL, Vladimír a Karel RAIS. *Řízení rizik*. Praha: Grada, 2003. Expert (Grada). ISBN 80-247-0198-7.

- [23] LUKÁŠ, Luděk. *Teorie bezpečnosti I*. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBuM, 2017. ISBN 978-80-87500-89-7.
- [24] ŠEFČÍK, Vladimír. *Analýza rizik*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2009. ISBN 978-80-7318-696-8.
- [25] Co – když analýza (What-if Analysis). *Management Mania* [online]. ManagementMania.com, 2015 [cit. 2021-03-01]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/co-kdyz-analyza-what-if-analysis>
- [26] ETA (Event tree analysis) - analýza stromu událostí. *Management Mania* [online]. ManagementMania.com, 2015 [cit. 2021-03-02]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/eta-event-tree-analysis-analyza-stromu-udalosti>
- [27] FTA (Fault Tree Analysis) - Analýza stromu poruchových stavů. *Management Mania* [online]. ManagementMania.com, 2015 [cit. 2021-03-02]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/fault-tree-analysis>
- [28] HAZOP (Hazard and Operability Study). *Management Mania* [online]. ManagementMania.com, 2021 [cit. 2021-03-02]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/hazop-hazard-and-operability-study-analyza-ohrozeni-a-provozus schopnosti>
- [29] SWOT analýza. *Management Mania* [online]. ManagementMania.com, 2020 [cit. 2021-03-02]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/swot-analyza>
- [30] SWOT ANALÝZA: JAK A HLAVNĚ PROČ JI SESTAVIT. *Magdalena Čevelová* [online]. 2011 [cit. 2021-03-02]. Dostupné z: <https://www.cevelova.cz/proc-swot-analyza/>
- [31] SWOT analýza. *Marketing Mind* [online]. 2017 [cit. 2021-03-02]. Dostupné z: <https://www.marketingmind.cz/swot-analyza/>
- [32] HROMADA, Martin. *Kvalitativní analýza rizik s využitím jejich souvztáhnosti*. Prezentace Ústav bezpečnostního inženýrství Fakulta aplikované informatiky, UTB ve Zlíně, 2020.
- [33] Ishikawův diagram. *Management Mania* [online]. ManagementMania.com, 2015 [cit. 2021-03-06]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/ishikawuv-diagram>

- [34] Ishikawa diagram. *Vlastnicesta.cz* [online]. 2012 [cit. 2021-03-06]. Dostupné z: <https://www.vlastnicesta.cz/metody/ishikawa-diagram-1/>
- [35] Fishbone diagram. *ASQ* [online]. American Society for Quality, © 2021 [cit. 2021-03-06]. Dostupné z: <https://asq.org/quality-resources/fishbone>
- [36] LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management*. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBuM, 2015. ISBN 978-80-87500-19-4.
- [37] VALOUCH, Jan. *Projektování integrovaných systémů*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2013, 1 online zdroj (152 s.). ISBN 9788074542961. Dostupné také z: <http://hdl.handle.net/10563/25814>
- [38] LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management*. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBuM, 2015. ISBN 978-80-87500-57-6.
- [39] Základní příručka k ochraně údajů. *Úřad pro ochranu osobních údajů* [online]. Úřad pro ochranu osobních údajů, © 2013 [cit. 2021-03-11]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/zakladni-prirucka-k-ochrane-udaju/ds-4744/archiv=0&p1=3938>
- [40] *Technické normy ČSN v praxi: Úvod do práce s technickými normami* [online]. [cit. 2021-03-11]. Dostupné z: https://proficomms.cz/Files/download/Projektanti_2019/0401_Technicke_normy_CSNI.pdf
- [41] LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management*. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBuM, 2015. ISBN 978-80-87500_67-5.
- [42] PZTS – Poplachové zabezpečovací a tísňové systémy. *PTZS.cz* [online]. PZTS, © 2021 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <http://www.pzts.cz>
- [43] Poplachové a zabezpečovací systémy. *Tzbinfo* [online]. Topinfo, © 2001-2021 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.tzb-info.cz/poplachove-a-zabezpecovaci-systemy>
- [44] Zabezpečovačka neboli PZTS: Co to je a k čemu slouží? *Securitas* [online]. Securitas [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.securitas.cz/novinky--blog/blog/zabezpecovacka-neboli-pzts-co-to-je-a-k-cemu-slouzi/>
- [45] Policie České republiky. *Policie České republiky* [online]. Policie ČR, © 2021 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>

- [46] *Policie České republiky: Police of the Czech Republic* [online]. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017 [cit. 2021-03-13]. ISBN 978-80-270-0664-9.
- [47] Program rozvoje obce Velké Karlovice. In: *Obec Velké Karlovice* [online]. Velké Karlovice, 2016 [cit. 2021-04-02]. Dostupné z: <https://www.velkekarlovice.cz/urad/program-rozvoje-obce/>
- [48] Mapy Google. In: *Google.com* [online]. Google, ©2021 [cit. 2021-04-02]. Dostupné z: www.google.com/maps
- [49] Mapy.cz. In: *Seznam.cz* [online]. Seznam.cz, a.s., ©2021 [cit. 2021-04-02]. Dostupné z: www.mapy.cz
- [50] Databáze demografických údajů za obce ČR. *Český statistický úřad* [online]. 2020 [cit. 2021-04-02]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>
- [51] Obec Velké Karlovice. *Obec Velké Karlovice* [online]. Galileo Corporation, © 2021 [cit. 2021-04-02]. Dostupné z: <https://www.velkekarlovice.cz>
- [52] Povinné informace. *Obec Velké Karlovice* [online]. Galileo Corporation, © 2021 [cit. 2021-04-03]. Dostupné z: <https://www.velkekarlovice.cz/urad/povinne-informace/>
- [53] Policie České republiky – KŘP Zlínského kraje. *Policie České republiky* [online]. Policie ČR, © 2021 [cit. 2021-04-03]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/obvodni-oddeleni-karolinka-681381.aspx>
- [54] Úřední deska. *Obec Velké Karlovice* [online]. Galileo Corporation, 2021 [cit. 2021-4-28]. Dostupné z: <https://www.velkekarlovice.cz/urad/uredni-deska/>
- [55] ADAM, Josef. *Velké Karlovice 1714-2014*. Velké Karlovice: Obec Velké Karlovice, 2014. ISBN 978-80-260-6749-8.
- [56] Přílohy. *Mapy kriminality* [online]. [cit. 2021-04-04]. Dostupné z: <https://kriminalita.policie.cz/napoveda/#/prilohy>
- [57] Kriminalita. *Policie.cz* [online]. [cit. 2021-04-04]. Dostupné z: <https://kriminalita.policie.cz>
- [58] Počet obyvatel v obcích – k 1.1.2020. *Český statistický úřad* [online]. 2020 [cit. 2021-04-07]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112019>

- [59] Statistické přehledy kriminality za rok 2020. *Policie České republiky* [online]. © 2021: Policie ČR [cit. 2021-04-07]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2020.aspx>
- [60] Kolik vydělá strážník obecní a městské policie? *Kupní sila.cz* [online]. Občanům, 2021 [cit. 2021-4-25]. Dostupné z: <https://www.kupnisila.cz/straznik/>
- [61] Mzdová kalkulačka pro rok 2021. *KELOC* [online]. [cit. 2021-4-25]. Dostupné z: <https://www.keloc-software.cz/mzdova-kalkulacka/>
- [62] Městská policie získala nové služební vozidlo. *Dobříš* [online]. Dobříš: WEBHOUSE, 2016 [cit. 2021-4-27]. Dostupné z: <http://www.mestodobris.cz/mestska-police-ziskala-nove-sluzebni-vozidlo/d-471218>
- [63] Městská policie – tak za kolik? *Tradice a prosperita* [online]. 2019 [cit. 2021-4-27]. Dostupné z: <http://tradiceaprosperrita.cz/mestska-police-tak-za-kolik/>
- [64] CZ 75 BD Police. *Zbraně.cz* [online]. © 2020 [cit. 2021-4-27]. Dostupné z: <https://www.zbrane.cz/zbrane/cz-75-bd-police-ceska-zbrojovka-518>
- [65] Trezory na krátké zbraně. *Esejfy* [online]. MEDIA ENERGY, © 2021 [cit. 2021-4-27]. Dostupné z: <https://www.esejfy.net/trezory-na-kratke-zbrane>
- [66] Motorola MOTOTRBO™SL. *Techlink* [online]. Techlink, © 2020 [cit. 2021-4-27]. Dostupné z: http://www.techlink.cz/motorola-mototrbo-sl/?gclid=EAIaIQobChMIpcHf3fGe8AIV9gWiAx1ERw4iEAAYASAAEgKnqfD_BwE
- [67] Často kladené dotazy. *Veřejné světlo* [online]. Enerfis, 2015 [cit. 2021-4-28]. Dostupné z: <https://www.verejnesvetlo.cz/caste-dotazy/>
- [68] Atrapy kamer. *Zboží.cz* [online]. Seznam.cz, © 1996–2021 [cit. 2021-4-30]. Dostupné z: <https://www.zbozi.cz/dum-byt-a-zahrada/zabezpeceni-domacnosti/kamery-a-kamerove-systemy/atrapy-kamer/>
- [69] Value Atrapa venkovní kamery s IR, blikající LED, bílá. *SECOMP* [online]. SECOMP, © 1997–2021 [cit. 2021-4-30]. Dostupné z: <https://www.secomp.cz/?cls=stoitem&stiid=9551>
- [70] Monacor TVD-60D Atrapa kamery s blikající LED diodou. *CONRAD* [online]. Conrad Electronic Česká republika, © 2020 [cit. 2021-4-30]. Dostupné

z: <https://www.conrad.cz/p/monacor-tvd-60d-atrapa-kamery-s-blikajici-led-diodou-1661124?&vat=true>

- [71] Informace pro občany. *Obec Velké Karlovice* [online]. Galileo Corporation, © 2021 [cit. 2021-5-1]. Dostupné z: <https://www.velkekarlovice.cz/aktualne/informace-pro-obcany/>
- [72] Nechte si u nás vytisknout Vaše letáky. *PRINTWORLD* [online]. [cit. 2021-5-2]. Dostupné z: <https://www.printworld.com/cz/letaky-konfigurace-a-tisk>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CCTV	Closed Circuit Television
CEN	European Committee for Standardization
ČSN	Česká technická norma
ETA	Event Tree Analysis
EZS	Elektrický/elektronický zabezpečovací systém
GDPR	General Data Protection Regulation
FTA	Fault Tree Analysis
HAZOP	Hazard Operation Process
ISO	International Organization for Standardization
KAR	Koeficient aktivity rizika
KARS	Kvalitativní analýza rizik s využitím jejich souvztažnosti
KPR	Koeficient pasivity rizika
PZTS	Poplachové zabezpečovací a tísňové systémy
ÚNMZ	Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Možná podoba SWOT analýzy [vlastní]	36
Obrázek 2 – Tabulka souvztažnosti [32]	37
Obrázek 3 – Tabulka koeficientů [32]	37
Obrázek 4 – Význam jednotlivých kvadrantů [32].....	38
Obrázek 5 – Výsledná podoba grafu [32].....	38
Obrázek 6 – Ishikawův diagram [33]	40
Obrázek 7 – Umístění Velkých Karlovic v rámci České republiky [48].....	51
Obrázek 8 – Pohled z letadla na rozlohu Velkých Karlovic [49]	51
Obrázek 9 – Pohled na sousední obce Velkých Karlovic [49]	62
Obrázek 10 – Pohled na budovu [49]	83
Obrázek 11 – Value Atrapa [69].....	83
Obrázek 12 – Pohled na areál [49].....	84
Obrázek 13 – Monacor TCD-60D [70].....	85
Obrázek 14 – Umístění informací o kriminalitě na webové stránky [71]	86
Obrázek 15 – Návrh obsahu letáku [vlastní]	87

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Přehled spáchaných skutků trestné činnosti v roce 2016 [vlastní]	58
Tabulka 2 – Přehled spáchaných skutků trestné činnosti v roce 2017 [vlastní]	58
Tabulka 3 – Přehled spáchaných skutků trestné činnosti v roce 2018 [vlastní]	59
Tabulka 4 – Přehled spáchaných skutků trestné činnosti v roce 2019 [vlastní]	60
Tabulka 5 – Přehled spáchaných skutků trestné činnosti v roce 2020 [vlastní]	61
Tabulka 6 – Souhrn trestné činnosti za zkoumaná období [vlastní]	61
Tabulka 7 – Údaje o páčání trestné činnosti v okolních obcích [vlastní]	62
Tabulka 8 – Srovnání kriminality v krajích [vlastní]	63
Tabulka 9 – Pohlaví respondentů [vlastní]	66
Tabulka 10 – Respondenti dle věku [vlastní]	67
Tabulka 11 – Pocit bezpečí v obci [vlastní]	68
Tabulka 12 – Úroveň kriminality v obci [vlastní]	68
Tabulka 13 – Zkušenost s kriminalitou [vlastní]	69
Tabulka 14 – Dostatečné zabezpečení majetku/obydlí [vlastní]	70
Tabulka 15 – Obavy z budoucího vývoje kriminality [vlastní]	71
Tabulka 16 – Vývoj situace v oblasti kriminalitě [vlastní]	71
Tabulka 17 – Potřeba zaměření se na kriminalitu [vlastní]	72
Tabulka 18 – Prostředky k redukci kriminality [vlastní]	74
Tabulka 19 – Celkové náklady na opatření [vlastní]	89

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 – Pohlaví respondentů [vlastní]	66
Graf 2 – Respondenti dle věku [vlastní]	67
Graf 3 – Pocit bezpečí v obci [vlastní]	68
Graf 4 – Úroveň kriminality v obci [vlastní]	69
Graf 5 – Zkušenost s kriminalitou [vlastní]	69
Graf 6 – Dostatečné zabezpečení majetku/obydlí [vlastní]	70
Graf 7 – Obavy z budoucího vývoje kriminality v obci [vlastní]	71
Graf 8 – Vývoj situace v oblasti kriminality [vlastní]	72
Graf 9 – Potřeba zaměření se na kriminalitu [vlastní]	73
Graf 10 – Prostředky k redukci kriminality [vlastní]	75
Graf 1 – Pohlaví respondentů	

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha PI: Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Dobrý den,

chtěla bych Vás poprosit o vyplnění **krátkého anonymního** dotazníku zaměřujícího se na kriminalitu v obci Velké Karlovice pro účely zpracování diplomové práce řešící tuto problematiku.

Předem Vám děkuji.

Bc. Barbora Křenková

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta aplikované informatiky

1. Pohlaví:
 - a. Muž
 - b. Žena
2. Věk
 - a. Do 19 let
 - b. 20 až 39 let
 - c. 40 až 59 let
 - d. 60 let a více
3. Cítíte se bezpečně ve Velkých Karlovicích?
 - a. Ano
 - b. Ne
4. Jaká je dle Vašeho názoru kriminalita ve Velkých Karlovicích?
 - a. Nízká
 - b. Střední
 - c. Vysoká
 - d. Nevím
5. Máte vlastní zkušenost s kriminalitou v obci, stal/a jste se v minulosti její obětí?
 - a. Ano
 - b. Ne
6. Máte dostatečně zabezpečen svůj majetek/objekt, kde bydlíte, proti případnému vniknutí, krádeži?
 - a. Ano
 - b. Ne
 - c. Středně

7. Obáváte se budoucího vývoje v obci v oblasti kriminality?
- Ano
 - Ne
 - Nevím
8. Myslíte si, že vývoj kriminality v obci spěje k:
- Lepšímu
 - Horšímu
 - Situace se nemění
 - Nevím
9. Měla by obec věnovat kriminalitě větší pozornost?
- Ano
 - Ne
 - Nevím
10. Pokud ano, prostřednictvím čeho? (možno označit více variant)
- Policie ČR – častější hlídky, projížďky údolními
 - Policie ČR – častější stopování aut a jejich kontrola, především aut s cizí SPZ či dodávek
 - Policie ČR – zaměření se na mladistvé pod vlivem alkoholu
 - Policie ČR – zaměření se na držení a užívání nelegálních drog
 - Preventivního působení na mládež a mladistvé
 - Informovanosti o kriminalitě, varovných letáků, informováním o možných finančně dostupných prostředcích k lepšímu zabezpečení objektů a jejich ochraně
 - Umístění kamer/atrap kamer na problémová/strategická místa
 - Pouličního osvětlení – nepřetržité svícení, umístění více lamp
 - Jiné: